

1. İslamiyet öncesi Türklerle ait "Budun-Aile" eşleştirmesi yanlış verilmiştir. Türklerde millete "budun", aileye "oğuş" adı verilmiştir.

Diğer seçeneklerdeki terim-açıklama eşleştirmeleri doğrudur.

Cevap A

2. Tolunoğulları (868-905), İhsidiler/Akşitler (935-969), Eyyubîler (1171-1250) ve Memlûkler (1250-1517) Mısır'da kurulan Türk İslam devletleridir. Her biri Mısır'da Türk İslam kültürünün gelişmesine katkı sağlayan devletlerdendir.

Gazneliler (963-1187) ise Afganistan bölgesinde kurulan ilk Türk İslam devletidir. Mısır'da Türk İslam kültürünün gelişmesine katkı sağlayan devletlerden biri değildir.

Cevap B

3. Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu ile Anadolu Selçuklu Devleti arasında 1176 yılında gerçekleşen Miryokefalon Savaşı (Yurt Tutan Savaşı) ile Anadolu'da Türk hâkimiyeti kesinleşmiş ve Anadolu Türk İslam yurdu olmuştur.

Cevap E

4. Orhan Bey Dönemi'nde Balıkesir ve Çanakkale yöresine hakim olan Karesioğullarının alınmasıyla (1347); Osmanlı Devleti'nin donanması kurulmuş ve Rumeli Bölgesi'ne geçiş kolaylaşmıştır.

Cevap C

5. II. Mehmet (Fatih Sultan Mehmet) Dönemi'nde, İstanbul'un fethiyle (1453) Doğu Roma İmparatorluğu'na (Bizans İmparatorluğu) son verilmiş, Mora Yarımadası alınmış (1460) ve Bosna ve Hersek fethedilmiştir. (1463)

Cevap B

6. Osmanlı Devleti'nde müderris atamalarını nişancı değil kazasker yapmıştır.

Loncalar mesleki eğitim verilen eğitim kurumlarıdır. Çırak, kalfa ve ustalık eğitimi burada verilir.

Medreselerde eğitim gören öğrencilere suhte veya softa, medrese hocalarının (müderris) yardımcılara muid adı verilmiştir.

Devşirmelerin eğitimi için Acemi Ocağı kurulmuştur. Acemiler Ocağında eğitim alan devşirmeler daha sonra askerî yeteneklerine göre merkezî orduda yer alan yeniçeri, topçu, lağımcı ocakları gibi ilgili ocaklara geçmişlerdir.

Cevap C

7. Osmanlı Devleti'nde Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde uygulamaya konulan müsadere usulü/sistemi; devlet malını zimmetine geçirip haksız kazanç sağlayan kamu görevlilerinin mallarının tamamına veya bir kısmına devletin el koymasıdır.

Müsadere usulü sayesinde; devlet malı güvence altına alınıp haksız kazancın önüne geçilmiş, böylece hazine gelirlerinin artması ve merkezî otoritenin güçlendirilmesi sağlanmıştır.

Cevap E

8. Osmanlı Klasik Dönemi'nde (Fatih'le başlayıp XVII. yüzyıl sonlarına kadar geçen dönem) Anadolu'da kaza yöneticiliği görevini kadı üstlenmiştir. Kadı aynı zamanda şeri davalara bakan hukuk adamıdır.

Beylerbeyi, eyalet yöneticiliği görevini üstlenmiştir.

Mütevelli, vakıf sorumlusudur.

Tımarlı sipahiler, dirlik (tımar) sistemindeki ücretsiz atlı askerlerdir.

Subaşılar, şehirlerin güvenliğini sağlayan devlet görevlileridir.

Cevap B

9. Osmanlı Devleti'nde Batı mimari etkisi Lale Devri ile başlamıştır. Bu bağlamda Sultan Abdülaziz Dönemi'nde inşa edilen Çırağan Sarayı Batı mimarisinin etkisiyle yapılan eserlerden biridir.

II. Murat Dönemi'ne ait Edirne Üç Şerefeli Cami ve Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'ne ait Mostar Köprüsü; geleneksel mimari örneklerindendir. Bu eserlerde Batı mimari etkisi görülmez.

Cevap B

10. 1703 yılında Cebeciler Ocağının başlattığı Edirne Vakası adı verilen isyan sonucunda, II. Mustafa tahttan indirilip yerine III. Ahmet tahta çıkarılmıştır.

1807 yılında Yeniçeri Ocağının düzenlediği Kabakçı Mustafa İsyanı sonucunda, III. Selim tahttan indirilip yerine IV. Mustafa tahta çıkarılmıştır.

Ancak IV. Mehmet Dönemi'ne ait Vaka-i Vakvakiye adı verilen Yeniçeri Ocağının isyanında taht değişikliği olmamıştır.

Cevap D

11. XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde; hukuk ve rejim değişikliği düzenlemeleri/ıslahatları dışında birçok alanda ıslahatlar yapılmıştır.

Askerî alanda (ordu alanında), yeniçeri sayımının yapılması ve Nizam-ı Cedit Ordusunun kurulması; askerî eğitim alanında, Hendesehane, Deniz ve Kara Mühendis Okullarının açılması; diplomatik alanda, Avrupa'ya geçici ve daimi elçiliklerin açılması XVIII. yüzyılda gerçekleştirilen düzenlemelerdendir.

Cevap E

12. Osmanlı Devleti ile Rusya arasında yaşanan Kırım Savaşı (1853-1856), 1856 yılında imzalanan Paris Antlaşması ile son bulmuştur.

1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan sonra Ayastefanos ve Berlin antlaşmaları imzalanmıştır.

Edirne Antlaşması (1829), Yunanistan'ın bağımsızlığını kazandığı antlaşmadır.

Balta Limanı Antlaşması (1838), Osmanlı Devleti'nin Avrupa'nın açık pazarı olmasına neden olan antlaşmadır.

Cevap D

13. Osmanlılık fikir akımı, Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik akımının etkisini önleyip toprak bütünlüğünü korumak amacıyla XIX. yüzyılda ortaya çıkmıştır. XIX. yüzyıl Osmanlı aydınlarından Ziya Paşa, Mithat Paşa ve Namık Kemal bu fikir akımının temsilcilerindendir.

Cevap B

14. 31 Mart Vakası (1909), Trablusgarp Savaşı (1911-1912), Babıali Baskını (1913) ve Balkan Savaşları (1912-1913); Osmanlı Devleti'nde İkinci Meşrutiyet Dönemi'nin (1908-1920) gelişmelerindendir.

Ancak Çırağan Baskını (1878), İstibdat Dönemi'nin (1878-1908) gelişmelerinden biridir.

Cevap B

15. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti tarafından açılan taarruz cepheleri; Kafkasya ve Kanal cepheleridir.

Çanakkale, Hicaz – Yemen, Irak – Basra ve Suriye – Filistin cepheleri; Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin savunma cepheleridir.

Cevap A

16. 30 Ekim 1918'de imzalanan Mondros Mütarekesi'ne İstanbul Hükûmetinin Bahriye Nazırı olarak katılan devlet adamı Hüseyin Rauf Paşa'dır. (Hüseyin Rauf Orbay)

Antlaşmadan sonra mevcut İstanbul Hükûmeti olan Ahmet İzzet Paşa Hükûmeti istifa etmiş ve yerine Tevfik Paşa Hükûmeti kurulmuştur.

Cevap B

17. Mustafa Kemal Paşa'nın başkanlığında düzenlenen Erzurum Kongresi'nde (23 Temmuz-7 Ağustos 1919) "Ulusal sınırlar içerisinde vatan bir bütündür, bölünemez." sözü millî sınırların (Misakımillî sınırları) ilk kez belirlendiğinin kanıtıdır.

Misakımillî sınırlarının belirlenmesine yönelik Erzurum Kongresi'nde alınan bu karar, Sivas Kongresi'nde (4-11 Eylül 1919) ve Osmanlı Mebusan Meclisinin 28 Ocak 1920'deki toplantısında aynen benimsenmiştir.

Cevap C

18. Millî Mücadele yıllarında Doğu Trakya'nın teslim alınması, Sakarya Savaşı ile değil Mudanya Ateşkes Antlaşması (4-11 Ekim 1922) sonucunda gerçekleşmiştir.

Diğer seçeneklerdeki neden-sonuç ilişkisi doğru verilmiştir.

Cevap C

19. Lozan Görüşmeleri'nin düzenlemesi için çağrı yapan devletler, Japonya, İngiltere, Fransa ve İtalya'dır.

Yunanistan, tüm görüşmelere davet edilen/çağrı yapılan devletlerden biridir.

Cevap D

20. Atatürk Dönemi'nin ilk muhalefet partisi olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası (17 Kasım 1924- 5 Haziran 1925), Cumhuriyet rejimine karşı ilk isyan olan Şeyh Said İsyanı'na (13 Şubat 1925) adı karıştığı için kapatılmıştır.

Diğer seçeneklerde verilenler (Koçgiri Aşireti İsyanı-1921, İzmir Suikastı Girişimi-1926, Menemen Olayı-1930, Vagon Lits Olayı-1933), Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kapatılmasına neden olan gelişmeler arasında gösterilemez.

Cevap E

21. İkinci Türkiye Büyük Millet Meclisi, 11 Ağustos 1923'ten 1 Ekim 1927'ye kadar geçen dönemde faal olmuştur.

Lozan Antlaşması'nın onaylanması (23 Ağustos 1923), Ankara'nın başkent olması (13 Ekim 1923) ve 1924 Anayasası'nın kabul edilmesi (20 Nisan 1924) II. TBMM Dönemi'nin gelişmelerindendir.

Saltanatın kaldırılması (1 Kasım 1922) ise Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi Dönemi'nde olmuştur.

Cevap D

22. 1930 yılında Atatürk'ün desteğiyle Ali Fethi Okyar tarafından kurulan Serbest Cumhuriyet Fırkası, Atatürk'ün milliyetçilik, laiklik, halkçılık, cumhuriyetçilik ve inkılapçılık ilkelerini benimsemiştir. Ancak Serbest Cumhuriyet Fırkası, liberal ekonomi politikalarını savunduğu için devletçilik ilkesinin karşısında yer almıştır.

Cevap C

23. 1926 yılında kabul edilen Türk Medeni Kanunu ile kadınlara; evlenme, boşanma, mirastan eşit pay alma, şahitlik gibi haklar tanınmıştır. (sosyal, hukuki ve ekonomik haklar)

Ancak Türk Medeni Kanunu kadınlara siyasi haklar içeren bir yasa değildir. Kadınlara siyasi hakların tanınması ilk kez 1930 yılında belediye seçimlerine katılma hakkı ile sağlanmıştır.

Cevap D

24. 1934 yılında Türkiye, Yunanistan, Romanya ve Yugoslavya tarafından kurulan Balkan Antantı'nın merkezi Atina olmuştur.

Cevap B

25. Türkiye, İngiltere ve ABD (İsmet İnönü, W. Churchill ve F. Roosevelt) arasında 4-6 Aralık 1943'te düzenlenen Kahire Konferansı'nda, Türkiye'nin II. Dünya Savaşı'na Müttefik Devletlerin yanında girmesi gündeme gelmiştir.

Cevap D

26. Soğuk Savaş Dönemi 1945-1991 yılları arasında geçen döneme verilen addır. Yumuşama Dönemi (1961-1991) ise Soğuk Savaş Dönemi'nin ikinci dönemidir.

1962 yılında ortaya çıkan Küba Füze Krizi (Küba Bunalımı) Yumuşama Dönemi'nin çatışmaları arasında yer almıştır.

Kore Savaşı ve 11 Eylül Saldırısı Yumuşama Dönemi ile ilgili gelişmeler arasında yer almaz. Kore Savaşı (1950-1953), Yumuşama Dönemi'nden önce; ABD'de 2001 yılında yaşanan 11 Eylül Saldırısı, Yumuşama Dönemi'nden sonra ortaya çıkan gelişmelerdendir.

Cevap E

27. Gazi Yaşargil, beyin ve omurilik cerrahisinde bulduğu mikro teknik ve omurilik yollarının açılım yöntemiyle "Yüzyılın Beyin Cerrahisi" olarak kabul edilen Türk bilim insanı olmuştur. Dünya tıp tarihine geçen elli hekimden biri olan Gazi Yaşargil'e 2000 yılında Türkiye Cumhuriyeti Devlet Üstün Hizmet Madalyası verilmiştir.

Cevap C

1. I. Kök Türk Devleti (552-630) Ötüken'de Bumin Kağan tarafından kurulmuştur. VI. yüzyılın ortalarından itibaren İpek Yolu üzerindeki Soğd bölgesine egemen olan I. Kök Türkler, bu bölgedeki Soğd tüccarları koruma altına almıştır.

Bununla birlikte I. Kök Türk Devleti, İpek Yolu hakimiyeti için Sasani İmparatorluğu'na karşı Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu ile ittifaklar kurmuştur.

Cevap B

2. Selçuklularda geliri belirli bir hizmet karşılığında komutanlara ve devlet memurlarına ayrılan arazilere iktâ arazileri adı verilmiştir. İktâ askerlerinin (İktâ Sipahileri) giderleri iktâ topraklarının gelirleriyle karşılanmıştır.

Ahi, Müslüman esnaf ve zanaatkar birliğidir.

Gulam, devşirme ordularına verilen addır.

Vakıf arazileri, hayır kurumlarının giderleri için ayrılmıştır.

Haraciye, gayrimüslimlere bırakılan arazilere verilen addır.

Cevap C

3. Malazgirt Savaşı (1071) sonucunda Erzincan, Divriği, Kemah ve Şebinkarahisar yöresinde Oğuz komutanlarından Ahmet Gazi tarafından kurulan Anadolu beyliği Mengüceklilerdir. 1071-1228 tarihleri arasında hüküm süren Mengüceklilere Anadolu Selçuklu Sultanı I. Alaeddin Keykubat son vermiştir.

Malazgirt Savaşı'ndan sonra kurulan Sökmenoğulları (Ahlatşahlar) Van ve Ahlat yöresinde; Çaka Beyliği, İzmir yöresinde; Dilmaçoğulları, Bitlis yöresinde; Artuklular, Mardin, Batman, Hasankeyf ve Diyarbakır yöresinde hüküm sürmüştür.

Cevap A

4. Sırsındığı Savaşı (1364); Osmanlı Devleti'nin Haçlı birliği-ne karşı ilk savaşıdır. Rumeli Bölgesi'nde yaşanan bu savaş Osmanlı Devleti kazanmış ve Edirne şehrini başkent yapmıştır.

1302 yılındaki Bafeus (Koyunhisar) Savaşı ve 1329 yılındaki Palekanon (Maltepe) Savaşı; Osmanlı Devleti ile Bizans İmparatorluğu arasında Anadolu'da gerçekleşen savaşlardır.

Cevap A

5. Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde; 1459 yılında Cenevizlilerden Amasra alınmış, 1461 yılında Trabzon Rum İmparatorluğu'na son verilmiş ve 1475 yılında Keefe Seferi sonucunda Kırım'ın fethedilmesiyle Karadeniz Türk denizi haline gelmiştir.

Cevap B

6. Arpalık arazileri, Osmanlı Devleti'nde XVI. yüzyıldan itibaren yöneticilere emekli maaşı yerine ayrılan topraklardır.

Öşriye arazileri, Müslümanlara ait mülk topraklarıdır.

Ocaklık arazileri, kale muhafızlarına ve tersane giderlerine ayrılan topraklardır.

Yurtluk arazileri, sınır bölgelerindeki akıncılara ayrılan topraklardır.

Mukataa arazileri, geliri doğrudan devlet hazinesine aktarılan topraklardır.

Cevap C

7. Osmanlı Devleti'nde seyfiye, ilmiye ve kalemiye olarak üçe ayrılan yönetici sınıfa "Beraya" adı verilmiştir.

Kunduracı, marangoz gibi küçük zanaatkar birliklerine "Ehl-i hiref" adı verilmiştir.

Yönetilen halka "Tebaa/Reaya" adı verilmiştir.

Ulah, Balkanlardaki (Romanya ve Kuzey Makedonya bölgesindeki) Hristiyan etnik topluluklar için kullanılan kavramlardan biridir.

Cevap C

8. Galebe Divanı, Osmanlı Devleti'nde yabancı devlet elçilerinin kabul edildiği divandır.

Ayak Divanı, olağanüstü hallerde padişah başkanlığında toplanan divandır.

Çarşamba Divanı, İstanbul ile ilgili sorunların görüşüldüğü divandır.

İkinci Divanı, Divanıhümayundan arta kalan konuların görüşülüp karara bağlandığı divandır.

Ağa Divanı, Yeniçeri Ocağı ile ilgili işlerin görüşüldüğü divandır.

Cevap D

9. Osmanlı Devleti'nde III. Selim Dönemi (1789-1807), kurulan Nizam-ı Cedid ordusundan dolayı Nizam-ı Cedid Dönemi olarak da ifade edilmiştir. Bu dönem bir yeniçeri isyanı olan Kabakçı Mustafa İsyanı (1807) ile son bulmuş ve III. Selim'in yerine tahta IV. Mustafa getirilmiştir.

Alemdar Mustafa Paşa İsyanı (1808); bir yeniçeri isyanıdır ve bu isyan sonucunda IV. Mustafa'nın yerine II. Mahmut tahta çıkarılmıştır.

Çınar Olayı (Vaka-i Vakvakiye), 1656 yılında IV. Mehmet Dönemi'nde (1648-1687) çıkarılan yeniçeri isyanıdır.

Edirne Vakası (1703), bir yeniçeri isyanıdır ve bu isyan sonucunda II. Mustafa'nın yerine III. Ahmet tahta çıkarılmıştır. III. Ahmet'in saltanatı, Patrona Halil İsyanı (1730) ile son bulmuş ve yerine I. Mahmut tahta çıkarılmıştır.

Cevap A

10. Osmanlı Devleti'nde 1856 yılında yayımlanan Islahat Fermanı ile gayrimüslimlere;

- mal ve mülkiyet edinme, şirket ve banka kurma hakkı (ekonomik haklar)
- mahkeme açma hakkı (hukuki haklar)
- okul açma hakkı (eğitim hakları)

gibi haklar tanınmıştır.

Cevap E

11. Osmanlı Devleti'nde savunulan fikir akımlarından biri olan "Batıcılık" Lale Devri (1718-1730) ile uygulamaya konulmuştur. Tanzimat Fermanı'nda (1839) ve I. Meşrutiyet'in ilanında (1876) Batıcılık fikir akımının etkisi devam etmiştir.

Köprülüler Devri'nde ve Sened-i İttifak'ta Batıcılık etkisi yoktur.

Cevap B

12. Osmanlı Devleti ile İngiltere arasında 1838 yılında imzalanan Balta Limanı Antlaşması (Balta Limanı Ticaret Sözleşmesi) ile başta İngiltere olmak üzere Avrupalı devletlerin Osmanlı ülkesini ham madde ve pazar olarak kullanma süreçleri artmıştır. Dolayısıyla bu antlaşma sonucunda Osmanlı ülkesi, Avrupa'nın açık pazarı haline gelmiştir.

Cevap D

13. İkinci Meşrutiyet'in ilanında (24 Temmuz 1908) İttihat ve Terakki Fırkasının etkisi vardır. O dönemde İttihat ve Terakki Fırkasının en önde gelen lideri Enver Paşa'dır. Gerek Enver Paşa'nın faaliyetleri, gerekse İttihatçı liderlerden biri olan Resneli Niyazi Bey'in Makedonya'da başlattığı isyan II. Meşrutiyet'in ilanına zemin hazırlayan gelişmelerdendir.

Mithat Paşa (1822-1884), I. Meşrutiyet'in ilanında (1876) rol alan Osmanlı devlet adamlarından biridir.

Cevap C

14. Osmanlı Devleti Balkan Savaşları (1912-1913) sonucunda; Arnavutluk, Ege Adaları, Makedonya ve Batı Trakya topraklarını kaybetmiştir.

Cevap E

15. Sykes– Picot Antlaşması ve Mc Mahon Antlaşması, Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı topraklarının paylaşılmasını ön gören gizli antlaşmalardır.

Brest – Litovsk Antlaşması (1918) ise Rusya'nın İttifak Devletleri ile imzalayıp Birinci Dünya Savaşı'ndan çekildiği antlaşmadır.

Cevap A

16. Millî Mücadele yıllarında Amerikan mandası ilk kez Erzurum Kongresi (23 Temmuz – 7 Ağustos 1919) ile reddedilmiştir. Amerikan mandası tartışmaları Sivas Kongresi'nde (4-11 Eylül 1919) alınan kararla son bulmuştur.

Amasya Genelgesi'nde ve Bilecik Görüşmesi'nde Amerikan mandası tartışmaları gündeme gelmemiştir.

Cevap B

17. Millî Mücadele yıllarında Heyet-i Temsiliye, Erzurum Kongresi ile kurulduğu için ilk merkezi Erzurum şehridir.

Cevap C

18. Millî Mücadele yıllarında Güney Cephesi'nin kapanması Sakarya Meydan Muharebesi'nin sonucunda TBMM ile Fransa arasında imzalanan Ankara Antlaşması (20 Ekim 1921) ile olmuştur.

Cevap D

19. Lozan Görüşmeleri 20 Kasım 1922'de başlamıştır. Saltanatın kaldırılması (1 Kasım 1922) ise Lozan Görüşmeleri'nden önce gerçekleştirilmiştir.

Diğer öncüllerde verilen Misakımillî sınırları ve Boğazların statüsü, Lozan Görüşmeleri'nde gündeme gelen konular arasında yer almıştır.

Cevap C

20. İsmet İnönü, cumhuriyetin ilanı (29 Ekim 1923) ile 30 Ekim 1923'te ilk hükûmeti kurma görevini üstlenen devlet adamıdır. Bu bağlamda İsmet İnönü, Cumhuriyet Dönemi'nin ilk başbakanı olmuştur.

Cevap E

21. Mecelle, Osmanlı Devleti'nden kalan İslam temelli medeni kanundur. 1926 yılında kabul edilen Türk Medeni Kanunu ile Mecelle yürürlükten kaldırılmıştır.

Cevap A

22. Millî egemenlik, seçme ve seçilme, yönetime katılma gibi siyasi hakları içeren kavramlar cumhuriyetçilik ilkesini destekleyen kavramlardır. Bu bağlamda cumhuriyetçilik ilkesi ile Halk Fırkasının kurulması, halifeliğin kaldırılması ve kadınlara milletvekilliği hakkının tanınması arasında bağ kurulabilir.

Cevap E

23. 1933 yılında hazırlanan Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı 1934 yılında uygulamaya konulmuştur. Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'nın hazırlanmasında Sovyet Rusya model alınmıştır.

Cevap B

24. İkinci Dünya Savaşı sürecinde Türkiye, gerek Atatürk Dönemi'nde gerekse İsmet İnönü Dönemi'nde hem uluslararası barışı savunmuş hem de konjonktürel ittifaklar (ülke çıkarlarını gözetenek dostluklar kurmak) içerisinde yer almıştır.

Almanya, İtalya ve Japonya İkinci Dünya Savaşı sürecinde revizyonist politikalar izleyen devletlerdendir. Ancak Türkiye, mevcut dünya düzenini değiştirmeyi ve ülkeleri savaşa teşvik etmeyi amaçlayan bir tür yayılmacı siyaset olan revizyonist politikalarından uzak durmuştur.

Cevap D

25. Japonya'nın 7 Aralık 1941'de ABD'ye yönelik olarak gerçekleştirdiği Pearl Harbor Baskını, ABD'nin İkinci Dünya Savaşı'na girmesine neden olmuştur.

Cevap C

26. Adnan Menderes Dönemi (Demokrat Parti Dönemi) 1950-1960 yıllarını kapsayan dönemdir. Hürriyet Partisinin kurulması (1955), Demokrat Parti Dönemi'nin gelişmelerinden biridir. Genel başkanlığını Ekrem Üstündağ'ın üstlendiği Hürriyet Partisi, 1955 yılında Demokrat Partiden ayrılan muhalif 19 milletvekili tarafından kurulmuştur.

Diğer seçenekler incelendiğinde; Varlık vergisinin kaldırılması (1944) İnönü Dönemi'ne aittir.

Çiftçiyi Topraklandırma Yasası'nın kabulü (1945) ve 12 Temmuz Beyannamesi'nin yayımlanması (1947) İsmet İnönü Dönemi'ne aittir.

1961 Anayasası'nın hazırlanması, Demokrat Partinin 27 Mayıs 1960 Askerî Müdahalesi ile kapatılmasından sonra yaşanan gelişmelerdendir.

Cevap A

27. Sırp'ların Boşnak ve Hırvat'lara saldırmasıyla başlayan Bosna Savaşı (1992-1995), NATO ve ABD'nin girişimleriyle 1995 yılında imzalanan Dayton Antlaşması ile son bulmuştur.

Cevap E

1. Avarlar, Bayan Kağan tarafından Orta Avrupa'da kurulmuştur.

Kök Türkler, Çin'e karşı 639 yılında Kürşat (Chie-shih-shuai) Ayaklanması'nı yapmışlardır.

Sakalar (İskitler), Alp Er Tunga liderliğinde Pers coğrafyasına hâkim olmuşlardır.

İslamiyet öncesi Türklerde Bizans ordularında paralı askerlik yapanlar; Peçenekler, Hristiyan Oğuzlar (Uzlar) ve Kuman- Kıpçaklardır.

Ancak eşleştirmeler incelendiğinde Türgişler ile ilgili bir özelliğe yer verilmediği görülmektedir.

Cevap A

2. Hattat, müzehhib ve nakkaş Türk İslam sanatının gelişmesine katkı sağlayan sanatçılardandır.

Hat, güzel yazı yazma sanatıdır, ustasına hattat adı verilmiştir.

Tezhip, yazının çevresini süsleme sanatıdır, ustasına müzehhib adı verilmiştir.

Nakş (Nakış), iğne veya ona benzer özel aletlerle işleme yaparak süsleme sanatıdır, ustasına nakkaş adı verilmiştir.

Cevap E

3. Türkiye Selçuklu Devleti'nin gerek Anadolu'daki beyliklerle mücadelesi (Danışmentliler, Artuklular, Saltuklular, Mengücekliler gibi) gerekse Yassı Çemen Savaşı'nda (1230) Harzemşah Devleti ile mücadele etmesi; Anadolu Türk siyasi birliğine yönelik adımlardandır.

Cevap E

4. 1302 yılında Osman Bey'in Doğu Roma İmparatorluğu'na (Bizans İmparatorluğu) karşı kazandığı Bafeus (Koyunhisar) Savaşı, Osmanlı Devleti'nin kuruluşu olarak kabul edilmiştir.

Cevap B

5. Mohaç Meydan Muharebesi (1526) sonucunda Macaristan'ın Osmanlı himayesine girmesi, Irakkeyn Seferi (1533-1535) ve Hint Deniz Seferleri'nin (1538-1554) düzenlenmesi; Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nin (1520-1566) gelişmelerindenidir.

Cevap C

6. Osmanlı Devleti'nde saray hizmetlilerine ve kapıkulu askerlerine ödenen düzenli maaşa "Ulufe" adı verilmiştir.

Cevap B

7. III. Osman Dönemi'nde açılan Nuruosmaniye Cami, Batı mimarisinin etkisiyle inşa edilen eserlerden biridir.

Ancak Fatih Sultan Mehmet Dönemi'ne ait Topkapı Sarayı ve Kilitbahır Kalesi, II. Selim Dönemi'ne ait Edirne Selimiye Cami, I. Ahmet Dönemi'ne ait Sultanahmet Cami; Klasik Dönem Osmanlı mimari örneklerindendir. Bu eserlerde Batı mimarisi etkisinden söz edilmez.

Cevap A

8. Osmanlı Devleti'nde tımar sahiplerinin sefere götürmekle yükümlü olduğu askerlere "Cebelü" adı verilmiştir. Cebelüler atlı askerlerdir. Sefer dışında tımar sahiplerinin kontrolünde tarımsal üretime de katkı sağlamışlardır.

Cevap E

9. Koçi Bey, Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyıldaki genel durumunu hazırladığı layiha ile ortaya koyan devlet adamlarından biridir. Koçi Bey Risalesi/Layihası olarak bilinen bu rapor, IV. Murat ve Sultan İbrahim dönemlerinde hazırlanmıştır.

Cevap D

10. Mithat Paşa tarafından 1863 yılında kurulan Memleket Sandıkları, 1888 yılında açılan Ziraat Bankasının temeli olmuştur.

Cevap C

11. Batı tarzı ilk ordu olan Nizam-ı Cedid Ordusu ve Mühendishane-i Berrî-i Hümayun, III. Selim Dönemi'nde (1789-1807) açılan kurumlar arasında yer almıştır.

Sekban-ı Cedid Ordusu ise II. Mahmut Dönemi'nde (1808-1839) kurulmuştur.

Cevap D

12. Osmanlı Devleti ile Avrupalı devletler arasında gerçekleşen Tersane Konferansı (1876), I. Meşrutiyet'in ilan edilmesinin nedenleri arasında yer almıştır.

Cevap C

13. Osmanlı Devleti ile İtalya arasında yaşanan Trablusgarp Savaşı'nda (1911-1912) Mustafa Kemal Paşa, Gazeteci Şerif Bey ismini kullanarak Trablusgarp'a gitmiştir.

Cevap B

14. Kût'ül Amâre Muharebesi (29 Nisan 1916), Halil Paşa komutasındaki Osmanlı ordularının İngiliz ordularına karşı Irak Cephesi'nde elde ettiği zaferdir. Kût'ül Amâre Muharebesi'ndeki başarısından dolayı Halil Paşa "Kut Kahramanı" ünvanını almıştır.

Cevap A

15. Birinci Dünya Savaşı'nda İttifak (Bağlaşma) Devletlerinin ateşkes antlaşmaları imzalamasında, ABD tarafından yayımlanan Wilson İlkeleri (8 Ocak 1918) belirleyici olmuştur.

Wilson İlkeleri sonucunda ilk ateşkes antlaşması Bulgaristan'ın imzaladığı Selanik Mütarekesi (29 Eylül 1918) olmuştur. Bu anlaşmadan sonra sırasıyla; Osmanlı Devleti Mondros Ateşkes Antlaşması'nı (30 Ekim 1918), Avusturya-Macaristan İmparatorluğu Villa Gusti Antlaşması'nı (3 Kasım 1918), Almanya Rethondes Antlaşması'nı (11 Kasım 1918) imzalamışlardır.

Almanya'nın barış antlaşması olan Versay Antlaşması, Paris Barış Konferansı (18 Ocak 1919) sonucunda imzalanmıştır.

Rusya'nın Birinci Dünya Savaşı'ndan çıkması Brest-Litovsk Antlaşması (3 Mart 1918) ile olmuştur.

Bu bağlamda sorudaki diğer seçeneklerde verilenler (Versay Antlaşması, Paris Barış Konferansı, Brest – Litovsk Antlaşması, Villa Gusti Antlaşması) Osmanlı Devleti'nin Mondros Mütarekesi'ni imzalamasına neden olan belgeler arasında yer almaz.

Cevap E

16. Erzurum Kongresi'nde ve Sivas Kongresi'nde; "İrade-i milliyeyi hakim kılmak esastır" kararının alınması, saltanat yönetimi yerine cumhuriyet rejimine geçileceğinin göstergesidir.

Havza Genelgesi'nde (28 Mayıs 1919) alınan kararlarda, cumhuriyet rejime geçişle ilgili bir vurgu yoktur.

Cevap D

17. Takvim-i Vekayi, Osmanlı Devleti'nin resmî gazetesidir ve Millî Mücadele karşıtı basın yayın organlarından biridir.

Yeni Gün, Gaye-i Milliye, İstikbal, Le Pais gazeteleri; Millî Mücadeleyi destekleyen yerel nitelikli basın yayın organlarındandır.

Cevap B

18. Balıkesir civarında çıkan Ahmet Anzavur Olayı ve İzmit civarında çıkan Kuva-yı İnzibatiye İsyanı (Hilafet Ordusu Ayaklanması); Millî Mücadele yıllarında Büyük Millet Meclisine karşı İstanbul Hükûmeti tarafından düzenlenen ayaklanmalardandır.

Ali Galip Olayı, 1919 yılında Sivas Kongresi sürecinde İstanbul Hükûmetinin TBMM'ye karşı değil Heyet-i Temsiliye'ye karşı düzenlediği olaydır.

Cevap C

19. Millî Mücadele yıllarında Büyük Millet Meclisinin ilk büyükelçiliği Sovyet Rusya'da açılmıştır. Büyük Millet Meclisi, Ali Fuat Paşa'yı Gediz Taarruzu'ndan (24 Ekim 1920) sonra Batı Cephesi Komutanlığı'ndan alıp Moskova Büyükelçiliği görevine getirmiştir.

Cevap A

20. Yunanistan'a karşı kazanılan son zafer olan Büyük Taarruz'u (26 Ağustos - 9 Eylül 1922) Mustafa Kemal Paşa "Rum Sındığı" olarak nitelendirmiştir.

Cevap A

21. Lozan Barış Antlaşması'nda, kapitülasyon haklarına son verilmesi ve azınlıkların Türk vatandaşı kabul edilmesi; bu sorunların Misakımillî kararları doğrultusunda çözüldüğünün göstergesidir.

Ancak Lozan Barış Antlaşması'nda uluslararası Boğazlar Komisyonunun kurulması Boğazlardaki Türk hakimiyetini engellediği için, bu durum Misakımillî kararlarına ters düşmüştür.

Cevap C

22. Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı 1933 yılında hazırlanmış ve 1934 yılında uygulamaya konulmuştur. Ancak Türk Parasını Koruma Kanunu'nun yayımlanması 1930 yılında olmuştur.

Diğer seçeneklerdeki neden-sonuç ilişkisi doğru verilmiştir.

Cevap C

23. 1914 yılında açılan Darülbeyti, konservatuvar ve tiyatro eğitiminin verildiği kurumdur. Atatürk Dönemi'nde bu kurum İstanbul Şehir Tiyatrosu (1934) adını almıştır.

Cevap C

24. 19 Mayıs 1924 tarihinde "Haliç Konferansı" adı altında Türkiye ile İngiltere arasında gerçekleşen görüşmeler, Musul sorununun (Irak sınırı) çözümü için düzenlenmiştir.

Cevap B

25. 1938-1939 yılları arasında varlık gösteren Hatay Devleti, 1939 yılında Türkiye'ye katılmıştır.

2 Eylül 1938 tarihinde kurulan Hatay Devleti'nin Başbakanlık görevini üstlenen kişi Abdurrahman Melek'tir.

Hatay Devleti'nin Cumhurbaşkanlığını Tayfur Sökmen, Meclis Başkanlığını Abdülkani Türkmen üstlenmiştir.

Cevap D

26. Fransa, İkinci Dünya Savaşı'nda Alman ordusunun işgaline karşı, ülke sınırlarını savunmak amacıyla *Maginot Hattı*'nı kurmuştur. Ancak Alman ordusu bu hattı geçebilmek için tarafsız ülke olan Belçika'yı işgal edip ardından da Fransa'yı işgal etmiştir.

Cevap E

27. Soğuk Savaş Dönemi'nde (1945-1991) Türkiye'nin ve Yunanistan'ın SSCB'ye yaklaşmasını önlemek için, ABD tarafından Truman Doktrini (1947) ilan edilmiştir. Bu doktrin çerçevesine ABD, Türkiye'ye ve Yunanistan'a askerî ve ekonomik yardımlarda bulunmuştur.

Cevap A

1. İslamiyet öncesi Türklere ait terim ve açıklamalarından "Bedizci - Hazine sorumlusu" eşleştirmesi yanlış verilmiştir. İslamiyet öncesi Türklerde hazine sorumlusuna Ağılığ adı verilmiştir. Bedizci, Uygur ressamlarına verilen isimdir.

Diğer seçeneklerdeki eşleştirmeler doğru verilmiştir.

Cevap E

2. Tolunoğulları, İhşidiler (Akşitler), Eyyubiler ve Memlükler Mısır'da kurulan Türk İslam devletleridir. Her biri Mısır'daki Türk İslam kültürünün gelişmesine katkı sağlayan devletlerdendir.

İlhanlılar ise İran coğrafyasında kurulan Moğol devletidir. Mısır'da Türk İslam kültürünün gelişmesine katkı sağlaması beklenemez.

Cevap A

3. Anadolu Selçuklu Devleti ile Moğollar arasında yaşanan Köseadağ Savaşı'nı (1243), Selçuklular kaybetmiştir. Bu savaş sonucunda çeşitli beylikler (Karamanoğulları, Dulka-diroğulları, Osmanoğulları, Germiyanogulları gibi) kurulmuş ve Anadolu'da İkinci Beylikler Dönemi başlamıştır.

Cevap B

4. Antik Çağ'dan kalan adıyla Bitinya Bölgesi; bugünkü, Bilecik, Söğüt, Döğaniç, Bursa, İznik, Düzce, Yalova, Bolu, Kocaeli, Sakarya, Bartın ve Zonguldak illerini kapsayan coğrafi alandır. Bu bağlamda Osmanlı Devleti'nin 1329 yılında Kocaeli Yarımadası'nda yaptığı Maltepe (Palekanon) Savaşı ve İznik'in fethi (1331) Bitinya Bölgesi'ndeki faaliyetlerindendir.

Sazlıdere Savaşı (1362) ise Edirne'nin fethinin gerçekleştiği Rumeli Bölgesi'ndedir.

Cevap C

5. Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde (1512-1520) düzenlenen Mısır Seferi (1516-1517) ile Memlûklere son verilip Mısır hâkimiyeti sağlanmıştır. Bu sefer sonucunda Osmanlı Devleti, Kızıldeniz'e ulaşım Baharat Yolu'nda güç kazanmıştır.

Cevap D

6. Arasta, Osmanlı Devleti'nde şehirlerde aynı cins malları satan dükkânlardan meydana gelen çarşılardır.

Kervansaray, şehir sınırlarında tüccarlar için tahsis edilen kurumlardır.

İmaret, şehirlerde ihtiyaç sahipleri için kurulan bir tür aşevidir.

Şadırvan, camilerin yanında abdest almak amacıyla yapılan su tesisleridir.

Cevap B

7. Osmanlı Devleti'nde vergilerin iltizam usulü ile toplandığı eyaletler (Mısır, Trablusgarp, Tunus, Cezayir, Habeş, Yemen gibi) "Salyaneli Eyaletler"dir. Salyaneli eyaletlerde vergiler yıllık açık arttırma yoluyla toplandığı için bu eyaletlere "Yıllıklı Eyaletler" de denilmiştir. Bu eyaletlerde tımar (dirlik) sistemi uygulanmaz ve bu eyaletler imtiyazlı statüde değillerdir.

Osmanlı Devleti'ne tımar (dirlik) sistemi; Anadolu ve Rumeli bölgelerinde uygulanmıştır. Tımar sistemi sayesinde tarıma dayalı atlı asker (tımarlı sipahi/cebelü) yetiştirilmiştir. Dirlik sisteminin uygulandığı eyaletlere "Salyanesiz Eyaletler" adı verilmiştir. (Yıllıksız Eyaletler)

Osmanlı Devleti'nde imtiyazlı (Ayrıcalıklı) eyaletler iç işlerinde serbest bir yönetime sahiptir. Hicaz, Kırım, Eflak, Boğdan ve Erdel bu tür eyaletlerdendir.

Cevap E

8. Mühimme defterleri, Osmanlı Devleti'nde Divanühümayun kararlarının kaydedildiği defterlerdir.

Ruûs defterleri, Osmanlı bürokrasisinde atama işlerinin kaydedildiği defterlerdir.

Tereke defterleri, Osmanlı miras hukukunda ölen kişilerin bıraktığı malların kaydedildiği defterlerdir.

Tahrir defterleri, tımar ve toprak kayıtlarının kaydedildiği defterlerdir.

Şeriyye sicilleri, Osmanlı mahkemelerinde alınan kararların kaydedildiği defterlerdir.

Cevap C

9. II. Osman (1618-1622) ve IV. Murat (1623-1640) Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyıl ıslahatçı padişahlarındandır.

III. Ahmet (1703-1730), XVIII. yüzyıldaki ıslahatçı padişahlardan biridir.

Cevap C

10. Layiha (Risale); Osmanlı bürokrasisinde rapor veya tas-lak türü belgeye verilen isimdir. Gerek XVII. yüzyılda (Koçi Bey Layihası gibi) gerekse XVIII. yüzyılda hazırlanan la-yihalar (III. Selim Dönemi'nde hazırlanan layihalar gibi); dönemin ıslahatlarına yön verme amacını taşımıştır.

Surname, ıslahatlarla ilgili olmayıp padişah çocuklarının doğum, sünnet ve düğün törenlerini anlatan eserlerin genel adıdır.

Mecelle, XIX. yüzyılda hazırlanan Osmanlı Devleti'nin ilk medeni kanunudur.

Cevap B

11. *Vaka-i Hayriye*; II. Mahmut Dönemi'nde, Yeniçeri Ocağının kaldırılması olayına verilen addır.

Cevap E

12. Mithat Paşa (1822-1884), Kanunuesasi'nin hazırlanmasın-da görev alan, I. Meşrutiyet Dönemi'nde sadrazamlık gö-revini üstlenen devlet adamıdır.

Cevap D

13. I. Balkan Savaşı'nda (1912-1913), Osmanlı Devleti'ne karşı Sırbistan, Karadağ, Bulgaristan ve Yunanistan yer almıştır. II. Balkan Savaşı'nda (1913), Bulgaristan'a karşı Sırbistan, Karadağ, Yunanistan ve Romanya yer almıştır. Yugoslavya, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun da-ğılmasına neden olan Saint Germain Antlaşması (1919) ile kurulmuştur.

Cevap B

14. Vatan ve Hürriyet Cemiyeti, 1906 yılında Mustafa Kemal Paşa tarafından Şam'da kurulan cemiyettir. Mondros Ateş-kes Antlaşması'ndan sonra Anadolu'daki işgallere karşı kurulan ya da Anadolu'daki işgallere karşı faaliyet yürüten cemiyetlerden biri değildir.

Diğer seçeneklerde verilenler, Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Anadolu'daki işgallere karşı kurulan cemiyetlerdendir.

Cevap A

15. Millî Mücadele yıllarına ait belgelerden olan; Samsun Ra-poru, Havza Genelgesi (Havza Bildirisi/Tamimi) ve Amas-ya Genelgesi (Amasya Bildirisi/Tamimi), Mustafa Kemal Paşa'nın resmî görevdeyken gerçekleştirdiği faaliyetlerden-dir.

Amasya Genelgesi'nin (22 Haziran 1919) yayımlanmasın-dan sonra Mustafa Kemal Paşa resmî görevi olan ordu mü-fettişliğinden ve askerlik mesleğinden ayrılmıştır. Mustafa Kemal Paşa'nın sivil olarak yer aldığı ilk gelişme, 23 Tem-muz-7 Ağustos 1919 tarihleri arasında düzenlenen Erzurum Kongresi olmuştur.

Cevap B

16. Osmanlı Mebusan Meclisinin 28 Ocak 1920'de tam bağım-sızlığı savunan Misakımillî kararlarını kabul etmesi, Anlaş-ma Devletlerinin 16 Mart 1920'de İstanbul'u resmen işgali-ne neden olmuştur.

Diğer seçeneklerde verilenler Millî Mücadele Dönemi'nde İstanbul'un resmen işgalinden sonra yaşanan gelişmeler-dendir.

Cevap C

17. Millî Mücadele yıllarında İstanbul Hükûmetinin *Büyük Millet Meclisinin* hukuki varlığını tanıdığı belge 5 Aralık 1920'de gerçekleşen *Bilecik Görüşmesi*'dir.

Millî Mücadele yıllarında İstanbul Hükûmeti *Heyet-i Temsili-yenin* hukuki varlığını, Amasya Protokolü ile tanımıştır.

Cevap D

18. Sakarya Meydan Muharebesi'nden (23 Ağustos-13 Eylül 1921) sonra Sovyet Rusya'ya bağlı Kafkas Cumhuriyetleri (Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan) ile TBMM arasında imzalanan Kars Antlaşması (13 Ekim 1921) neticesinde Doğu sınırı kesinlik kazanmıştır.

Cevap A

19. Rauf Orbay Lozan Görüşmeleri'nde yer almamıştır.

20 Kasım 1922 tarihinde başlayan Lozan Görüşmeleri'ne TBMM temsilcileri olarak katılan kişiler; Dışişleri Bakanı İs-met İnönü, Sağlık Bakanı Rıza Nur ve Maliye Bakanı Hasan Saka'dır.

Cevap C

20. Razgrad Olayı, 1933 yılında yaşanan bir gelişmedir.

Diğer seçeneklerde verilenler Razgrad Olayı'ndan önce yaşanan gelişmelerdir. (Nasturi İsyanı-1924, Şeyh Sait İsyanı-1925, İzmir Suikastı Girişimi-1926, Menemen Olayı-1930)

Cevap B

21. Atatürk Dönemi'nde 3 Mart 1924 tarihinde Erkan-ı Harbiye Vekaletinin kaldırılması sonucunda ordunun siyasetten ayrılması sağlanmıştır.

Cevap E

22. Atatürk'ün halkçılık ilkesi; din, mezhep, etnik yapı, cinsiyet, soy kavramlarından yola çıkarak toplumu bir bütün olmaktan çıkaran, sosyal sınıflaşmaya neden olan; her türlü ayrımcılığı önleyen ilkedir.

Bu çerçevede fırsat eşitliği, hukuk üstünlüğü, siyasi haklar (siyasi hakların tanınması, demokrasi kavramıyla ilgili olduğu için hem cumhuriyetçilik hem de halkçılık ilkesiyle ilgilidir) ve sosyal devlet anlayışı ile halkçılık ilkesi arasında bağ kurulabilir.

Cevap E

23. Atatürk Dönemi'nde Türk Ocağı Derneğinin (Türk Ocakları) faaliyetlerine son verilmesinden (1931) sonra bu derneğin yerine 19 Şubat 1932'de Halkevleri açılmıştır.

Cevap D

24. Tevfik Rüştü Aras, Atatürk Dönemi'nin son dışişleri bakanıdır. Tevfik Rüştü Aras bu görevi 1925-1938 yılları arasında yürütmüştür.

Cevap B

25. Normandiya Çıkarması, 6 Haziran 1944'te ABD ve İngiltere öncülüğündeki Müttefik güçlerinin Almanya'ya karşı düzenlediği harekattır. Bu harekât sonucunda, Fransa ve tüm Avrupa'daki Alman işgali son bulmuş ve Almanya teslim olmak zorunda kalmıştır.

Cevap E

26. Bağdat Paktı (1955), Soğuk Savaş Dönemi'nde SSCB'ye karşı Orta Doğu'nun barış ve güvenliğinin koruması amacıyla; Türkiye, İran, Irak, İngiltere ve Pakistan'ın katılımıyla kurulan uluslararası birliktir.

Sadabat Paktı (1937), Atatürk Dönemi'nde kurulan uluslararası birliklerdendir.

Varşova Paktı (1955), Soğuk Savaş Dönemi'nde SSCB'nin NATO'ya karşı kurduğu askerî pakttır.

OPEC (1960), Soğuk Savaş Dönemi'nde kurulan, Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütüdür.

Çelik Paktı (1939), İkinci Dünya Savaşı yıllarında, Almanya ile İtalya arasında kurulan pakttır.

Cevap A

27. 1946 yılında kurulan Demokrat Parti, 27 Mayıs 1960 Askerî Darbesi sonucunda kapatılmıştır.

Cevap D

1. Teoman (Tuman), Asya Hun Devleti'nin (MÖ 220-MS 216) kurucu devlet başkanıdır.

Diğer seçeneklerdeki Türk hükümdarları; Mete Han (Asya Hun), Attila (Avrupa Hun), Mukan Kağan (I. Kök Türk) ve Kapgan Kağan (II. Kök Türk/Kutluk) kurucu devlet başkanları arasında yer almaz.

Avrupa Hun Devleti'nin kurucusu, Balamir Kağan'dır.

I. Kök Türk Devleti'nin kurucusu, Bumin Kağan'dır.

II. Kök Türk (Kutluk) Devleti'nin kurucusu, Kutluk İltiş Kağan'dır.

Cevap C

2. Memlükler (1250-1517) Mısır'da Aybek tarafından kurulan Türk İslam devletidir. Memlükler Sultan Kutuz Dönemi'nde Moğol İlhanlılarını yenmiş (1261 Ayn-ı Calut Savaşı) ve Moğolların Suriye'ye ve Mısır'a hâkim olmalarını engellemişlerdir. Sultan Kutuz Dönemi'ndeki bu savaşta Memlüklerin komutanlığını Baybars üstlenmiştir.

Cevap D

3. Divriği Ulu Cami (Mengücekliler), Mama Hatun Türbesi (Saltuklular), Yağibağan Medresesi (Danışmentliler), Hatuniye Medresesi (Artuklular), Anadolu'da Beylikler Dönemi'nde inşa edilen Türk İslam eserleri arasında yer almıştır.

Ancak Nizamiye Medresesi Anadolu'da yer alan mimari eserlerden biri değildir. Nizamiye Medresesi, Büyük Selçuklular Dönemi'nde Nizamülmülk tarafından Bağdat ve Nişabur'da inşa edilmiştir.

Cevap B

4. Murat Hüdavendigar Dönemi'nde (1362-1389), Bizans'a karşı kazanılan Sazlıdere Savaşı (1362) sonucunda Edirne fethedilmiştir. Haçlı ordularına karşı elde edilen Sırpsındığı Savaşı (1364) ilk Osmanlı-Haçlı savaşıdır. Bu savaşın ardından Edirne başkent yapılarak Rumeli Bölgesi'ndeki Osmanlı hakimiyeti güçlenmiştir.

Cevap A

5. XV. yüzyılda Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde çıkarılan Kanunname-i Âl-i Osman ile kardeş katli meşru hale getirilmiştir. Bu yasa ile taht kavgalarının ve iç karışıkların önlenmesi amaçlanmış ve böylelikle devletin bekası korunmaya çalışılmıştır.

Ancak kafes usulü III. Mehmet Dönemi'nde (1595-1603), şehzadelerin sancağa çıkmasının yasaklanması sonucunda getirilen bir uygulamadır.

Cevap D

6. Cizye vergisi; Osmanlı Devleti'nde gayrimüslim tebaadan askerlik muafiyeti karşılığında alınan vergidir. Bu vergi uygulamasına Islahat Fermanı (1856) ile son verilmiştir.

Cevap D

7. Vitray, renkli cam parçalarıyla yapılan sanattır. Hat, güzel yazı yazma sanatıdır. Naht, ahşap oyma (küçükâri) sanatıdır. Her biri Türk İslam ve Osmanlı mimarisinde kullanılan sanat dallarındandır.

Cevap E

8. Arpalık arazileri; saray görevlilerine ve bazı yüksek rütbeli yöneticilere emekli maaşı yerine ayrılan arazilerdir.

Has arazileri; yıllık geliri 100 bin akçeden fazla olan dirlikler olup üst dereceli devlet adamlarına verilmektedir. Has sahipleri dirliğin her beş bin akçesi için sefere bir cebelü (ücretsiz atlı asker) göndermiştir.

Mukataa arazileri; geliri doğrudan devlet hazinesine aktarılan topraktır.

Paşmaklık arazileri; padişahın annesine, eşine ve kızlarına ayrılan topraktır.

Haraciye arazileri; gayrimüslim tebaaya bırakılan topraklardır.

Cevap C

9. Mühendishane-i Bahr-i Hümayun (Deniz Mühendis Okulu), XVIII. yüzyıl padişahlarından I. Abdülhamit Dönemi'nde (1774-1789) açılan Osmanlı kurumlarından biridir.

Sekban-ı Cedid Ocağı ve Mansure Ordusu (Asakir-i Mansure-i Muhammediye) II. Mahmut Dönemi'nde (1808-1839) XIX. yüzyılda açılan askerî kurumlardandır.

Cevap C

10. Sened-i İttifak (1808); II. Mahmut Dönemi'nde ayanlarla padişah arasında imzalanan belgedir. Bu belgeyle ayanların varlığı resmen kabul edilmiştir.

Cevap C

11. Öncüllerde yer alan ülkelerin her biri XIX. yüzyılda sömürgecilik doğrultusunda işgal edilen Osmanlı topraklarından-
dır. Cezayir (1830) ve Tunus (1881) Fransa tarafından; Mısır (1882) İngiltere tarafından işgal edilmiştir.

Cevap B

12. Osmanlı Devleti'nde 1851 yılında Ahmet Cevdet Paşa tarafından kurulan Encümen-i Daniş (bir tür bilim heyeti), Sultan Abdülmecit Dönemi'nin (1839-1861) gelişmelerinden biridir.

Cevap D

13. Meclis-i Mahsusa, Türk tarihinin ilk anayasası olan Kanunuesasi'nin hazırlanmasında görev alan anayasa komisyonudur. Bu komisyonun hazırladığı 1876 Anayasası, 23 Aralık 1876'da kabul edilmiştir.

Cevap A

14. 1908 yılında İkinci Meşrutiyet ilan edilmiştir. Arnavutluk, İkinci Meşrutiyet'in ilanından sonra 1912 yılında bağımsızlığını kazanmıştır.

Diğer seçeneklerde verilen devletler İkinci Meşrutiyet'in ilanından önce bağımsızlıklarını kazanmışlardır. (Yunanistan, 1829 yılında; Sırbistan, Karadağ ve Romanya; 1878 yılında bağımsızlıklarını kazanmışlardır.)

Cevap B

15. Mustafa Kemal Paşa, Tobruk ve Derne'deki mücadeleleri ile Trablusgarp Savaşı'nda; Bolayır Komutanı olarak Doğu Trakya'daki mücadelesi ile de II. Balkan Savaşı'nda görev almıştır.

Ancak Enver Paşa'nın liderliğinde İttihatçılar tarafından gerçekleştirilen Babıali Baskını'nda (1913), Mustafa Kemal Paşa görev almamıştır.

Cevap D

16. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti tarafından açılan saldırı (taarruz) cepheleri; Kafkasya ve Kanal (Süveyş) cepheleleridir.

Diğer cepheleler ise Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda mücadele ettiği savunma (müdafaa) cepheleleridir.

Cevap B

17. 30 Ekim 1918 tarihinde imzalanan Mondros Mütarekesi'nde, dış borçlarla ilgili bir karar yer almamıştır.

İstanbul ve Çanakkale Boğazlarının İtilaf güçlerinin kontrolüne geçmesi, Osmanlı Devleti'nin haberleşme ağının İtilaf güçlerinin kontrolüne geçmesi, Osmanlı Devleti'nin elindeki tüm savaş esirleri ile esir ya da tutuklu bulunan bütün Ermenilerin serbest bırakılması, Osmanlı ordusunun terhis edilmesi; Mondros Mütarekesi'nde yer alan kararlardandır.

Cevap D

18. Seçeneklerde verilenlerden "Amasya Görüşmesi – Damat Ferit Paşa Hükûmetinin istifa etmesi" eşleştirmesinde neden-sonuç bağı kurulamaz.

Damat Ferit Paşa Hükûmetinin istifa etmesi, Sivas Kongresi'nden sonra olmuştur. Onun istifasının ardından; Ali Rıza Paşa Hükûmeti ile Heyet-i Temsiliye arasında 20-22 Ekim 1919'da Amasya Görüşmeleri (Amasya Mülakatı) düzenlenmiştir.

Diğer seçeneklerdeki neden-sonuç ilişkileri doğru verilmiştir.

Cevap B

19. Aydede Dergisi, 1922 yılında Refik Halit Karay tarafından çıkarılmış ve İstanbul Hükûmeti tarafından desteklenen Millî Mücadele karşıtı yayın organlarından biri olmuştur.

Seçeneklerde yer alan diğer yayınlar Millî Mücadele yanlısı basın yayın organlarındandır.

Cevap E

20. Birinci İnönü Savaşı'ndan (6-10 Ocak 1921) sonra düzenlenen Londra Konferansı'na (23 Şubat-12 Mart 1921) TBMM adına katılan Dışişleri Bakanı Bekir Sami Kunduh'tur.

Cevap C

21. Eskişehir-Kütahya Muharebeleri (10-24 Temmuz 1921) sonucunda Büyük Millet Meclisi tarafından Erkân-ı Harbiye Reisliği görevine İsmet Paşa'nın yerine Fevzi Paşa getirilmiştir.

Cevap A

22. Yunanistan, Lozan Antlaşması'nda (24 Temmuz 1923) Bosnaköy'ü ve Karaağaç istasyonunu savaş tazminatı olarak Türkiye'ye bırakmış ve günümüzde de geçerli olan Türkiye – Yunanistan sınırı çizilmiştir.

Cevap D

23. İkinci Büyük Millet Meclisi, 11 Ağustos 1923'ten 1 Ekim 1927'ye kadar geçen dönemde faal olmuştur.

Tekke ve zaviyelerin kapatılması (30 Kasım 1925), II. TBMM Dönemi'nin gelişmelerinden biridir.

Saltanatın kaldırılması (1 Kasım 1922), Birinci Büyük Millet Meclisi Dönemi'nde olmuştur.

Latin alfabesinin kabul edilmesi (1928), Serbest Cumhuriyet Fırkasının kurulması (1930) ve altı ilkenin 1924 Anayasası'na girmesi (1937); daha sonraki gelişmelerdendir.

Cevap B

24. Atatürk Dönemi'nde (1923-1938) Türkiye, 1936 yılında kurulan Akdeniz Pakti'nin kurucu üyelerinden biri olmuştur.

Türkiye 1928 yılında kurulan Briand-Kellog Pakti'nin kurucu ülkelerinden biri değildir, bu pakta Türkiye 1929 yılında dahil olmuştur.

Türkiye, 1945 yılında kurulan Birleşmiş Milletlerin kurucu üyelerindendir. (İnönü Dönemi)

Cevap A

25. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Soğuk Savaş Dönemi'nde 1948 yılında Kore, 1949 yılında Almanya ve 1954 yılında Vietnam ikiye ayrılmıştır.

Cevap D

26. II. Dünya Savaşı'ndan sonra Soğuk Savaş Dönemi'nde Kore ikiye ayrılmıştır. (1948) Kuzey Kore ile Güney Kore arasında yaşanan 38. Enlem sorunu, Soğuk Savaş Dönemi'nde Kore Savaşı'na (1950-1953) neden olmuştur.

Cevap B

27. Anavatan Partisi, 12 Eylül 1980 Askerî Darbesi'nden sonra 1983 yılında Turgut Özal tarafından kurulan siyasi partidir.

Millî Kalkınma Partisi (1945), Millet Partisi (1948), Hürriyet Partisi (1955) ve Adalet Partisi (1961); 12 Eylül 1980 öncesinde kurulan siyasi partilerdendir.

Cevap E

1. İslamiyet öncesi Türklerde aile birliğine "urug" adı verilmiştir. Sosyal yapının unsurlarından biri olan "urug", inanç sistemine ait bir kavram değildir.

Diğer seçeneklerdeki; tamu (cehennem), kurgan (oda şeklinde mezar), atalar kültü (ölen aile liderlerine/bireylerine saygı) ve ongun (totem/doğadaki bazı canlı ve nesnelere değer verme) kavramları İslamiyet öncesi Türklerde inanç sisteminde kullanılan kavramlardır.

Cevap B

2. Gazneli Devleti (963-1187), Gazneli Mahmut Dönemi'nde düzenlenen 17 Hint Seferi sonucunda bölgede Türk İslam kültürünün yayılmasına katkı sağlamıştır.

Kuzey Afrika'daki Arap devleti olan Fatımiler ve diğer seçeneklerdeki verilen Türk İslam devletleri (İhşidiler, Harzemşah ve Memlükler); Hindistan'a sefer düzenlememişlerdir.

Cevap D

3. Eretnalılar, Germiyanogulları (Kütahya yöresi) ve Hamitoğulları (Isparta yöresi) Köseadağ Savaşı'ndan sonra kurulan II. beyliklerdir. Anadolu Selçuklularının Moğollar karşısında kaybettiği Köseadağ Savaşı'ndan sonra Sivas ve Kayseri yörelerine hakim olan beylik Eretnalılardır.

Saltuklular (Erzurum ve Kars yöreleri) ve Danişmentliler (Sivas, Amasya, Tokat yöreleri); XI. yüzyılda (Malazgirt Savaşı sonucunda) Anadolu'da kurulan I. beyliklerdendir.

Cevap A

4. Osmanlı Devleti ile Timur İmparatorluğu arasında gerçekleşen Ankara Savaşı'nı (1402) Yıldırım Bayezid kaybetmiştir. Ankara Savaşı'nın sonucunda Yıldırım Bayezid'in oğulları arasında taht kavgaları ile geçen dönem "Fetret Devri" olarak adlandırılmıştır.

Fetret Devri'nde (1402-1413) Yıldırım Bayezid'in dört oğlu arasında (Süleyman Çelebi, İsa Çelebi, Musa Çelebi ve Çelebi Mehmet) taht kavgaları yaşanmıştır. Şehzadelerin isyanını bastırıp tahtı ele geçiren Mehmet Çelebi, Fetret Devri'ni sonlandırdığı için Osmanlı Devleti'nin ikinci kurucusu sayılır. Şehzade Mustafa (Düzmece Mustafa) İsyanı, Fetret Devri'nden sonra çıkmıştır.

Buçuktepe İsyanı; II. Mehmet'in birinci saltanatında çıkarılan ilk yeniçeri ayaklanmasıdır.

Cem Sultan İsyanı; Fatih Sultan Mehmet'in vefatından sonra (1481) II. Bayezid ile kardeşi Şehzade Cem arasında yaşanan taht kavgasıdır.

Cevap C

5. Akdeniz'deki Venedik donanmasına üstünlük sağlayan Osmanlı Devleti, 1571 yılında Kıbrıs'ı fethetmiştir.

Kıbrıs'ın fethi, aynı yıl Haçlı birliğinin kurulup İnebahtı Deniz Savaşı'nın yaşanmasına neden olmuştur. Bu savaşta ilk kez Osmanlı donanması yakılmıştır. (İnebahtı Yangını)

Cevap D

6. Teşrifat, Osmanlı Devleti'nde protokol anlamında kullanılan kavramdır ve saray ile Divan-ı Hümayundaki protokol kuralarını ifade eder.

Surre, Hac ziyaretine gidecek kişiler için gönderilen hediye ve eşyalar için kullanılan terimdir.

Tekâlif, yükümlülük anlamına gelip, devletin talep ettiği vergi ve harçların genel adıdır.

Ehl-i hibre (bilir kişi) ve ehl-i hiref (küçük el sanatlarıyla uğraşanlar) ticari alanda kullanılan terimlendendir.

Cevap D

P
E
G
E
M

A
K
A
D
E
M
İ

7. Avarız vergisi, Osmanlı Devleti'nde tebaadan savaş zamanında nakdî olarak toplanan vergidir.

Öşür (Aşar), Müslüman tebaadan alınan ürün vergisidir.

Bennak, evli erkeklerden alınan vergidir.

Bac, bir tür pazar vergisidir.

Haraç, gayrimüslim çiftçilerden alınan bir vergi türüdür.

Cevap B

8. Osmanlı Devleti'nde III. Selim Dönemi'nde (1789-1807) kurulan Nizam-ı Cedid ordusundan dolayı bu döneme Nizam-ı Cedid Dönemi adı verilmiştir. Bu dönem bir yeniçeri isyanı olan Kabakçı Mustafa İsyanı (1807) ile son bulmuş ve III. Selim'in yerine tahta IV. Mustafa getirilmiştir.

Cevap E

9. Salname, XIX. yüzyıldan itibaren resmî ve özel kurumlar ve kişiler tarafından bir konu hakkında bilgilendirme amacıyla çıkarılan yıllıklardır.

Risale (layiha), Osmanlı bürokrasisinde rapor türü belgeleme verilen addır.

Ruznamçe, Osmanlı bürokrasisinde günlük işlemler için tutulan defterlerin genel adıdır.

Buyruldu, Osmanlı bürokrasisinde yüksek rütbeli devlet görevlilerinin daha alt düzeydeki devlet görevlilerine gönderdikleri emirlerdir.

İrade-i Seniyye, Osmanlı padişahlarının yazılı veya sözlü emirleri için kullanılan bir tabirdir.

Cevap A

10. Hendesehane, XVIII. yüzyılda (I. Mahmut Dönemi'nde) Batı tarzında açılan ilk askerî teknik okuldur.

Tulumbacılar Ocağı (İtfaiye Teşkilatı), XVIII. yüzyılda açılan kurumlardandır ancak askerî kurumlar arasında yer almaz.

Eşkinci Ocağı, XIX. yüzyılda (II. Mahmut Dönemi'nde) kurulan askerî kurumlardandır.

Cevap A

11. Osmanlı Devleti'nde Sırbistan ve Karadağ'ın bağımsızlıklarına neden olan gelişme 93 Harbi'dir. (1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı) Bu savaş sonucunda imzalanan Berlin Antlaşması ile Sırbistan ve Karadağ bağımsızlıklarını elde etmişlerdir.

Cevap B

12. Mustafa Reşit Paşa (1800-1858), 1836 yılında Londra elçiliği görevinin ardından Hariciye Nazırlığı görevini üstlenmiştir. Sultan Abdülmecit Dönemi'nde (1839-1861), Tanzimat Fermanı'nın yayımlanmasına (1839) katkı sağlayan Hariciye Nazırı olmuştur.

Cevap E

13. Çırağan Vakası (20 Mayıs 1878); II. Abdülhamit'in yerine V. Murat'ı getirme girişimidir. İsyan II. Abdülhamit'e bağlı güçler tarafından bastırılmış ve isyancılar amaçlarına ulaşamamışlardır.

Kabakçı Mustafa İsyanı (1807); III. Selim'in tahttan indirilip yerine IV. Mustafa'nın getirilmesiyle sonuçlanan olaydır.

Kuleli Vakası (1859); Abdülmecit'in yerine Abdülaziz'i getirme girişimidir ve Tanzimat Dönemi'ne ait bir isyandır.

24 Temmuz 1908 tarihinde II. Meşrutiyet ilan edilmiştir. 31 Mart Olayı (13 Nisan 1909); II. Meşrutiyet rejimini ortadan kaldırmayı amaçlayan bir isyandır. İsyanı İttihat ve Terakki Fırkası Hareket Ordusu ile bastırılmış ve meşrutiyet rejiminin devamını sağlamıştır.

Babıali Baskını (1913); İttihat ve Terakki Fırkasının iktidarı tamamen ele geçirmesine neden olan hükûmet darbesidir.

Cevap D

14. Mustafa Kemal Paşa'nın görev aldığı *Yıldırım Orduları Komutanlığı* Birinci Dünya Savaşı'nda, Suriye – Filistin Cephesi'nde İngiltere'ye karşı mücadele etmiştir.

Cevap D

15. Mondros Mütarekesi'nin (30 Ekim 1918) ardından Ahmet İzzet Paşa Hükûmetinin yerine Tevfik Paşa Hükûmeti kurulmuştur. Mondros Mütarekesi'nin ardından Anadolu'daki işgallere karşı ulusal direniş cemiyetleri kurulmuştur.

Ancak Sultan Reşat'ın vefatıyla 4 Temmuz 1918'de Sultan Vahdettin'in (VI. Mehmet Vahdettin) tahta çıkması, Mondros Mütarekesi'nden önce yaşanan gelişmelerdendir.

Cevap C

16. Millî Mücadele yıllarında her livadan üç delegenin katılımıyla ulusal bir kongrenin toplanması kararı (Sivas Kongresi'nin toplanması kararı), 22 Haziran 1919'da Mustafa Kemal Paşa'nın liderliğinde düzenlenen Amasya Genelgesi ile alınmıştır.

Cevap A

17. Misakımillî kararları (28 Ocak 1920), Osmanlı Mebusan Meclisi tarafından alınmıştır ve o dönemde görevde Ali Rıza Paşa Hükûmeti vardır.

Damat Ferit Paşa Hükûmeti döneminde Heyet-i Nasihalar oluşturulmuş, Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşlarının/Millî Mücadelecilerin faaliyetleri önlenmeye çalışılmıştır. Sevr Görüşmeleri'ne temsilci gönderilmesi de Damat Ferit Paşa Hükûmeti Dönemi'nde olmuştur.

Cevap D

18. Sakarya Meydan Muharebesi'nden (23 Ağustos-13 Eylül 1921) sonra imzalanan ve "Türkiye ile Ermenistan, Azerbaycan ve Gürcistan Arasında Dostluk Antlaşması" olarak geçen belge Kars Antlaşması'dır. (13 Ekim 1921)

Cevap B

19. Millî Mücadele yıllarında Güney Cephesi'nde; Şahin Bey (Antep savunmasında), Sütçü İmam (Maraş savunmasında) ve Kılavuz Hatice Hanım (Adana savunmasında) Fransız işgallerine karşı görev alan Kuvayimilliyecilerdir.

Cevap E

20. Sakarya Meydan Muharebesi (23 Ağustos - 13 Eylül 1921), Millî Mücadele yıllarında Mustafa Kemal Paşa'nın Başkomutan olarak katıldığı ilk savaştır.

Mustafa Kemal Paşa'nın Başkomutan olarak katıldığı son savaş ise Büyük Taarruz/Başkomutanlık Meydan Muharebesi'dir. (26 Ağustos - 9 Eylül 1922)

Cevap C

21. Lozan Antlaşması İsviçre'de imzalanmıştır ancak İsviçre antlaşmada yer alan devletler biri değildir. Diğer seçeneklerde verilenler, Lozan Antlaşması'nı imzalayan ülkelerdendir.

Cevap A

22. 1924 yılında kurulan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, Şeyh Said İsyanı'na destek verdiği gerekçesi 4 Mart 1925'te kabul edilen Tahrir-i Sükun Kanunu ile kapatılmıştır.

Cevap C

23. "Üç Devirde Bir Adam" adlı eser, Fethi Okyar tarafından yazılmıştır.

"Tek Adam" adlı eser, Şevket Süreyya Aydemir'e aittir.

"Türk'ün Ateşle İmtihanı" adlı eser, Halide Edip Adıvar'a aittir.

"İstiklal Harbimiz" adlı eser, Kâzım Karabekir'e aittir.

"Sınıf Arkadaşım Atatürk" adlı eser, Ali Fuat Cebesoy'a aittir.

Cevap E

24. Atatürk Dönemi'nde Türkiye uluslararası barış politikalarına katkı sağlamak için; 1932'de Milletler Cemiyetinde, 1934'te Balkan Antantı'nda, 1937'de Sadabat Paketi'nde yer almıştır.

Cevap E

25. İkinci Dünya Savaşı'nda (1939-1945) görev alan Türkiye Hükümetleri; Refik Saydam (1939-1942) ve Şükrü Saraçoğlu (1942-1946) hükümetleridir.

Cevap D

26. Soğuk Savaş Dönemi'nde ABD, Avrupa'da komünizme ve SSCB'ye karşı Marshall Planı'nı (1948-1951) yayımlamıştır.

Çekoslovakya, Marshall Planı'ndan yararlanmak istemiş ancak SSCB tarafından 1948 yılında işgal edilmiştir.

Cevap D

27. 1960 yılında Türkiye, Yunanistan ve İngiltere arasında imzalanan Londra Antlaşması ile Kıbrıs Cumhuriyeti kurulmuştur.

Cevap B

1. VIII. yüzyılın ikinci yarısında dikilen Şine Usu Kitabesi (Yeni Su Yazıtı/Abidesi), Uygur Devleti'ne aittir. Uygur Hükümdarı Moyen Çor Kağan Dönemi'nde (747-759) dikilen ve onun kahramanlıklarına yer verilen bu kitabe, 1909 yılında Fin araştırma heyeti tarafından Moğolistan'ın Şine Usu Gölü'nün yakınlarında bulunmuştur. Yazıtı, bu gölün yakınlarında bulunduğu için Şine Usu adı verilmiştir.

Cevap D

2. Büyük Selçuklu Sultanı Tuğrul Bey Abbasi halifesi Kaim Biemrillah'ın davetiyle Bağdat Seferi'ne çıkmıştır (1055). Tuğrul Bey bu sefer sonucunda Büveyhîlerin Bağdat'taki hakimiyetine son vermiştir. Ardından kendisine 1058 yılında Abbasi halifesi tarafından "Doğunun ve Batının sultanı" ünvanı verilmiştir. Böylece İslam dünyasının siyasi liderliği Büyük Selçuklulara geçmiştir.

Cevap A

3. Tokat'taki Yağlıbasan Medresesi, ilk beyliklerden biri olan Danişmentîlere aittir.

Erzurum'daki Emir Saltuk Kümbeti, ilk beyliklerden biri olan Saltuklulara aittir.

Konya'daki Yivli Minare Külliyesi ve Kayseri'deki Gevher Nesibe Hatun Darüşşifası, Anadolu Selçuklu Devleti Dönemi'ne ait mimari örneklerdendir.

Ancak Tolunoğlu Cami, Tolunoğulları tarafından Mısır'da inşa edilen eserdir.

Cevap B

4. I. Murat Dönemi'nde Sazlıdere Savaşı (1362) ile Osmanlı Devleti, Bizans'ın Rumeli'deki önemli şehirlerinden biri olan Edirne'yi fethetmiş ve Balkanlardaki ilerleyişini sürdürmüştür.

Ancak Koyunhisar (Bafeus) Savaşı (1302) ve Karesioğullarının alınması (1347), Osmanlı Devleti'nin Anadolu'daki faaliyetlerindendir.

Cevap C

5. Nişancı; Osmanlı Devleti'nde dirlik dağıtımının yapılması ve toprak kayıtlarının tutulması, tapu-kadastro işlerinin düzenlenmesi, padişahın fermanlarına tuğra çekilmesi görevlerini yerine getiren Divanühümayun üyesidir.

Kazasker, kadı ve müderris atamalarından ve Divanühümayun davalarından sorumlu devlet adamıdır

Defterdar, devlet hazinesinden, gelir ve gider kayıtlarından sorumludur.

Şeyhülislam, ilmiye sınıfının (ulemanın) başında yer alan ve Divanühümayun kararlarının dine uygunluğu hakkında fetva veren kişidir.

Reisülküttap, XVII. yüzyıl sonlarından itibaren Divanühümayunda yer almıştır ve dış yazışmalardan sorumludur.

Cevap E

6. Ulufe, kapıkulu ordusunun aldığı maaşa denir. Kapıkulu ordusunun bahşişine ise cülus bahşişi adı verilir.

Diğer kavramların açıklaması doğru verilmiştir.

Cevap B

7. İslam ile gelişen sanat dallarından biri olan hat sanatı güzel yazı yazma sanatıdır. Ustalarına hattat adı verilen bu sanat dalının Osmanlı Devleti'ndeki önde gelen temsilcileri arasında Şeyh Hamdullah, Ahmet Karahisarî, Mustafa Rakım Efendi ve Hafız Osman yer almıştır.

Cevap E

8. I. Ahmet Dönemi'nde (1603-1617), veraset sisteminde değişikliğe gidilerek (ekber ve erşed sistemine geçilerek) kardeş katli yasaklanmıştır.

II. Osman (1618-1622), ordu işlerinin düzenlenmesi için Yeniçeri Ocağını kaldırma girişiminde bulunmuştur.

IV. Mehmet Dönemi'nde (1648-1687), mali alandaki düzenleme olarak Tarhuncu Bütçesi hazırlanmıştır.

Cevap E

9. Takvim-i Vekayi, 1831 yılından itibaren çıkarılan Osmanlı Devleti'nin ilk resmî gazetesidir.

Ceride-i Havadis, 1840 yılında çıkarılan Osmanlı Devleti'nin ilk yarı resmî gazetesidir.

Osmanlı Devleti'nde yayımlanan ilk özel gazete Şinasi ve Agâh Efendi tarafından 1860-1866 yıllarında çıkarılan Tercüman-ı Ahval gazetesidir.

Tasvir-i Efkar, Şinasi tarafından Tanzimat Dönemi'nde çıkarılan bir diğer özel gazetedir.

Mizan, Mehmet Murat Mizancı tarafından 1886 -1909 yılları arasında çıkarılan yayın organıdır.

Meşveret, Ahmet Rıza tarafından 1895 yılında çıkarılan yayın organıdır.

Cevap D

10. Osmanlı Devleti'nde sanayileşmeyi yürütecek nitelikteki personeli yetiştirmek amacıyla 1860 yılında Islah-ı Sanayi Komisyonu kurulmuştur. Sultan Abdülmecit Dönemi'nde (1839-1861) açılan bu komisyonun görevleri arasında; sergiler açmak, esnaf içinde şirketleşmeyi sağlamak, sanayi eğitimi vermek ve gümrük vergisini artırmak yer almıştır.

Cevap A

11. Halepa Fermanı- Abdülaziz eşleştirmesi yanlış verilmiştir.

Osmanlı Devleti'nde belge ve dönemleriyle ilgili eşleştirmeler dikkate alındığında Sened-i İttifak (1808) II. Mahmut Dönemi'ne (1808-1839), Tanzimat Fermanı (1839) ve Islahat Fermanı (1856) Abdülmecit Dönemi'ne ait belgelerdir. I. Meşrutiyet'in ilanı (1876) ve 1878 yılında yayımlanan Halepa Fermanı, II. Abdülhamit Dönemi (1876-1909) belgelerindendir.

Cevap B

12. • II. Meşrutiyet'in İlanı, Sultan II. Abdülhamit'in 24 Temmuz 1908 tarihinde Kanunuesasi'yi yeniden yürürlüğe koyması ile gerçekleşmiştir. (II)
- 31 Mart Olayı (13 Nisan 1909), II. Meşrutiyet rejimine karşı düzenlenen isyandır. (III)
- Babıali Baskını (23 Ocak 1913), I. Balkan Savaşı sürecinde İttihat ve Terakki Fırkası tarafından gerçekleştirilen hükümet darbesidir. (I)
- Doğru kronolojik sıralama II-III-I şeklinde olmalıdır.

Cevap B

13. Mondros Ateşkes Antlaşması sonucunda işgal edilen ilk şehir 3 Kasım 1918 tarihinde Musul olmuştur. Mondros Mütarekesi'nin ardından Urfa, Maraş ve Antep şehirlerini de işgal eden devlet İngiltere olmuştur.

İngiltere, 15 Eylül 1919 tarihinde Fransa ile yaptığı Suriye İtilafnamesi (Uzlaşması) ile; Antep, Maraş ve Urfa şehirlerindeki işgallerini sonlandırıp bu şehirleri Fransa'nın kontrolüne bırakmıştır.

Cevap E

14. Millî Mücadele Dönemi'nde başkanlığını Mustafa Kemal'in üstlendiği Heyet-i Temsiliye Erzurum Kongresi ile kurulup Sivas Kongresi ile tüm yurdu temsil eder hale gelmiş ve görevi TBMM'nin açılmasına kadar sürmüştür.

Sivas Kongresi'nde (4-11 Eylül 1919) alınan karar gereği Batı Cephesi'nde Ali Fuat Paşa'nın görevlendirilmesi ve Sivas Komutanlar Toplantısı'nın düzenlenmesi (16-28 Kasım 1919), Heyet-i Temsiliye döneminin gelişmelerindendir.

Ancak Kuva-yı İnzibatiye Ayaklanması'nın bastırılması Heyet-i Temsiliye'nin faaliyetleri arasında yer almaz. TBMM'ye karşı düzenlenen bu isyanı yine TBMM'ye bağlı birlikler bastırmıştır.

Cevap D

15. Erzurum Kongresi (23 Temmuz-7 Ağustos 1919), Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti ile Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin katkılarıyla toplanmıştır.

Doğu Karadeniz'de Pontus Rum Devleti'nin ve Vilayet-i Sitte adı verilen altı ilde (Sivas, Elazığ, Van, Bitlis, Erzurum ve Diyarbakır) Ermeni Devleti'nin kurulmasını önlemek; Erzurum Kongresi'nin toplanma amaçları arasında yer almıştır. Ancak Misakımillî kararlarının kabulü (28 Ocak 1920) Erzurum Kongresi'nden sonra gerçekleşen gelişmelerdendir.

Cevap C

16. Mustafa Kemal Paşa'nın girişimiyle hazırlanan ve Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilen Halkçılık Beyannamesi, Teşkilat-ı Esasiye'nin kabul edilmesine (1921 Anayasası) temel oluşturmuştur.

Cevap A

17. Mustafa Kemal Paşa'nın Başkomutan olarak katıldığı ilk savaş olan Sakarya Meydan Muharebesi (23 Ağustos-13 Eylül 1921), Polatlı-Haymana coğrafyasında gerçekleşmiştir. Savaşın yaşandığı şehir Ankara'dır.

Cevap B

18. İsmet Paşa, Mudanya Mütarekesi'nde Batı Cephesi Komutanı olarak yer almıştır.

Moskova Antlaşması'nda Moskova Büyükelçisi Ali Fuat Paşa görev almıştır.

Ankara Antlaşması'nda Dışişleri Bakanı Yusuf Kemal Bey görev almıştır.

Cevap B

19. Lozan Antlaşması'nda, yabancı okulların Türk eğitim sisteme dahil edilmesine ve dış borçların Anadolu'ya düşen kısmının ödeneceğine karar verilmesi tam bağımsızlık ilkesine uygundur.

Ancak Lozan Antlaşması'nda Hatay anavatanının dışında kaldığı için, güney sınırının tam bağımsızlık ilkesi doğrultusunda çözüldüğü söylenemez.

Cevap D

20. 3 Mart 1924 tarihinde halifeliğin kaldırılması sonucunda, aynı tarihli kanunla hanedan üyeleri yurt dışına gönderilmiştir.

Hilafet Ordusu İsyanı'nın çıkması (1920), Koçgiri Aşireti İsyanı'nın çıkması (1921) ve saltanatın kaldırılması (1 Kasım 1922); halifeliğin kaldırılmasından önce yaşanan gelişmelerdendir.

İzmir Suikastı Girişimi'nin düzenlenmesi (16 Haziran 1926), halifelik makamını geri getirme amacı taşımamıştır.

Cevap B

21. Atatürk'ün halkçılık ilkesi; fırsat eşitliği, din, mezhep, soy, ırk, cinsiyet ayrımcılığının önlenmesi, hukuk üstünlüğünün benimsenmesi, kişi hak ve özgürlüklerinin sağlanması gibi kavramlarla ilgilidir.

Atatürk'ün laiklik ilkesi din ve vicdan özgürlüğü, akıl, bilim, fen, pozitif düşünce gibi kavramlarla ilgilidir.

Bu çerçevede paragrafta verilen 1924 Anayasası'nda "Türkiye'de din ve ırk ayırt edilmeksizin vatandaşlık bakımından herkese Türk denir." ifadesi ile Atatürk'ün hakçılık ve laiklik ilkesi arasında bağ kurulabilir.

Ancak Atatürk'ün devletçilik ilkesi ile paragrafta verilen cümle arasında doğrudan bir bağ kurulamaz. Devletçilik ilkesi ekonominin devlet eliyle yürütülmesi, kişilerin de ekonomik girişimlerde yer alması ile ilgilidir.

Cevap C

22. Musiki Muallim Mektebi (1924), Ankara Hukuk Mektebi (1925) ve Dolmabahçe Resim ve Heykel Müzesi (1937) Atatürk Dönemi'nde açılan kurumlardandır.

Cevap E

23. Gül Esin (Gül Kız) 1933 yılında seçilen ilk kadın muhtardır. Gül Esin, Aydın'ın Çine İlçesinde bağlı Karpuzlu Mahallesi'nden muhtar olarak seçilmiştir.

Satı Hanım (Çırpan), Atatürk Dönemi'nde seçilen 17 kadın milletvekilinden biridir.

Makbule Atadan, Atatürk'ün kız kardeşidir ve 1930 yılında kurulan Serbest Cumhuriyet Fırkasının üyelerindendir.

Bedriye Gökmen ve Sabiha Gökçen Türk havacılık tarihinin ilk kadın pilotlarındandır.

Cevap A

24. Atatürk Dönemi'nde Cemiyet-i Akvam (Milletler Cemiyeti) tarafından hazırlanan *Sandler Raporu*, Hatay Devleti'nin kurulmasını destekleyen uluslararası rapordur. Bu raporun da katkısıyla yapılan referandum sonucunda 2 Eylül 1938'de Hatay Devleti kurulmuştur.

Cevap C

25. İkinci Dünya Savaşı'nda *Barbarossa Harekâtı*'nı düzenleyen devlet Almanya'dır. 1941 yılında SSCB'ye *Barbarossa Harekâtı* ile saldıran Almanya, böylece Doğu Cephesi'nin açılmasına neden olmuştur.

Cevap D

26. 27 Mayıs Askerî Darbesi; Cemal Gürsel'in başında yer aldığı Millî Birlik Komitesi tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu darbe sonucunda dönemin iktidar partisi olan Demokrat Parti kapatılmıştır.

Cevap B

27. Yaser Arafat, 1988 tarihinde bağımsızlığını ilan eden Filistin Devleti'nin kurucu lideridir. Yaser Arafat'ın vefatıyla Filistin Devlet başkanlığı görevine 2004 yılında Mahmut Abbas gelmiştir.

Cevap E

1. Kök Türklerde ve İslamiyet öncesi diğer Türk devletlerinde iç ve dış yazışmalardan sorumlu kurultay üyesine "Bitigci" adı verilmiştir.

Tudun; vergi işlerinden sorumludur.

Yabgu; kağanın kardeşidir ve onun adına devletin batısını yönetir.

Emçi (Otacı); hastalıklara karşı ilaç yapan şifacılar verilen addır.

İnal (Ataman); tigin eğitmenlerine verilen addır

Cevap A

2. Divan-ı İstifa, Selçuklularda ordu dışında mali işlerin karara bağlandığı divandır.

Divan-ı İşraf, teftiş/denetim işlerinin yürütüldüğü divandır.

Divan-ı Pervane, toprak kayıtlarının tutulduğu ve ikta dağıtımının yapıldığı divandır.

Divan-ı Tuğra (Divan-ı İnşa), iç ve dış yazışmaların yürütüldüğü divandır.

Divan-ı Mezalim: Siyasi davalara bakan ve halk şikayetlerinin dinlendiği divandır .

Cevap B

3. Köseadağ Savaşı'ndan sonra Anadolu'da kurulan ikinci beyliklerden olan Menteşeoğulları, Kütahya yöresinde değil Muğla yöresinde kurulmuştur. Kütahya yöresinde kurulan beylik Germiyanogulları Beyliğidir.

Diğer seçeneklerdeki beylik ve yöre eşleştirmeleri doğru verilmiştir.

Cevap B

4. Zımmî; İslam hukukuna göre gayrimüslim ahalinin haklarının korunup güvence altına alınması için kullanılan bir terimdir. Osmanlı Devleti, fethettiği bölgelerde gayrimüslim ahalinin haklarını "zımmî" uygulamalarla güvence altına almıştır.

Cevap A

5. II. Selim Dönemi'nde (1566-1574), Akdeniz'deki Venedik donanmasına üstünlük sağlayan Osmanlılar, Kıbrıs Adası'nı fethetmiştir.(1571) Kıbrıs'ın fethi Osmanlıların Doğu Akdeniz'deki hâkimiyetini güçlendirmiştir.

Cevap B

6. Osmanlı Devleti'nde medrese öğrencilerine "suhte", onlara verilen diplomaya "icazet" adı verilmiştir.

Mülazemet, medrese hocası olan müderrislerin atama usulüdür.

Muid, müderris yardımcılara verilen addır.

Cevap C

7. Seyfiye sınıfı; Osmanlı Devleti'nde idari ve askerî bürokrasi işlerinin yürütüldüğü sınıftır. Eyalet yöneticisi olan beylerbeyi bu sınıfın mensuplarındandır.

Defterdar (Anadolu ve Rumeli Defterdarları), nişancı ve reisülküttap, kalemiye sınıfı mensuplarındandır.

Kazasker ilmiye sınıfı mensuplarındandır.

Cevap C

8. Genç Osman (II. Osman), Koçi Bey, Tarhuncu Ahmet Paşa ve Köprülü Fazıl Ahmet Paşa Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyıl ıslahatçılarındandır.

Halil Hamit Paşa, XVIII. yüzyıl ıslahatçılarındandır, I. Abdülhamit Dönemi'nin (1774-1789) sadrazamlarından biridir.

Cevap A

9. Akka, Osmanlı Devleti'nin Filistin topraklarının batısındaki bir sahil şehridir. Akka Kuşatması, 1799 yılında Fransız lider Napolyon tarafından gerçekleştirilmiştir. Cezzar Ahmet Paşa komutasındaki Osmanlı ordusu (Nizam-ı Cedid Ordusu) Fransızlara karşı "Akka Zaferi"ni elde etmiştir.

Cevap B

10. Osmanlı Devleti'nde Batılılık politikası Lale Devri (1718-1730) ile başlamıştır.

1839 yılında kabul edilen Gülhane Hatt-ı Hümayunu (Tanzimat Fermanı) ve 1876 yılında kabul edilen Kanunuesasi (1876 Anayasası), Batıcılık politikasının etkisiyle ortaya çıkan belgelerdendir.

1808 yılında padişah ile ayanlar arasında yapılan ve bir sözleşme niteliği taşıyan Sened-i İttifak'ta Batıcılık etkisi yoktur.

Cevap C

11. Macarlar, 1848 İhtilali sürecinde Avusturya'nın baskılarına maruz kalan bir millettir. Avusturya'nın Macarlara uyguladığı baskıcı politikalar nedeniyle, Osmanlı Devleti XIX. yüzyıl-da Macar mültecilerini koruma altına almıştır.

Cevap B

12. Sait Salim Paşa İslamcılık fikir akımının temsilcilerindendir. Ahmet Mithat Efendi Osmanlıcılık fikir akımının, Yusuf Akçura Türkçülük fikir akımının temsilcilerindendir.

Cevap C

13. İttihat ve Terakki Fırkasının çabalarıyla 24 Temmuz 1908 tarihinde II. Meşrutiyet ilan edilmiştir.

31 Mart Vakası (13 Nisan 1909 Olayı) meşrutiyet karşıtlarının çıkardığı isyandır. Bu isyanı İttihat ve Terakki Fırkasının desteğiyle Selanik'ten İstanbul'a gelen Hareket Ordusu bastırmıştır.

Cevap E

14. Kırte Muharebeleri (1915), Osmanlı Devleti'nin İngiliz ve Fransız ordularına karşı Çanakkale Cephesi'nde gerçekleştirdiği savaştır.

Cevap D

15. Hınçak Cemiyeti, Ermeni komitacılar tarafından Mondros Mütarekesi'nden sonra Anadolu'da faaliyet yürüten azınlık örgütlerindendir. Taşnak Cemiyeti ile birlikte Doğu Anadolu'da büyük bir devlet kurma amacına sahiptir.

Redd-i İlhak Cemiyeti, Yunanların İzmir'i işgaline tepki olarak ortaya çıkan Millî Mücadele yanlısı örgütlerdendir.

Wilson Prensipleri Cemiyeti, üyeleri arasında Halide Edip Hanım ve Adnan Adıvar'ın yer aldığı Amerikan mandasını savunan örgüttür. Ancak bu örgüt azınlıkların kurduğu cemiyetlerin biri değildir.

Cevap A

16. Millî Mücadele yıllarında düzenlenen; Sivas Komutanlar Toplantısı (16-28 Kasım 1919) ve Bilecik Görüşmesi (5 Aralık 1920) Mustafa Kemal Paşa'nın yer aldığı gelişmelerdir.

1919-1920 yılları arasında beş kez düzenlenen Edirne Kongreleri'nde Mustafa Kemal Paşa yer almamıştır.

Cevap C

17. İrade-i Milliye gazetesi, Mustafa Kemal Paşa'nın girişimiyle Heyet-i Temsiliye tarafından çıkarılmıştır. Sivas Kongresi kararı ile çıkarılan İrade-i Milliye gazetesi, Millî Mücadele'nin ve Heyet-i Temsiliyenin ilk ulusal basın yayın organıdır.

Cevap B

18. Millî Mücadele Dönemi'nde Büyük Millet Meclisi tarafından hazırlanan 1921 Anayasası (Teşkilat-ı Esasiye), Birinci İnönü Savaşı'ndan sonra 20 Ocak 1921 tarihinde kabul edilmiştir.

Cevap D

19. İtalyanların Antalya'yı ve Fransızların Antep'i işgallerinin son bulması Sakarya Meydan Muharebesi'nin (1921) sonuçlarındandır.

Yunanların İzmir'i işgalinin son bulması, Başkomutanlık Meydan Muharebesi (1922) ile olmuştur.

Cevap C

20. İkinci Lozan Görüşmeleri'ne heyet gönderilmesi, I. TBMM Dönemi'nin gelişmeleri arasında yer almıştır. İkinci Lozan Görüşmeleri, 23 Nisan 1923-24 Temmuz 1923 tarihleri arasında olmuştur.

Türkiye'de yapılan genel seçimlerin sonucunda 11 Ağustos 1923 tarihinde II. TBMM görevine başlamıştır. İstanbul'un Anlaşma güçlerinden teslim alınması (6 Ekim 1923) ve Ankara'nın başkent oluşu (13 Ekim 1923) II. TBMM Dönemi'nin (1923-1927) gelişmelerindendir.

Cevap D

21. Kâzım Karabekir'e ait "*İstiklal Harbimiz*" ve Kemal Tahir'e ait "*Esir Şehrin İnsanları*" adlı eserler; Millî Mücadele Dönemi'ni anlatan eserlerdendir.

Namık Kemal'e ait "*Vatan Yahut Silistre*" adlı eserin konusu 1853-1856 yılları arasında yaşanan Kırım Savaşı'dır.

Cevap C

22. 29 Ekim 1923 tarihinde cumhuriyetin ilanı ile Mustafa Kemal Paşa TBMM Başkanlığı görevinden ayrılıp Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı görevine gelmiştir.

Cumhuriyetin ilanı sonucunda TBMM Başkanlığı görevini üstlenen ilk kişi Fethi Okyar'dır. Okyar, 1923-1924 yılları arasında TBMM Başkanı olmuştur.

Cevap E

23. Halifeliğin kaldırılması ve Takrir-i Sükûn Yasası'nın çıkarılması laik devlet düzenini korumaya yönelik faaliyetlerdendir. 3 Mart 1924 tarihinde halifelik kaldırılmıştır. Halifeliğin kaldırılmasına tepki olarak ortaya çıkan Şeyh Said İsyanı (13 Şubat 1925), Türkiye'de laik düzene ve rejime karşı ilk isyandır. İsyanın bastırılması için Takrir-i Sükûn Yasası (4 Mart 1925) çıkarılmıştır.

Ancak Erkân-ı Hârbiye Vekâletinin kaldırılması (3 Mart 1924), ordunun siyasetten ayrılmasıyla ilgilidir, laik devlet düzenini korumaya yönelik bir gelişme değildir.

Cevap D

24. 1936 yılında Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanmasında, İkinci Dünya Savaşı öncesinde revizyonist/yayılmacı politikalar izleyen Almanya ve İtalya'nın faaliyetleri belirleyici olmuştur.

Bu sözleşmeyle Boğazlardaki uluslararası komisyon kaldırılmış ve Boğazların kontrolü Türkiye'ye geçmiştir.

Cevap C

25. 1945 yılında düzenlenen Yalta ve Potsdam konferansları İkinci Dünya Savaşı'nın bitirilmesine yönelik atılan adımlardandır.

Belgrad Konferansı (1961), Soğuk Savaş Dönemi'nde ortaya çıkan "Bağlantısızlar Hareketi" ile ilgilidir.

Cevap D

26. 1950-1960 yılları arası Adnan Menderes Dönemi'dir. (Demokrat Parti Dönemi) Türkiye, Yunanistan ve Yugoslavya arasında imzalanan antlaşma çerçevesinde Balkan Paketi (1953) kurulmuştur.

Akdeniz Paketi'nin kurulması (1936), Atatürk Dönemi'nin gelişmelerindendir.

Türkiye'nin BM'ye üye olması (1945), Millî Şef Dönemi'nin (İnönü Dönemi) gelişmelerindendir.

Cevap C

27. Yumuşama Dönemi 1960-1991 yılları arasındaki dönemi kapsamaktadır. İkinci Körfez Savaşı'nın çıkması (2003-2011) Yumuşama Dönemi'nin sonrasında yaşanan gelişmelerdendir.

İsrail Devleti'nin kurulması (1948) ve Avrupa Ekonomik Topluluğunun kurulması (1957), Yumuşama Dönemi'nin öncesindeki gelişmelerdendir.

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın düzenlenmesi (1974) ve SALT II Antlaşması'nın imzalanması (1979), Yumuşama Dönemi'nin gelişmelerindendir.

Cevap A

1. Uygurlar, Karluk ve Basmil boylarıyla birleşerek Kutluk Devleti'ne son vermiştir. Orhun ve Selenga bölgesinde hâkimiyet kuran Uygurların kurucusu Kutluk Bilge Kül Kağan'dır.

Cevap A

2. Selçuklularda ve genel anlamda diğer Türk İslam devletlerinde ülke toprakları mirî, vakıf ve mülki arazi olarak sınıflandırılmıştır.

Öşri ve haraci arazileri, mülk arazi türlerindendir. Öşri arazi, Müslümanlara ait arazilerdir.

Haraci araziler, Selçuklularda ve diğer Türk İslam devletlerinde, fethedilen yerlerdeki gayrimüslim yerli halkın tasarrufuna ayrılan arazilerdir.

Has ve ikta arazileri, devlete ait olan miri arazi türlerindendir.

Vakıf arazileri, Müslüman halkın ihtiyaçlarının karşılanması için oluşturulan hayır kurumlarına ayrılan arazilerdir.

Cevap D

3. Anadolu'da kurulan ilk beyliklerden biri olan Danişmentliler, 1080-1178 yılları arasında Sivas ve Tokat yöresinde hüküm sürmüştür. Nizameddin Yağıbasan beyliğinin liderlerindendir. Kendi adıyla açılan Yağıbasan Medresesi Anadolu'daki ilk medrese örneğidir.

Diğer seçeneklerdeki; Mengücekliler, Erzincan, Kemah ve Divriği yöresinde; Dilmaçoğulları, Bitlis yöresinde; Saltuklular, Erzurum yöresinde; Artuklular, Mardin yöresinde hüküm sürmüşlerdir.

Cevap C

4. I. Kosova Savaşı (1389), Osmanlı Devleti'nin Anadolu beylik ordularını yanına alarak katıldığı ilk savaştır. Murat Hüdavendigâr Dönemi'nde yapılan bu savaşta Osmanlılar, Sırp Kralı Lazar komutasındaki Haçlı ordusunu mağlup etmişlerdir.

Cevap B

5. Kapıkulu ordusunun temelleri I. Murat Dönemi'nde atılmıştır. İlk dönemlerde ordunun asker ihtiyacı pençik sistemi ile karşılanmıştır. Bu sistem devşirme usulüne temel oluşturmuştur. Pençik sistemine göre esirler arasından seçilenler (genellikle savaş esirlerinin beşte biri seçilirdi), çeşitli uygulamalardan sonra kapıkulu ordusunda asker olarak görevlendirilmişlerdir.

Tımar sistemi, taşra ordusunun oluşturulmasında etkilidir ve tımarlı sipahiler devşirme orduları arasında yer almaz.

İltizam sistemi, salyaneli eyaletlerde vergilerin açık arttırma yoluyla toplanmasını ifade eden uygulamadır.

Cevap B

6. İlimiye sınıfının üyelerinden olan kadıların adli ve idari yetkileri vardır. Kadılar, Müslümanların davalarının görülmesi (evlenme, boşanma, miras gibi), kaza yöneticiliği ve vakıf denetimi görevlerini üstlenmişlerdir.

Cevap E

7. İrade-i seniyye, hükümdarların yazılı veya sözlü emirlerine verilen addır. Ferman, divanlarda alınan kararlara uygun olarak yazılan ve üzerinde tuğra bulunan hükümdar emirlerinin genel adıdır. Her ikisi de padişahların yasama (kanun koyma) yetkisine örnek verilebilecek kavramlardır.

Buyruldu, üst düzey yöneticilerin kendilerinden daha alt düzeyde bulunan yöneticilere gönderdiği emirlere verilen addır. Buyruldu, padişahlar tarafından çıkarılmaz, beraya sınıfı için geçerli bir kavramdır.

Cevap D

8. Buçuktepe İsyanı, II. Mehmet'in padişahlıktan/saltanattan uzaklaşmasına yol açmış ve yerine saltanata babası II. Murat gelmiştir.

Bozoklu Celâl İsyanı ve Vaka-i Vakvakiye, saltanat değişikliği (padişah değişikliği) ile sonuçlanmamıştır.

Bozoklu Şeyh Celâl İsyanı, Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde çıkan Türkmen isyanıdır.

Vaka-i Vakvakiye diğer adıyla Çınar Olayı'dır.

IV. Mehmet Dönemi'nde çıkan yeniçeri isyanıdır.

Cevap E

9. Lale Devri (1718-1730), Osmanlılarda Batılılaşmanın başladığı dönemdir. Bu dönemin padişahı III. Ahmet'tir. Lale Devri'nde görev alan ve dönemin ıslahatlarına yön veren Osmanlı sadrazamı Damat İbrahim Paşa'dır.

Cevap C

10. Osmanlılık, din, mezhep ve etnik yapı ayırmaksızın tüm Osmanlı tebaasının eşitliğini savunan fikir akımıdır.

Bu çerçevede, II. Mahmut'un "Ben tebaamın Müslümanını camide, Hristiyanını kilisede, Musevisini havrada fark ederim, aralarında başka bir fark yoktur" sözü Osmanlılık düşüncesinin göstergesidir.

Cevap D

11. Tanzimat Fermanı 1839 yılında yayımlanmıştır. XIX. yüzyıldan itibaren azınlık isyanlarının ve toprak kayıplarının artması, Balta Limanı Sözleşmesi (1838) ile ortaya çıkan yarı sömürge/açık pazar sorunu; fermanın yayımlanmasına ortam hazırlayan gelişmelerdendir. Tanzimat Fermanı'nın yayımlanmasıyla bu gibi sorunların önlenmesi amaçlanmıştır.

Yunanistan'ın bağımsızlığını kazanması (1829), Tanzimat Fermanı'ndan önce olmuştur. 93 Harbi (1877-1878) fermanın sonrakı bir gelişmedir. Bu bağlamda Yunanistan'ın bağımsızlığının önüne geçmek ve 93 Harbi'nin getirdiği olumsuz koşullardan kurtulmak; Tanzimat Fermanı'nın yayımlanmasının nedenleri arasında gösterilemez.

Cevap B

12. Osmanlı Devleti'nde artan Ermeni isyanlarına karşı II. Abdülhamit (1876-1909), XIX. yüzyılın sonlarında Doğu Anadolu'daki aşiretlerden oluşan Hamidiye Alayları'nı kurdurmuştur.

Cevap A

13. Trablusgarp Savaşı'nda İtalya, Osmanlı Devleti'ni antlaşmaya mecbur bırakmak için On İki Ada ve Rodos'a ve Beyrut Limanı'na saldırıp, Çanakkale'yi abluka altına almıştır. Gerek bu gelişmeler gerekse Trablusgarp Savaşı devam ederken Balkan devletlerinin Osmanlı'ya saldırmasıyla başlayan I. Balkan Savaşı, Osmanlı Devleti'nin İtalya ile antlaşma yapmasını hızlandırmıştır. Osmanlı Devleti ile İtalya arasında imzalanan Uşi Antlaşması (1912) ile Trablusgarp Savaşı son bulmuştur.

Londra Antlaşması (1913), I. Balkan Savaşı'nı bitiren belgedir.

Cevap D

14. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı ordusunun sınırları dışında savaştığı cepheler; Romanya - Dobruca, Makedonya ve Galiciya cepheleridir.

Cevap E

15. Temmuz 1918'de Sultan Reşat'ın vefatıyla Osmanlı tahtına son padişah Sultan Vahdettin geçmiştir. Mondros Mütarekesi (30 Ekim 1918) Sultan Vahdettin Dönemi'nin gelişmelerindendir.

Cevap A

16. Ali Galip, Sivas Kongresi'nin düzenlenmesine karşı olan Damat Ferit Paşa Hükûmeti yanlısı Elazığ valisidir.

Diğer seçeneklerde verilenler Millî Mücadele Dönemi'nde Yunanların İzmir'i işgaline karşı tepki veren Kuvayımillîyelerdendir.

Cevap C

17. Amasya Genelgesi'nde (22 Haziran 1919);

Vatanın bütünlüğü ve milletin bağımsızlığının tehlikede olduğu, İstanbul Hükûmetinin üzerine aldığı görevi yerine getiremediği ifadesi Millî Mücadele'nin gerekçesini ortaya koymuştur.

Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır ifadesi ise Millî Mücadele'nin amacını ortaya koymuştur.

Cevap D

18. Misakımillî kararları (28 Ocak 1920) sonucunda, Anlaşma devletleri tarafından 16 Mart 1920'de İstanbul resmen işgal edilmiştir.

Ahmet İzzet Paşa Hükûmetinin istifası (1918) ve Sivas Komutanlar Toplantısı'nın düzenlenmesi (1919), Misakımillî kararlarından önceki gelişmelerdendir.

Cevap E

19. 1921 yılında bastırılan Koçgiri Aşireti İsyanı, Millî Mücadele yıllarında Büyük Millet Meclisinin faaliyetlerindendir.

Diğer seçeneklerde verilen gelişmeler Büyük Millet Meclisi'nin açılmasından önce yaşanmıştır.

Cevap B

20. Sakarya Meydan Muharebesi'nin (23 Ağustos-13 Eylül 1921) sonucunda TBMM-Ukrayna Dostluk Antlaşması imzalanmıştır. (2 Ocak 1922)

Londra Konferansı'nın düzenlenmesi ve Moskova Antlaşması'nın imzalanması, Birinci İnönü Savaşı'nın sonuçlarındandır.

Tekâlif-i Milliye Emirleri'nin yayımlanması ve Başkomutanlık Yasası'nın çıkarılması, Eskişehir-Kütahya Savaşı'nın sonuçlarındandır.

Cevap A

21. Yunanistan, Mudanya Görüşmeleri'ne heyet göndermesine rağmen antlaşmada yer almamıştır. Mudanya Antlaşması'nda yer alan devletler; TBMM, İngiltere, Fransa ve İtalya'dır.

Cevap B

22. İsmet Paşa, 1922-1924 yılları arasında Dışişleri Bakanı olmuştur. Cumhuriyet Dönemi'nde bu görevi üstlenen ilk kişidir.

Cevap C

23. Üniversite Reformu – Cumhuriyetçilik eşleştirmesi yanlış verilmiştir. Cumhuriyetçilik ilkesi; demokrasi, seçme seçilme gibi siyasi haklarla ilgilidir.

1933 yılında gerçekleştirilen Üniversite Reformu ile halkçılık ve inkılapçılık ilkeleri arasında bağ kurulabilir.

Cevap D

24. Türkiye, Montrö Boğazlar Sözleşmesi (1936) ve Nyon Konferansı'nda yer almıştır. (1937)

Türkiye 1925 yılında imzalanan Locarno Antlaşması'nda yer almamıştır.

Cevap C

25. 1947 yılında Muhammed Ali Cinnah tarafından kurulan devlet Pakistan'dır.

Cevap B

26. SALT I Antlaşması (1972), Yumuşama Dönemi'nde ABD ile SSCB arasında nükleer silahların kontrolünü sağlamaya yönelik olarak atılan adımlardan biridir.

Cevap A

27. Türkiye, Kıbrıs Barış Harekâtı'nı 1974 yılında düzenlemiştir. Bu harekâtın sonucunda 1975 yılında Rauf Denktaş başkanlığında Kıbrıs Türk Federe Devleti kurulmuştur. Kıbrıs Türk Federe Devleti 1983 yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kurulana kadar faal olmuştur.

Diğer seçeneklerde verilenler Kıbrıs Barış Harekâtı öncesindeki gelişmelerdendir.

Cevap E

1. Uygur Devleti (744-840), et yemenin ve savaş yapmanın yasaklandığı din olan Manihaizm dinini, Böğü Kağan Dönemi'nde (IX. yüzyıl) kabul etmiştir.

Karabalgasun Kitabeleri, Manihaizm dini hakkında bilgiler veren Uygur kitabeleridir. IX. yüzyılın başlarında üç dilde (Türkçe, Soğdca, ve Çince) yazılan kitabeler günümüzde Moğolistan sınırları içerisinde yer almaktadır.

Orhun Kitabeleri, II. Kök Türk (Kutluk) Devleti'ne aittir.

Yenisey Yazıtları, Kırgızlara aittir.

Şine Usu Yazıtı, Uygurlara aittir ancak Böğü Kağan'dan önce tahtta bulunan Moyen Çor Kağan Dönemi'ne aittir ve Mani dini hakkında bilgiler içermez.

Türeyiş, sözlü edebiyat ürünlerinden biri olan destandır ve Uygurlara ait destanlardan biridir. Uygurlara ait bir diğer destan Göç Destanı'dır.

Cevap A

2. Talas Savaşı (751) ile Müslüman olan Karluklar, Orta Asya'da Türk İslam kültürünün gelişmesine katkı sağlayan ilk Türk topluluğudur. Karluklar, Orta Asya'nın ilk Türk İslam devleti olan Karahanlı Devleti'nin kurulmasında rol alan Türk topluluklarındandır.

Tolunoğulları ve İhsidiler/Akşitler ise Mısır'da kurulan Türk İslam devletlerindendir. Bu devletlerin Orta Asya'da Türk İslam kültürünün gelişmesine katkı sağlaması beklenemez.

Cevap E

3. Anadolu Selçukluları ile Moğollar arasında gerçekleşen Köse Savaşı (1243) sonucunda, Anadolu'da Moğol istilası yaşanmıştır.

Miryokefalon Savaşı (1176); Anadolu Selçuklu Sultanı II. Kılıç Arslan Dönemi'nde, Anadolu'nun Türk İslam yurdu olmasına ortam hazırlayan savaştır.

Dandanakan Savaşı (1040), Büyük Selçukluların kurulmasını sağlayan savaştır.

Pasinler Savaşı (1048), Anadolu'da Büyük Selçuklunun kazandığı ilk savaştır.

Batnilik faaliyetleri (Haşhaşilik) (1090); Büyük Selçuklu Sultanı Melikşah Dönemi'nde (1072-1092), Hasan Sabbah liderliğinde ortaya çıkmıştır.

Cevap B

4. Osmanlı Devleti'nde iskân politikası sonucunda Rumeli'ye yerleştirilen Türkmen/yörük gruplarına "Evlad-ı Fatihan" adı verilmiştir.

Cebelü, tımar sisteminde yetişen atlı askerlerdir.

Ulah (Vlah), Balkanlarda yaşayan aşiretlere veya Makedonya ve Romanya'da yaşayan yerli halka verilen isimdir.

Gaziyan-ı Rum, Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde Anadolu'da savaş gazileridir.

Ahiyan-ı Rum, Anadolu Ahi birliklerine verilen addır.

Cevap A

5. I. Selim (Yavuz Sultan Selim) Dönemi'nde, Kölemenlere (Memlûklere) Mısır Seferi ile (1517) son verilip İslam dünyasının liderliği ele geçirilmiştir.

Cevap D

6. Dirlık sistemi kendi içerisinde has, zeamet ve tımar olmak üzere üçe ayrılmıştır.

Azeb (azap); gönüllü bekâr Türkmenlerden seçilen birliklere verilen isimdir. Dirlık sisteminde kullanılan kavramlar arasında yer almaz.

Cevap E

7. Osmanlı Klasik Dönemi'nde tebaanın refahının sağlanması amacıyla ticari ürünlerin bol, ucuz ve kaliteli olmasını ön gören politikaya "iaşecilik" adı verilmiştir.

Bedergâh (kapiya çıkma); devşirmelerin Acemi Oğlanlar Ocağından Kapıkulu Ordusundaki diğer piyade ordu birimlerine geçişi ifade eden kavramdır.

Ocaklık; miri toprak türlerinden biri olup, kale muhafızlarına ve tersane giderlerine ayrılan topraklardır.

Fiskalizm, Osmanlı Klasik Dönemi'nde hazine gelirlerini yükseltme politikasıdır. Osmanlı Devleti'nin hazine gelirleri Yavuz Sultan Selim (I. Selim) Dönemi'nde zirve yapmıştır.

Gelenekçilik, gelir-gider dengesini sağlama politikasıdır.

Cevap A

8. Lale Devri'nin padişahı olan III. Ahmet (1703-1730), Edirne Olayı sonucunda tahta çıkmıştır. 1730 yılında düzenlenen Patrona Halil İsyanı ile III. Ahmet tahttan indirilmiş ve Lale Devri son bulmuştur.

Cevap C

9. Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye, XIX. yüzyılda II. Mahmut Dönemi'nde (1808-1839) Yeniçeri Ocağının kaldırılmasından sonra yerine kurulan ordudur.

Diğer seçeneklerdeki XVIII. yüzyılda Batı etkisi altında düzenlenen askerî kurumlardandır. Hendesehane; I. Mahmut Dönemi'nde Batı etkisi ile açılan ilk askerî teknik okuldur. Mühendishane-i Bahrî-i Hümayun; I. Abdülhamit Dönemi'nde Batı etkisi ile açılan Deniz Mühendis Okuludur. Nizam-ı Cedit Ordusu ve Mühendishane-i Berrî-i Hümayun (Kara Mühendis Okulu); III. Selim Dönemi'nde Batı etkisi ile açılan askerî kurumlardandır.

Cevap B

10. 93 Harbi (1877-1878 Osmanlı – Rus Savaşı) sonucunda imzalanan Ayastefanos ve Berlin antlaşmalarında Sırlara bağımsızlık hakkı verilmiştir. Aynı antlaşmalarla Sırbistan ile birlikte Karadağ ve Romanya da bağımsızlıklarını kazanmışlardır.

Cevap D

11. 23 Aralık 1876'da düzenlenen İstanbul (Tersane) Konferansı, I. Meşrutiyet'in ilan edilmesine neden olmuştur.

Cevap A

12. Mustafa Kemal Paşa ilk görev yeri olan Şam'da 1906 yılında Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurmuş, 31 Mart Olayı'nın bastırılmasında Hareket Ordusu'nun kurmay başkanlığı görevini üstlenmiş (1909), İtalya'ya karşı Trablusgarp'ın savunulmasında (1911-1912) Derne ve Tobruk cephelerinde mücadele etmiştir.

Cevap E

13. Cevat Paşa (Cevat Çobanlı); Çanakkale Muharebeleri'nde deniz zaferinin elde edilmesini sağlayan ve bu nedenle 18 Mart Kahramanı olarak anılan Osmanlı komutanıdır.

Cevap B

14. Mondros Mütarekesi'nden sonra Musul, Antep, Maraş ve Urfa İngiltere tarafından işgal edilen yerlerdendir. İngiltere, 15 Eylül 1919 tarihinde Fransa ile yaptığı Suriye İtilafnamesi ile; Antep, Maraş ve Urfa şehirlerindeki işgallerini sonlandırıp bu şehirleri Fransa'nın kontrolüne bırakmıştır.

İngilizler İstanbul'un işgalinde de yer alan Anlaşma devletlerindendir.

İzmir'in işgali ise Yunanlar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Cevap D

15. Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti, Millî Mücadele Dönemi'nde Anadolu Hareketi'ne destek veren cemiyetlerden biridir.

Diğer seçeneklerde verilenler Millî Mücadele karşıtı cemiyetlerdendir.

Cevap C

16. Millî Mücadele yıllarında düzenlenen Erzurum Kongresi'nde ve Sivas Kongresi'nde; vatana karşı istila emeli beslemeyen herhangi bir devletın yardımının kabul edilebileceği (bağımsızlık anlayışına uygun olmak şartıyla dış yardımların kabul edilebileceği) kararı alınmıştır.

Cevap A

17. Felah-ı Vatan Grubu, Son Osmanlı Mebusan Meclisinde kurulan gruptur.

Müdafaa-i Hukuk Grubu ve Halk Zümresi Grubu Birinci Büyük Millet Meclisinde yer alan gruplardandır.

Cevap C

18. TBMM-Afgan Dostluk Antlaşması'nın imzalanması (1 Mart 1921) ve İstiklal Marşı'nın kabul edilmesi (12 Mart 1921) I. İnönü Savaşı'nın (6-10 Ocak 1921) kazanımlarındandır.

Gümrü Antlaşması (3 Aralık 1920), Doğu Cephesi'nde gerçekleşen Gümrü Harekâtı'ndan sonra imzalanmıştır.

Cevap D

19. Millî Mücadele Dönemi'nde Fevzi Paşa'ya, Büyük Taarruz (26 Ağustos-9 Eylül 1922) sonucunda Müşirlik (Mareşallik) rütbesi verilmiştir.

Cevap B

20. İkinci Türkiye Büyük Millet Meclisi, 11 Ağustos 1923'ten 1 Ekim 1927'ye kadar geçen dönemde faal olmuştur. Lozan Antlaşması'nın onaylanması (23 Ağustos 1923), İkinci Büyük Millet Meclisi Dönemi'ne ait gelişmelerdendir.

Halkçılık Beyanname'si'nin yayımlanması (1920), Hilafet Ordusu İsyanı'nın bastırılması (1920) ve saltanatın kaldırılması (1922) Birinci Büyük Millet Meclisi Dönemi'ne ait gelişmelerdendir.

Serbest Cumhuriyet Fırkası 1930 yılında kurulmuştur.

Cevap A

21. 29 Ekim 1923'te Cumhuriyetin ilanı ile ilk TBMM Başkanlığı görevini 1923 - 1924 yılları arasında Fethi Okyar (Ali Fethi Okyar) üstlenmiştir.

Kâzım Özalp, 1924-1935 yılları arasında TBMM Başkanlığı görevini üstlenmiştir.

İsmet Paşa, TBMM Başkanlığı görevinde bulunmamıştır.

Cevap D

22. Atatürk Dönemi'nde Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'nın uygulanması için 1933 yılında Sümerbank kurulmuştur. Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı 1934 yılında uygulamaya konulmuştur.

Ziraat Bankası (1888), Osmanlı Devleti Dönemi'nde açılmıştır.

İş Bankası (1924), Sanayi ve Maadin Bankası (1925), Emlak ve Eytam Bankası (1926); Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'ndan önce açılan bankalardır.

Cevap E

23. Atatürk Dönemi'nde hukuk alanındaki yeniliklerde İsviçre, Fransa, İtalya ve Almanya örnek alınmıştır. Rusya'dan hukuk alanında herhangi bir uygulama alınmamıştır.

İtalya'dan; Ceza Hukuku, Fransa'dan; İdare Hukuku, Almanya'dan; Ceza Muhakemeleri Usulü ve Deniz Ticareti Hukuku alınmıştır. Medeni, Borçlar, İcra ve İflas, Kara Ticareti, Hukuk Muhakemeleri Usulü kanunları İsviçre'den alınmıştır.

Cevap D

24. Atatürk Dönemi'nde Akdeniz Paktı (1936) ve Sadabat Paktı'nın (1937) kurulması, tam bağımsızlığa ve toprak bütünlüğüne yönelik olduğu için milliyetçilik ilkesi doğrultusunda atılan adımlardandır.

Cevap A

25. Schuman Deklarasyonu (1950); Soğuk Savaş Dönemi'nde Fransız Dışişleri Bakanı Robert Schuman tarafından hazırlanan bildiridir. Bu planın amacı Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu kurmak ve SSCB'ye karşı Avrupa'da ekonomik bir pazar oluşturmaktır.

Schuman Deklarasyonu/Planı çerçevesinde 1951 yılında Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu kurulmuştur. Bu örgüt; 1957 yılında Avrupa Ekonomik Topluluğu, 1967 yılında Avrupa Topluluğu, 1993 yılında Avrupa Birliği adlarını almıştır.

Cevap C

26. Menderes Dönemi (Demokrat Parti Dönemi) 1950-1960 yılları arasında geçen dönemdir. Atatürk Üniversitesi'nin açılması (1957), bu dönemin gelişmelerindendir.

Halkevlerinin açılması (1932), Atatürk Dönemi'nin gelişmelerindendir.

Köy Enstitülerinin açılması (1940), İnönü Dönemi'nin (1938-1950) gelişmelerindendir.

Cevap D

27. Yumuşama Dönemi'nde Arap - İsrail Savaşları'nın (1948-1973) bitmesi, ABD'nin arabuluculuğu ile İsrail ile Mısır arasında imzalanan Camp David Antlaşması (1978) ile olmuştur.

Cevap A

1. İslamiyet öncesi Türklere ait terim ve açıklamalarından "Örgin – Hükümdar fermanı" eşleştirmesi yanlış verilmiştir. İslamiyet öncesi Türklerde hükümdarın tahtına "örgin", hükümdarın emirlerine "yarlıg" adı verilmiştir.

Diğer seçeneklerdeki eşleştirmeler doğru verilmiştir.

Cevap B

2. "Divanü Lügat'it Türk" Kaşgarlı Mahmut tarafından 1072-1074 yılları arasında yazılmıştır. İlk Türkçe sözlük ve ansiklopedi niteliğine sahip eserde Türkçenin Arapça kadar zengin bir dil olduğu vurgusu yapılmıştır. Bu eserde Türklere ait destan, sav, sagu ve koşuk gibi sözlü edebiyat ürünleri ve On İki Hayvanlı Türk Takvimi hakkında detaylı bilgilere yer verilmiştir.

Yusuf Has Hacıp'e ait Kutadgu Bilig (Mutluluk Veren Bilgi), Türk İslam tarihinin ilk siyasetname türü eseridir.

Ahmet Yesevi'ye ait Divan-ı Hikmet, Türk İslam tarihinin ilk tasavvuf türü eseridir.

Firdevsi'ye ait Şehname, Türk-İran ilişkilerini anlatan eserdir.

Ali Şîr Nevai'ye ait Muhakemetü'l Lugateyn adlı eserde Türkçenin Farsça ile karşılaştırılması yapılmış ve Türkçenin daha zengin bir dil olduğu üzerinde durulmuştur.

Cevap C

3. Süleyman Şah, İznik şehrini fethedip 1075 yılında Anadolu Selçuklu Devleti'nin kurucu liderliğini üstlenmiştir. Bu dönemde Doğu Roma İmparatoru Aleksios Konnenos ile barış antlaşması yapıp, sınırlarını İznik'in batısına kadar ulaştırmıştır.

Kutalmış, Süleyman Şah'ın babasıdır ve bir dönem Büyük Selçukluların kurucu hükümdarı Tuğrul Bey'in yanında çeşitli seferlere katılmıştır.

I. Kılıç Arslan, Anadolu Selçuklu Devleti'nin hükümdarlarından.

Alp Arslan, Büyük Selçuklu Devleti'nin hükümdarlarından.

Cevap A

4. Osmanlı Devleti Orhan Bey Dönemi'nde Çimpe Kalesi'nin alınmasıyla (1353), Rumeli Bölgesi'ne ulaşmıştır. Osmanlılar Orhan Bey ve sonrasındaki dönemlerde Rumeli Bölgesi'nde fetih hareketlerini sürdürmüşlerdir. Bölgede hem iskân, istimâlet (hoşgörü) ve adalet politikaları uygulanmış hem de tımar sistemi uygulanarak tarımsal ekonomi artırılıp tımarlı askerlerin (cebelüler) yetişmesi sağlanmıştır. Tüm bunlar Osmanlıların Rumeli Bölgesi'nde kalıcı olmasına katkı sağlayan gelişmelerdendir.

Cevap E

5. Kaptanıderya Barbaros Hayrettin Paşa (Hızır Reis), Preveze Deniz Savaşı'nda (27 Eylül 1538) Haçlı birliğini mağlup etmiştir. Bu savaşla birlikte Osmanlılar Orta Akdeniz'de hâkim güç olup Akdeniz'i Türk gölü haline getirmişlerdir.

Cevap D

6. Saraç, Osmanlı Devleti'nde eyer ve at takımı yapan, deriden çeşitli eşya elde eden esnaflardır. Saraçhaneler, bu esnafların çarşılarına verilen addır.

Cevap A

7. Osmanlı Devleti'nde Kırım, Hicaz, Eflak, Boğdan ve Erdel imtiyazlı (ayrıcalıklı) eyaletlerdendir.

Anadolu ve Rumeli bölgeleri tımar sisteminin uygulandığı salyanesiz eyaletlerdendir.

Trablusgarp, Tunus, Cezayir, Mısır, Yemen gibi yerler salyaneli eyaletlerdendir.

Cevap C

8. Osmanlı Devleti'nde yöneten sınıf (beraya) seyfiye, kalemiye ve ilmiye olarak üçe ayrılmıştır.

Kalemiye sınıfı; devletin yazışma, mali ve dış işlerinden sorumlu bürokrasi sınıfıdır. Kalemiye sınıfının üyelerinden biri olan nişancı; fermanlara tuğra çekme, toprak kayıtlarının tutulması ve dirliklerin/tımarların dağıtılmasından sorumludur. Defterdar (Anadolu ve Rumeli Defterdarları), Osmanlı maliyesinden sorumludur.

Yeniçeri Ağası seyfiye sınıfı üyelerindendir.

Cevap E

9. Osmanlı Devleti'nde haksız kazancın ve yolsuzlukların önlenmesi için yöneticilerin mallarına el konulmasına "Müsadere usulü" adı verilmiştir.

Devşirme sistemi, kapıkulu ordusuna asker sağlamak için kurulan sistemdir.

İltizam usulü, salyaneli eyaletlerde vergilerin yıllık toplanmasıdır.

Tımar sistemi, tarıma dayalı atlı asker yetiştirme sistemidir.

Mukataa, geliri doğrudan devlet hazinesine aktarılan topraklardır.

Cevap C

10. Osmanlı Devleti'ne XVIII. yüzyılda gelen askerî uzmanlardan biri olan Comte de Bonneval adını Humbaracı Ahmet Paşa olarak değiştirmiştir. Temeli 1734 yılında atılan Hendesehanenin kurulmasında görev almıştır.

Cevap B

11. Tanzimat Fermanı'nda (1839); hukuk üstünlüğünün kabul edilip mahkemelerin herkese açık olması, herkes için askerliğin zorunlu olması, herkese mal güvencesinin tanınması ve müsadereenin kaldırılması gibi konulara yer verilmiştir. Bu çerçevede Tanzimat Fermanı ile Osmanlı tebaasına; hukuki, askerî ve ekonomik alanlarda haklar verilmiştir.

Cevap E

12. Osmanlı Devleti'nde Fransız İhtilali'nin yaydığı milliyetçilik akımının etkisiyle ilk isyanı Sırlar başlatmıştır.(1804)

Ancak Fransız İhtilali'nin yaydığı milliyetçilik akımının etkisiyle Osmanlı Devleti'nde bağımsızlığını elde eden ilk millet Rumlardır. 1829 Edirne Antlaşması ile kurulan Yunanistan, Osmanlı Devleti'nden ayrılıp Balkanlarda bağımsızlığını kazanan ilk millet olmuştur.

Cevap E

13. I. Meşrutiyet'in ilanı (1876), Berlin Antlaşması (1878), Kıbrıs'ın işgal edilmesi (1878) ve 31 Mart Vakası'nın çıkması (1909); II. Abdülhamit Dönemi'nin (1876-1909) gelişmelerindendir.

Hünkâr İskelesi Antlaşması (1833), II. Mahmut Dönemi'ne (1808-1839) aittir.

Cevap D

14. I. Dünya Savaşı'nda Çanakkale Cephesi'ndeki başarılarından dolayı "Alçıtepe Kahramanı" olarak kabul edilen Osmanlı komutanı Kâzım Karabekir Paşa'dır.

Cevap E

15. Mondros Mütarekesi'nden sonra Anlaşma devletlerinin işgal etmeyi planladığı vilayet-i sitte topraklarında (antlaşmanın 24. Maddesi) gizli bir Ermenistan devleti kurma fikri vardır.

Mondros Mütarekesi'nde söz edilen vilayet-i sitte (altı il) toprakları; Sivas, Erzurum, Van, Bitlis, Elazığ ve Diyarbakır'dır. Samsun, vilayet-i sitte topraklarından biri değildir.

Cevap C

16. Millî Mücadele Dönemi'nde başkanlığını Mustafa Kemal Paşa'nın üstlendiği Heyet-i Temsiliye, Erzurum Kongresi ile kurulup Sivas Kongresi ile tüm yurdu kapsamıştır.

Amasya Mülakatı'na (Amasya Görüşmeleri) ve Sivas Komutanlar Toplantısı'na (16-28 Kasım 1919) Mustafa Kemal Paşa, Heyet-i Temsiliye başkanı olarak katılmıştır.

Mustafa Kemal Paşa, Havza Bildirisi'ne Osmanlı ordu müfettişi olarak katılmıştır.

Cevap D

17. Celâl Bayar, Millî Mücadele Dönemi'nde *Galip Hoca* takma adıyla Nazilli Kongrelerinin (1919) düzenlenmesine katkı sağlayan devlet adamıdır.

Cevap B

18. Maraş ve Urfa savunmaları Güney Cephesi'ndeki Kuvayı-millîye birliklerinin, Gediz Taarruzu Batı Cephesi'ndeki Kuvayı-millîye birliklerinin mücadeleleridir.

Batı Cephesi Kuvayı-millîye Komutanı Ali Fuat Paşa ve Kuva-yı Seyyare Komutanı Çerkez Ethem tarafından gerçekleştirilen Gediz Taarruzu'nu (24 Ekim 1920) Yunanlar kazanmıştır.

Gediz Taarruzu'nun kaybedilmesi sonucunda TBMM'nin girişimleriyle düzenli orduya geçilmiştir. İnönü Muharebeleri Kurtuluş Savaşı'nda düzenli ordu birliklerinin savaşlarındandır.

Cevap C

19. Mudanya Mütarekesi (4-11 Ekim 1922) TBMM ile İngiltere, Fransa, İtalya arasında imzalanmıştır. Bu antlaşmayla Doğu Trakya, İstanbul ve Boğazlar savaşılmadan TBMM'ye bırakılmıştır.

Cevap E

20. ABD, Lozan Barış Antlaşması'nda imzası olan devletlerden biri değildir. ABD, Lozan Görüşmeleri'nde gözlemci devlet olarak bulunmuştur.

Japonya ve İtalya Lozan Görüşmeleri'ne katılan ve antlaşmada imzası olan devletlerdendir.

Cevap C

21. Vagon – Lit's Olayı; 23 Şubat 1933'te İstanbul'daki Fransız Vagon – Lit's firmasının Türk çalışanlarına Türkçe konuşma yasağı getirmesi olayıdır. Bu olay İstanbul Üniversitesi öğrencileri tarafından protesto edilmiştir.

Cevap D

22. 1924 Anayasası'ndaki 5 Şubat 1937 değişikliği ile altı Atatürk ilkesi anayasaya girmiştir.

Cevap A

23. Saltanatın kaldırılması (1 Kasım 1922) yönetim alanında, Tevhid-i Tedrisat Kanunu (3 Mart 1924) eğitim-öğretim alanında, Türk Medeni Kanunu ise (17 Şubat 1926) hukuk alanındaki ikilikleri önlemeye yönelik inkılaplardır.

Cevap E

24. Atatürk Dönemi'nde uluslararası kuruluşlara taşınan sorunlar; Musul sorunu, Bozkurt-Lotus Davası, Etabli sorunu, Boğazlar sorunu ve Hatay sorunudur.

Cevap E

25. Mihver Devletlerin kurucuları Almanya, İtalya ve Japonya'dır. Bulgaristan da İkinci Dünya Savaşı'nda bu devletlerin yanında yer almıştır.

Cevap E

26. 1974 yılında düzenlenen Kıbrıs Barış Harekâtı, Bülent Ecevit'in başbakanlığı dönemine ait gelişmelerdendir.

Cevap C

27. Molotof Planı (1947); Soğuk Savaş Dönemi'nin ilk yıllarında SSCB Lideri Stalin tarafından ABD'ye karşı uygulamaya konulan plandır.

1985 yılından itibaren SSCB Devlet Başkanı Mihail Gorbaçov'un uyguladığı politikalar; glasnost ve perestroika (açıklık ve yeniden yapılanma) politikalarıdır. 1988 yılında kabul edilen Sosyalist Teşebbüs Kanunu ile glasnost ve perestroika politikalarının uygulanması kolaylaştırılmıştır.

Yumuşama Dönemi'nin sonlarında SSCB Devlet Başkanı Mihail Gorbaçov'un uyguladığı politikalar SSCB'nin yıkılma sürecini hızlandırmış ve SSCB 1991 yılında dağılmıştır.

Cevap D

1. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde devletin her türlü kararının alındığı meclislere Kurultay (toy, kengeş) adı verilmiştir. Kağanın eşi katun (hatun), şad (önemli boyların başına yönetici olarak gönderilen hanedan üyesi) ve ağılıg (devlet hazinesinden sorumlu kişi) Kurultay üyelerindendir. Kurultay üyelerine toygun adı verilmiştir.

Cevap E

2. Zengiler (Musul ve Halep Atabeyliği), Salgurlular (Fars Atabeyliği), Böriler (Şam Atabeyliği), İldenizliler (Azerbaycan Atabeyliği) Büyük Selçukluların (1040-1157) parçalanması sonucunda ortaya çıkan atabeyliklerdendir.

Fatımîler (969-1171) ise Tunus merkezli Arap İslam devletidir.

Cevap B

3. *Mektubat*, *Fih-i Mafih*, *Mesnevi*, *Divan-ı Kebir* ve *Mesnevi* eserlerinin yazarı olan Mevlana Celaleddin-i Rumî, XIII. yüzyılda Anadolu'da yaşamış Türk İslam mutasavvıflarından (tasavvufçularından) biridir.

Cevap D

4. Soruda anlatılan savaş, Ankara Savaşı'dır.(1402) Bu dönemde Osmanlı tahtında Yıldırım Bayezid (1389-1402) bulunmaktadır.

Cevap B

5. Sahn-ı Seman Medreseleri, yüksek dereceli medreselerdir. Tetimme Medresesi ise bu okulun tamamlayıcısı olarak ondan bir derece altta eğitim verilen kurumdur. Her iki kurum da Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde açılmıştır.

Acemi Oğlanlar Ocağı, XIV. yüzyılda kapıkulu ordusuna asker yetiştirmek için açılmıştır.

Süleymaniye Medresesi, Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde açılmıştır.

Mekteb-i Sultanî (Galatarasay Sultanîsi) XIX. yüzyılda açılan kurumlardandır.

Cevap C

6. Tekâlif, Osmanlı Devleti'nde yükümlülük anlamına gelen, devletin talep ettiği vergi ve harçların genel adıdır.

Mülazemet, müderris atamalarında uygulanan sistemdir.

İrade, padişahın ferman ve emirleri için kullanılan terimlerdendir.

Tereke, İslam hukuka göre ölen kişinin geride bıraktığı mallar için kullanılan bir terimdir.

Müsadere, yöneticilerin mallarına el koyma uygulamasıdır.

Cevap B

7. Mostar Köprüsü, Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde Mi-mar Hayrettin tarafından yapılan eserdir.

Cevap E

8. Osmanlı Devleti'nin Avrupa'da ilk kez daimi elçilikler açması III. Selim Dönemi'nde gerçekleşmiştir.

Cevap B

9. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda Tarhuncu Ahmet Paşa tarafından hazırlanan Tarhuncu Layihası, bütçe hesaplarına yöneliktir.

Osmanlı Devleti'nde iç borçlanma senetleri (Esham), XVIII. yüzyılda, dış borçlanma XIX. yüzyılda alınmaya başlanmıştır.

Cevap A

10. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı (93 Harbi), iki devlet arasında imzalanan Yeşilköy (Ayastefanos) Antlaşması ile son bulmuştur.

Cevap D

11. Türk Ocakları (1912), İkinci Meşrutiyet Dönemi'nde (1908) açılan Osmanlı kurumlarındandır.
Darüşşafaka (1863) Tanzimat Dönemi'nde, Ziraat Bankası (1888) İstibdat Dönemi'nde (1878-1908) açılmıştır.

Cevap A

12. Babıali Baskını (23 Ocak 1913); Birinci Balkan Savaşı'ndaki toprak kayıplarını gerekçe gösteren İttihat ve Terakki Fırkası tarafından gerçekleştirilen hükûmet darbesidir.

Çırağan Baskını (1878) ve 31 Mart Vakası (1909), Balkan Savaşları'nın öncesinde yaşanan gelişmelerdir.

Cevap C

13. Selman-ı Pak Muharebesi (1915), Irak Cephesi'ndedir. Bu savaşta Nurettin Paşa komutasında Osmanlı ordusu İngilizlere karşı mücadele etmiştir.

Cevap B

14. Mondros Ateşkesi, 30 Ekim 1918 tarihinde Yunanistan'ın Limni Adası'nda Mondros Limanı'nda imzalanmıştır.

Mondros Ateşkes Antlaşması'nda Anlaşma Devletleri'ni temsil eden ülke ise İngiltere'dir.

Cevap E

15. Amiral Bristol Raporu; İzmir'in işgalinden sonra yayımlanan ve Yunanistan'ın İzmir'i işgalinin haksızlığını kabul eden uluslararası ilk belgedir. Başka bir ifadeyle bu rapor Millî Mücadele'nin haklılığını savunan uluslararası ilk belgedir.

Cevap D

16. Sivas Kongresi'nde (4-11 Eylül 1919) alınan karar gereği, Heyet-i Temsiliye tarafından Batı Anadolu Kuvayımiliye Komutanlığı görevine Ali Fuat Paşa getirilmiştir.

Cevap D

17. Amasya Genelgesi'nde (22 Haziran 1919), vatanın bütünlüğünün ve milletin bağımsızlığının tehlikede olduğu vurgulanmış ve milletin bağımsızlığını yine milletin sağlayacağı ilan edilmiştir.

Doğu illeri adına Erzurum'da bir kongrenin toplanması kararı Amasya Genelgesi'nde kabul edilen bir diğer konu olmuştur.

Ancak Amasya Genelgesi'nde saltanat ve hilafetin işgalden kurtarılacağına yönelik bir karar alınmamıştır. Bu karar ilk kez Erzurum Kongresi'nde kabul edilmiştir.

Cevap E

18. Refi Cevad Ulunay tarafından çıkarılan Alemdar gazetesi, İngiliz mandasını savunan Millî Mücadele karşıtı basın yayın organlarından biridir.

Diğer seçeneklerde verilenler (Emel, Babalık, Sebilürreşat ve Hukuk-u Beşer) Millî Mücadele yanlısı basın yayın organlarındandır.

Cevap A

19. Sovyet Rusya'ya bağlı Kafkas Cumhuriyetleri (Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan) ile imzalanan Kars Antlaşması'nda Büyük Millet Meclisi temsilcisi olarak Kâzım Karabekir Paşa yer almıştır.

Cevap A

20. Millî Mücadele yıllarında Kütahya – Eskişehir Muharebeleri (10-24 Temmuz 1921) devam ederken Birinci Maarif Kongresi (16-21 Temmuz 1921) düzenlenmiştir.

Cevap D

21. Lozan Görüşmeleri'nde, yabancı okullar ve Osmanlı borçları konuları TBMM ile Fransa arasında yaşanan sorunlardandır.

Lozan Görüşmeleri'nde Irak sınırı sorunu, (Musul sorunu), TBMM ile İngiltere arasında yaşanan sorunlardandır.

Cevap D

22. Merkez Bankasının kurulması – Kabotaj Kanunu'nun kabulü arasında neden-sonuç ilişkisi kurulamaz. Kabotaj Kanunu'nun kabulü 1926 yılında, Merkez Bankasının kurulması 1930 yılında olmuştur.

Diğer seçeneklerdeki neden-sonuç ilişkileri doğru verilmiştir.

Cevap C

23. Atatürk'ün halkçılık ilkesi; din, mezhep, etnik yapı, cinsiyet, soy kavramlarından yola çıkarak toplumu bir bütün olmaktan çıkaran, sosyal sınıflaşmaya neden olan; her türlü ayrımcılığı önleyen ilkedir.

Bu çerçevede sosyal sınıflaşmanın önlenip hukuk üstünlüğünün benimsenmesi, kişi hak ve özgürlüklerin sağlanması halkçılık ilkesi ile ilgilidir.

Cevap E

24. İkinci Dünya Savaşı'ndan önce İtalya'nın "Bizim Deniz" (Mare Nostrum) politikası gereği Akdeniz'de yayılmacı politikalar izlemesine karşı, 1936 yılında Akdeniz Paktı kurulmuştur.

Cevap E

25. Millî Şef Dönemi (İnönü Dönemi), 1938-1950 yılları arasındaki dönemdir. Bu dönemin ilk muhalefet partisi, 1945 yılında Nuri Demirağ tarafından kurulan Millî Kalkınma Partisidir.

Cevap B

26. Pakistan'ın kuzeyinde yer alan ve verimli topraklara sahip Keşmir, Soğuk Savaş Dönemi'nde (1945-1991) Hindistan ile Pakistan arasında soruna neden olmuştur. Bu sorun beraberinde 1948 yılında Hindistan-Pakistan Savaşı'nı getirmiştir.

Cevap D

27. Slovenya, 1991 yılında Yugoslavya'dan dağılmasından sonra kurulan devletlerden biridir.

Diğer seçeneklerde verilenler 1991 yılında SSCB'nden bağımsızlığını kazanan devletlerdir.

Cevap B

1. Adalet, İslamiyet öncesi Türk devlet anlayışında “könilik” olarak ifade edilen kavramın karşılığıdır.

Eşitlik, İslamiyet öncesi Türk devlet anlayışında “tüzlük” olarak ifade edilen kavramın karşılığıdır.

Veraset sistemi, tahta çıkma usulüdür.

İkili teşkilatlanma, ülkenin genellikle doğu ve batı şeklinde ayrılarak yönetilmesidir.

Kut anlayışı, hükümdarlığın kağana Gök Tanrı tarafından verildiğine inanılan anlayıştır.

Cevap C

2. Büyük Selçukluların parçalanması sonucunda ortaya çıkan atabeylikler; Zengiler (Musul ve Halep Atabeyliği), Salgurlular (Fars Atabeyliği), Böriler (Şam Atabeyliği) ve İldenizlilerdir. (Azerbaycan Atabeyliği)

Cevap B

3. Garipname, Aşık Paşa tarafından Türkçe yazılmış eserdir. XIV. yüzyılda yazılan bu eser Anadolu'da Türk tasavvuf edebiyatının en eski örneklerinden biridir.

Risaletün Nushiyye, Yunus Emre'ye; Velayetname, Hacı Bektaş-ı Veli'ye; Mesnevî, Mevlana Celaleddin-i Rumî'ye Letaif-i Hikmet, Ahi Evran'a aittir. Bu eserlerin her biri Anadolu Türk tasavvuf edebiyatının diğer örneklerindendir.

Cevap B

4. Osmanlıların II. Murat Dönemi'nde Haçlı ordusuna karşı kazandığı II. Kosova Savaşı (1448) ile Balkanlarda Haçlı ilerleyişi son bulmuştur. Bu savaş sayesinde İstanbul'un fethine ortam hazırlanmıştır.

Cevap A

5. Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde düzenlenen Mısır Seferi ile Memlûklere son verilmiş, Suriye, Lübnan, Filistin, Kudüs, Hicaz ve Mısır Osmanlıların hâkimiyetine girmiştir. Bu sefer sonucunda Mısır eyaletini kuran Osmanlılar Kızıldeniz'e ulaşıp Baharat Yolu'nda güç kazanmışlardır.

Karadeniz'in Türk hâkimiyetine girmesi, Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde Kırım'ın fethi ile olmuştur.

Cevap D

6. Osmanlı Devleti'nde eyalet yöneticiliği görevini üstlenen beylerbeyleri taşra teşkilatında görev almışlardır.

Diğer seçeneklerde verilenler merkezî teşkilatta görev alan yetkililerdir.

Cevap B

7. Surre, Osmanlı Devleti'nde Hac ziyaretine gidecek kişiler için gönderilen hediyelere verilen addır. Bu hediyeleri taşıyan birlikler Surre Alaylarıdır.

Cevap C

8. Ruûs defterleri, Osmanlı Klasik Dönemi'nde veziriazamların gerçekleştirdiği tayinlerin kaydedildiği defterlerdir.

Cevap A

9. 1768-1774 Osmanlı-Rusya Savaşları esnasında Çarlık Rusya, Çeşme'ye saldırarak Osmanlı donanmasını yakmıştır. (Çeşme Vakası, 1770)

Bu savaş esnasındaki donanma yangını, 1775 yılında Mühendishane-i Bahrî-i Hümayunun (Deniz Mühendis Okulu) kurulmasını hızlandıran bir gelişme olmuştur.

Ayrıca yine bu savaş sonrasında imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması ile Osmanlı Devleti, Rusya'ya savaş tazminatı ödemek zorunda kalmıştır. Osmanlı Devleti bu savaş tazminatını ve masraflarını karşılamak için ilk kez esham senetlerini (İç Borçlanma) uygulamaya koymak zorunda kalmıştır.

Sinop Baskını'na, 1853-1856 Osmanlı-Rus Savaşı neden olmuştur.

Cevap D

10. II. Mahmut Dönemi (1808-1839) sadrazamlarından biri olan Alemdar Mustafa Paşa, 1808 yılında Sekban-ı Cedid Ordusunu kuran kişidir.

Cevap E

11. 1798 yılında Fransa'nın Mısır'ı işgaline karşı İngiltere ve Çarlık Rusya, Osmanlı Devleti'ni desteklemişlerdir. Bu olay Osmanlı Devleti'nin ilk denge politikasını Fransa'ya karşı uyguladığının kanıtı olmuştur.

Cevap A

12. Elviye-i Selase (Kars, Ardahan, Batum), 93 Harbi'nden (1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı) sonra imzalanan Berlin Antlaşması ile resmen Çarlık Rusya'nın olmuştur.

Cevap C

13. Fransız İhtilali'nin etkisiyle milliyetçilik akımının güç kazanması, Osmanlı Devleti'nde azınlık isyanlarını beraberinde getirmiştir.

Osmanlıcılık fikir akımının doğmasında, İslahat Fermanı'nın hazırlanmasında (1856) ve I. Meşrutiyet'in ilan edilmesinde (1876) Fransız İhtilali'nin yaymış olduğu milliyetçilik akımının etkisini önleme amacı vardır.

Cevap E

14. II. Meşrutiyet rejimine karşı düzenlenen 31 Mart Olayı'na Avcı Taburu destek vermiştir. 31 Mart Olayı'nı bastıran askerî birlik Hareket Ordusu'dur.

Halaskar Zabitan 1912 yılında kurulan Hürriyet ve İtilaf Fırkasına bağlı askerî birliktir.

Eşkinici Ocağı, XIX. yüzyılda faal olan birliklerdendir.

Cevap D

15. Osmanlı Devleti Birinci Dünya Savaşı'na girmeden önce; dış borçları ertelemiş, kapitülasyonları tek taraflı kaldırdığını ilan etmiş, Boğazları savaş gemilerine kapatmıştır.

Ancak Romanya ve Galıçya'ya asker sevk edilmesi, Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na girdikten sonra gerçekleştirdiği bir gelişmedir.

Cevap D

16. 8 Ocak 1918 tarihine ABD tarafından yayımlanan Wilson İlkeleri'nde, Boğazların dünya ticaretine açık olması kararı alınmıştır. Boğazlarda uluslararası komisyonun kurulması kararı Sevr Antlaşması'nda yer almıştır.

Cevap A

17. Şark Vilayetleri Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti ve Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti Erzurum Kongresi'nin düzenlenmesini sağlayan cemiyetlerdir.

Millî Mücadele Dönemi'nde çıkarılan Albayrak, Hadisat gazeteleri Şark Vilayetleri Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin, İstikbal gazetesi Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyetinin yayın organlarıdır.

Bu bağlamda söz edilen basın yayın organlarının her biri Erzurum Kongresi'nin toplanmasına katkı sağlamıştır.

Cevap E

18. Amasya Görüşmeleri, 20-22 Ekim 1919 tarihinde Heyet-i Temsiliye ile İstanbul Hükûmeti arasında gerçekleşmiştir. Bu görüşmelerde İstanbul adına Ali Rıza Paşa Hükûmetinin temsilcisi Salih Paşa yer almıştır.

Cevap A

19. Ankara Antlaşması Sakarya Savaşı'ndan sonra, 20 Ekim 1921 tarihinde TBMM Hükûmeti ile Fransa arasında imzalanmıştır.

Ancak bu antlaşmada Hatay, Türkiye'nin sınırları dışında kalmıştır. Türkiye'nin bugünkü güney sınırının çizilmesi 1939 yılında Hatay'ın Türkiye'ye katılması ile olmuştur.

Cevap D

20. Birinci Lozan Görüşmeleri 20 Kasım 1922-4 Şubat 1923 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. İkinci Lozan Görüşmeleri ise 23 Nisan 1923- 24 Temmuz 1923 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Boğazlar, savaş tamirâtı ve Musul konuları her iki görüşmede de gündeme gelen sorunlardandır.

Cevap E

21. 17 Kasım 1924'te Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurulmasından sonra Meclis içerisinde yaşanan sorunlardan dolayı aynı yıl İsmet Paşa Hükûmeti istifa etmiş ve yerine Fethi Okyar Hükûmeti kurulmuştur.

Saltanatın kaldırılmasından (1 Kasım 1922) sonra yaşanan devlet başkanı sorunu cumhuriyetin ilanı (29 Ekim 1923) ile son bulmuştur.

Takrir-i Sükûn Kanunu'nun kabulü (4 Mart 1925) ve İzmir Suikastı Girişimi'nin yaşanması (16 Haziran 1926), 1924 yılından sonraki gelişmelerdendir.

Cevap B

22. Millî Mücadele yıllarında İzmir'de başkanlığını Kâzım Karabekir Paşa'nın üstlendiği Birinci Türkiye İktisat Kongresi (İzmir İktisat Kongresi) düzenlenmiştir. 17 Şubat-4 Mart 1923 tarihleri arasında düzenlenen bu kongrede Atatürk de yer almıştır. İzmir İktisat Kongresi'nde, Misak-ı İktisadi bir diğer ifadeyle ekonomik bağımsızlık ilkeleri kabul edilmiştir.

Cevap C

23. 3 Mart 1924 tarihinde Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabulü ile eğitim-öğretim birliği sağlanmış, medreseler kapatılmış, bireylerin çağdaş/modern ve laik eğitime geçmesi sağlanmıştır.

Bu çerçevede Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabulü; halkçılık, laiklik ve inkılapçılık ilkeleri ile doğrudan ilişkilidir.

Cevap E

24. Fener Rum Patrikhanesi sorunu, Lozan Antlaşması'ndan (1923) sonra Türkiye ile Yunanistan arasında tekrar gündeme gelen sorunlardan biridir. Yunanistan, Fener Rum Patrikhanesindeki patrik seçimine müdahale etmeye ve patrikhane konusunu Uluslararası Lahey Adalet Divanına taşımaya çalışmış ancak Atatürk, konunun Türkiye'nin iç meselesi olduğunu savunmuş ve Yunanistan'ın bu girişimlerinin önüne geçmiştir.

Cevap A

25. İkinci Dünya Savaşı sürecinde nasyonal sosyalizm (Nazizm) rejimi ile yönetilen devlet, Adolf Hitler'in ülkesi Almanya'dır. Adolf Hitler, 1933-1944 yılları arasında iktidarda kalmıştır.

Cevap B

26. NATO 1949 yılında, CENTO 1955 yılında, OECD 1961 yılında kurulan örgütlerdir.

CENTO ve OECD, Türkiye'nin kurucu üye olarak yer aldığı örgütlerdendir.

Ancak Türkiye, NATO'nun kurucu üyelerinden biri değildir. 1949 yılında kurulan bu örgüte, Türkiye 1952 yılında üye olmuştur.

Cevap C

27. Yumuşama Dönemi'nde Tet Saldırısı (Tet Harekatı) Kuzey Vietnam ordusunun, Güney Vietnam'da yer alan ABD birliklerine karşı düzenlediği harekattır. 1968 yılında düzenlenen Tet Saldırısı'nda ABD birlikleri büyük kayıplar vermiştir.

Cevap D

1. İslamiyet öncesi Türklere ait terim ve açıklamalarından "Şad – Hazine sorumlusu" eşleştirmesi yanlış verilmiştir. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde ağıllık, hazine sorumlusudur. Şad, hanedan mensubudur ve önemli boylara idareci olarak gönderilen kişidir.

Diğer seçeneklerdeki eşleştirmeler doğru verilmiştir.

Cevap E

2. Divan-ı İnşanın diğer adı Divan-ı Tuğradır, Türk İslam devletlerinde her türlü iç ve dış yazışmalar ile ilgili konulardan sorumlu kurumdur.

Cevap A

3. Babai Ayaklanması (1240), Anadolu Selçuklularında yaşanan dinî nitelikli bir isyandır. Anadolu Selçuklularının kaybettiği Köseadağ Savaşı (1243) sonucunda Anadolu'da Moğol istilası başlamıştır. Her ikisi de Anadolu Selçuklularının merkezî otoritesinin bozulmasına neden olan gelişmelerdendir.

Ancak Batınlık isyanı, Anadolu'da değil İran ve Irak bölgesinde çıkan bir isyandır, Büyük Selçukluların otorite kaybına uğramasına neden olan gelişmelerdendir.

Cevap D

4. Fütûhat politikası; fetihler anlamına gelir.

Müsamaha veya istimâlet politikası; hoşgörü politikasıdır. Bu politika ile Osmanlı Devleti, Balkanlarda fethedilen bölge halkını dinî inançlarında serbest bırakmış, onların can ve mal güvenliğini sağlamış, gönüllerini kazanmaya çalışmış ve vergilerde kolaylıklar getirmiştir.

İskân politikası; fethedilen veya ele geçirilen topraklara Türkmen ailelerin yerleştirilmesi olarak tanımlanabilir.

Her biri Osmanlı Devleti'nin Rumeli Bölgesi'nde uyguladığı politikalarındandır.

Cevap E

5. II. Bayezid, 1481-1512 yılları arasında tahtta kalmıştır. Cem Sultan İsyanı, bu dönemde çıkmıştır. Cem Sultan'ın Rodos şövalyelerine sığınmasından dolayı onun serbest bırakılmaması için Rodos şövalyelerine serbest ticaret hakkı tanınmıştır.

1492 yılından itibaren İspanya yönetiminin baskılarından kaçan İspanya Yahudileri (Sefarad) Osmanlı'ya sığınmıştır.

Antalya yakınlarında çıkan Şahkulu Baba Tekeli İsyanı 1511 yılında bastırılmıştır.

Bunların her biri II. Bayezid Dönemi gelişmelerindendir.

Cevap B

6. Ehl-i örf, seyfiye sınıfının diğer adıdır. İdari ve askerî bürokraside görev alanlar bu sınıfta yer almıştır. Yeniçeri ağası, beylerbeyi, sancak beyi ve subaşı ehl-i örf sınıfındandır.

Müderris, ehl-i şer diğer adıyla ilmiye sınıfı üyelerindendir.

Cevap C

7. Cülus, Osmanlı Devleti'nde şehzadelerin tahta çıkma töreni için (cülus töreni) kullanılan tabirler arasında yer alır. Cülus töreni ile cülus bahşişi kavramları birbirine karıştırılmamalıdır. Cülus bahşişi, tahta çıkan şehzadenin yani padişahın kapıkulu ordusuna dağıttığı bahşiştir.

Sancağa çıkma; şehzadelerin tecrübe kazanmaları amacıyla lala adı verilen eğitimcilerle şehirlere gönderilmesi usulüdür.

Kapıya çıkmanın diğer adı bedergâhtır. Acemioğlanlar Ocağında bir süre görev alan acemi oğlanların başta Yeniçeri Ocağı olmak üzere diğer kapıkulu ocaklarına geçmelerine verilen addır.

Cevap B

8. Canberdi Gazali İsyanı, XVI. yüzyılda Memlûklerin yıkılmasından sonra Suriye civarında çıkan ayaklanmadır.

Buğuktepe İsyanı (XV. yüzyıl), Vakayî Vakkıyye (XVII. yüzyıl) ve Patrona Halil İsyanı (XVIII. yüzyıl) başkentlerde çıkan yeniçeri ayaklanmalarındandır.

Bozoklu Şeyh Celâl İsyanı (XVI. yüzyılda), Tokat yakınlarında çıkan Anadolu isyanlarından biridir. Bu isyan Anadolu isyanlarına "Celâli İsyanları" denilmesine neden olmuştur.

Cevap C

9. Mehmet Sait Efendi, Lale Devri'nde İbrahim Müteferrika ile birlikte ilk Türk matbaasının kurulmasına katkı sağlayan devlet adamıdır.

Vanî Mehmet Efendi XVII. yüzyılda yaşamıştır. Matbaada bastırılan ilk eser ona ait "Vankulu Lügatı" adlı eserdir.

Cevap A

10. Hendesehane, Sürat Topçuları Ocağı ve Mühendishane-i Bahrî-i Hümayun; Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda açılan kurumlarındandır. Hendesehanenin kurulmasında, Comte de Bonneval (Humbaracı Ahmet Paşa); Sürat Topçuları Ocağında ve Mühendishane-i Bahrî-i Hümayunda (Deniz Mühendis Okulu), Baron de Tott'un katkıları olmuştur.

Cevap E

11. Kütahya Antlaşması (1833); İngiltere ve Fransa'nın arabuluculuğunda Osmanlı Devleti ile Mısır valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa arasında imzalanmıştır. Bu antlaşma sonucunda Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa sorunu bir iç sorunken dış sorun haline gelmiştir.

Cevap D

12. Osmanlı Devleti'nde siyasi partilerin kurulması 1908 yılında ilan edilen II. Meşrutiyet Devri ile gerçekleşmiştir.

Cevap E

13. Osmanlı Devleti XX. yüzyılda Kuzey Afrika'da; Trablusgarp Savaşı'nda (1911-1912) İtalya'ya karşı, I. Dünya Savaşı'nda (1914-1918) Mısır/Kanal Cephesi'nde İngiltere'ye karşı mücadele etmiştir.

XX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Almanya'ya karşı bir savaşı yoktur.

Cevap D

14. Birinci Dünya Savaşı'nda Kâzım Karabekir Paşa'nın görev aldığı cepheler; Çanakkale, Kafkasya ve Irak cepheleridir.

Cevap B

15. Karadeniz'de Pontus Rum ayaklanmasının artması Osmanlı Devleti tarafından endişe ile karşılanmış ve bu bölgedeki ayaklanmaların bastırılması amacıyla Mustafa Kemal Paşa IX. Ordu Müfettişliği görevine getirilerek Anadolu'ya gönderilmiştir.

Mustafa Kemal Paşa'nın IX. Ordu Müfettişliği görevine getirilmesi 30 Nisan 1919'da padişah tarafından onaylanmış ve Samsun'a atama emri 5 Mayıs 1919'da resmî gazetede (Takvim-i Vekayi) yayımlanmıştır.

Cevap C

16. Millî Mücadele yıllarında İngiliz mandacılığının reddedilmesi ilk kez Erzurum Kongresi'nde (23 Temmuz-7 Ağustos 1919) olmuştur. Bu kongrede İngiliz mandacılığının yanında Amerikan mandacılığı fikri de ilk kez reddedilmiştir.

Cevap B

17. Bilecik Görüşmesi 5 Aralık 1920 tarihinde İstanbul Hükûmeti ile Ankara Hükûmeti temsilcileri arasında gerçekleşmiştir.

Bu görüşme Tevfik Paşa Hükûmeti Dönemi'nin gelişmelerinden biridir.

Cevap A

18. 1917 yılında yaşanan Bolşevik Devrimi ile Çarlık Rusya yıkılmış yerine Sovyet Rusya kurulmuştur. Sovyet Rusya 3 Mart 1918'de Brest-Litovsk Antlaşması'yla barış imzalayıp I. Dünya Savaşı'ndan çıkmıştır.

Sovyet Rusya, Sevr Barış Anlaşması'na göre Anadolu'yu paylaşan devletlerden biri değildir.

Cevap E

19. Kütahya Eskişehir Savaşı (10-24 Temmuz 1921) devam ederken Ankara'da (Ankara Darülmuallemi) Mustafa Kemal Paşa'nın başkanlığında Birinci Maarif Kongresi (I. Eğitim Kongresi) düzenlenmiştir.

Cevap D

20. Kuvayimillîye birliklerinin Yunanlar karşısında Gediz Taarruzu'nu (16 Kasım 1920) kaybetmesinden sonra Batı Cephesi'nde düzenli orduya geçilmiştir. Demirci Mehmet Efe İsyanı bu süreçte çıkmış ve isyan Birinci İnönü Savaşı ile birlikte düzenli ordu birlikleri tarafından bastırılmıştır.

Cevap E

21. 24 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Anlaşması, II. TBMM Dönemi'nde 23 Ağustos 1923 tarihinde onaylanmıştır. Lozan Antlaşması onaylandığında görevde bulunan TBMM Hükûmeti Fethi Okyar Hükûmetidir.

Cevap A

22.

- I. Latin Alfabesinin kabul edilmesi (1928)
 - II. Halifeliğin kaldırılması (3 Mart 1924)
 - III. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurulması (17 Kasım 1924)
 - IV. Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'nın hazırlanması (1933)
- Buna göre doğru kronolojik sıralama; III – II – I – IV şeklinde olmalıdır.

Cevap E

23. Millî birlik ve beraberlik, ulusal bağımsızlık, vatan sevgisi, ulusal değerler, millet sevgisi, ülke bütünlüğü, ulusal kimlik gibi kavramlar doğrudan milliyetçilik ilkesi ile ilişkilidir.

Cevap D

24. Doğu sınırı 13 Ekim 1921 tarihinde imzalanan Kars Antlaşması ile çizilmiştir. Doğu sınırı gerek Lozan Antlaşması'nda gerekse Lozan Antlaşması'ndan sonra gündeme gelen sorunlardan biri değildir.

Diğer seçeneklerde verilenler Atatürk Dönemi'nde Lozan Antlaşması'ndan sonra yaşanan sorunlar arasında yer almıştır.

Cevap C

25. Tayfur Sökmen, 2 Eylül 1938 tarihinde kurulan Hatay Devleti'nin ilk ve tek Cumhurbaşkanı görevini üstlenen devlet adamıdır. Hatay, 29 Haziran 1939 tarihinde Türkiye'ye katılmıştır.

Cevap B

26. Yalta Konferansı; 4-11 Şubat 1945 tarihinde İngiltere, ABD ve SSCB arasında düzenlenmiştir. Bu konferansta 1 Mart 1945'e kadar Mihver Devletler'e savaş ilan eden ülkelerin Birleşmiş Milletlere kabul edilmesine karar verilmiştir.

Cevap B

27. Yumuşama Dönemi'nin en büyük krizlerinden biri olarak kabul edilen ve 1962 yılında iki ülkeyi (ABD ile SSCB arasında) savaşın eşiğine getiren sorun "Küba Füze Krizi" olmuştur.

İki ülkenin karşılıklı füzelerini sökmesiyle (ABD'nin Türkiye'ye yerleştirdiği füzesinin adı Jüpiter Füzesi idi.) olası bir savaş engellenmiş ve 1963 yılında ABD ile SSCB arasında "kırmızı telefon hattı" olarak ifade edilen bağlantı kurulmuştur.

Cevap D

1. İslamiyet öncesi Türklerde tahta çıkma usulünün yani veraset sisteminin belirsizliği (ülke hanedanının ortak malıdır anlayışı), boylar arası mücadele (iç çatışmalar) ve dış bas-kılar (Çin entrikaları gibi); Türk devletlerinin ömrünün kısa olmasında neden olan gelişmelerdendir.

Uygur Devleti'nin (744-840) yıkılmasında; veraset sistemi-nin düzensiz olması nedeniyle yaşanan taht kavgaları, Çin entrikalarının/oyunlarının artması ve Kırgız Türklerinin bas-kıları belirleyici olmuştur.

Cevap E

2. 1040 yılında Gazneliler ile Büyük Selçuklular arasında ger-çekleşen Dandanakan Savaşı'nın sonucunda Gazneliler yıkılma sürecine girmiştir. Bu savaş Büyük Selçukluların kuruluşu olarak kabul edilmiştir.

Cevap C

3. Çaka Beyliği, Malazgirt Meydan Muharebesi'nden sonra İz-mir ve çevresinde kurulan Türk beyliğidir. Anadolu'daki Türk denizciliği bu beylik ile başlamıştır.

Aydınoğulları Beyliği, Köseadağ Savaşı'ndan (1243) sonra Anadolu'da kurulan II. beyliklerdendir. XIV. yüzyılın başla-rında Aydın ve İzmir'e hakim olmuştur.

Cevap C

4. Tekfur, Bizans İmparatorluğu'nun valilerine verilen addır. XIV. yüzyılda Osmanlılar Bizans İmparatorluğu'na karşı kimi savaşlarda Bizans valileriyle işbirliği yapmış ve Mar-mara kıyılarında fetih hareketlerini arttırmışlardır.

Cevap B

5. Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde Hristiyan dünyasının birleşmesini engellemek için bir takım tedbirler alınmıştır. Katolik olan Fransa'ya geçici ticari imtiyaz (kapitülasyon) hakkının tanınması bu tedbirler arasında gösterilebilir.

Yine Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde, Reform süre-cinde Katolik mezhebine karşı Almanya'da ortaya çıkan Protestanlık mezhebinin desteklenmesi de aynı amaç doğ-rultusunda Hristiyan birliğine karşı atılan adımlardandır.

Ancak XVI. yüzyıldaki Kapıkulu ayaklanmalarının bastırıl-ması ile Hristiyan birliğinin oluşmasını engellemek arasında bir ilişki kurulamaz. Bu isyanların bastırılması devşirmelerin kontrol altına alınması ve merkezî otoritenin korunmasına yöneliktir.

Cevap D

6. Eyalet yöneticisi olan beylerbeyleri, sancak yöneticisi olan sancak beyleri ve kaza yöneticisi olan kadılar; taşrada pa-dişahın yürütme yetkisini kullanan görevlilerdendir. Her biri taşrada görev aldıkları yerlerde, padişah tarafından gön-derilen emirleri ve merkezden gelen kararları uygulamakla yükümlüdürler.

Cevap E

7. Osmanlı Klasik Dönemi'nde kapıkulu süvarileri için altı bi-rimden oluşmaları nedeniyle "altı bölük halkı" ifadesi kulla-nılmıştır. Altı bölük halkı; sipahlar, silahtarlar, sağ garipler, sol garipler, sağ ulufeciler ve sol ulufecilerden oluşmuştur.

Cevap A

8. Osmanlı mimarisinde cami, han, tekke, medrese, kütüpha-ne gibi mimari yapıların iç veya dış mekânlarının süsleme-sinde en yaygın kullanılan sanat çini sanatıdır.

Cevap B

9. Tarhuncu Bütçesi (1652) XVII. yüzyılda IV. Mehmet Dönemi'nde hazırlanmıştır. Bu bütçede iç borçlanmaya gi-dilmesine yönelik bir düşünce yoktur. Osmanlı Devleti'ne ilk iç borçlanma esham senetleridir ve bu uygulamaya ilk kez XVIII. yüzyılda başvurulmuştur.

Diğer seçeneklerdekilere Osmanlı mali yapısının düzeltil-mesi için hazırlanan Tarhuncu Bütçesi'nde yer verilmiştir.

Cevap C

10. Osmanlı Devleti'nde ilk Türk matbaası İbrahim Mütefer-rika ve Sait Efendi tarafından kurulmuştur. Lale Devri'nde (1718-1730) matbaada bastırılan ilk eser Vanî Mehmet Efendi'ye ait Vankulu Lüğatı adlı eser olmuştur.

Cevap A

11. Tanzimat Fermanı'nda Osmanlı tebaasına; vergi adaleti ve yargı güvencesi getirilmiştir. Tanzimat Fermanı'nda askerlik tercihe bırakılmamıştır. Bu fermanla askerlik tüm tebaa için zorunlu hale getirilmiştir.

Cevap D

12. İkinci Meşrutiyet rejimine karşı 13 Nisan 1909'da düzenlenen 31 Mart Vakası'nın bastırılmasında görev alan birlik Hareket Ordusu'dur. Hareket Ordusu'nun komutanlığını Mahmut Şevket Paşa yapmıştır.

Cevap B

13. Arnavutluk, Makedonya, Batı Trakya, Girit ve Ege Adaları'nı Osmanlı Devleti Balkan Savaşları sonucunda kaybetmiştir. Osmanlı Devleti, Doğu Trakya'yı I. Balkan Savaşı ile kaybetmiş ancak II. Balkan Savaşı ile geri almıştır.

Cevap C

14. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti tarafından açılan ilk cephe Kafkasya Cephesi'dir. Enver Paşa, Kafkasya Cephesi'nin komutanlığı görevini üstlenmiştir.

Cevap A

15. Birinci Dünya Savaşı'nda, Bağlaşma (İttifak) Devletleri'nin kurucuları; Almanya, Avusturya-Macaristan ve İtalya'dır. İtalya 1915 yılında İttifak Bloku'ndan İtilaf Devletleri'nin yanına geçmiştir.

Cevap D

16. Mondros Mütarekesi'nin 24. maddesi vilayet-i sitte topraklarında (Sivas, Erzurum, Van, Bitlis, Diyarbakır ve Elazığ) büyük bir Ermenistan devleti kurma amacını taşımıştır. Bu bağlamda Ermenilere ait cemiyetlerden biri olan Taşnak Cemiyeti, Mondros'un 24. maddesine işlerlik kazandırmak için isyanlarını artırmıştır.

İslam Teali Cemiyeti, saltanat yanlısı cemiyetlerdendir ancak azınlıkların devlet kurmasına destek vermesi beklenebilir.

Karakol Cemiyeti, Millî Mücadele yanlısı cemiyetlerdendir.

Cevap B

17. 28 Mayıs 1919 tarihinde Mustafa Kemal Paşa tarafından Havza Bildirisi yayımlanmıştır. Bu bildiride işgallere karşı protesto ve mitinglerin yapılması gerektiği belirtilmiştir. Havza Bildirisi, Millî Mücadele yıllarında Mustafa Kemal Paşa'nın İstanbul Hükûmeti tarafından ilk kez geri çağırılmasına neden olmuştur. Ancak Mustafa Kemal Paşa oyalayıcı cevap vererek zaman kazanmış ve ardından da Amasya şehrine geçmiştir.

Cevap A

18. 28 Ocak 1920 tarihinde kabul edilen Misakımillî kararlarında; Batı Trakya, elviye-i selase (Kars, Ardahan, Batum) ve Arapların çoğunlukta olduğu bölgelerde halk oylamasına gidilmesi kararı alınmıştır. Misakımillî kararlarında, vilayet-i sitte ve Doğu Trakya'da halk oylamasına gidilmesi yönünde bir karar alınmamıştır.

Cevap B

19. Kuvay-ı İnzibatiye (Hilafet Ordusu), 1920 yılında Büyük Millet Meclisine karşı İstanbul Hükûmeti tarafından İzmir ve civarında çıkarılan ayaklanmadır. Büyük Millet Meclisine karşı düzenlenen bu isyan, Ali Fuat Paşa komutasındaki Kuvayımilliye birlikleri tarafından bastırılmıştır.

Ali Batı (Mardin civarında), Koçgiri Aşireti (Erzincan civarında), Kuva-yı Seyyare (Kütahya civarı) ve Milli Aşireti (Urfa civarı) Millî Mücadele Dönemi'nde Büyük Millet Meclisine karşı çıkarılan diğer ayaklanmalardandır.

Cevap E

20. Kurtuluş Savaşı'nda Türkiye adı ilk kez 3 Aralık 1920 tarihinde Büyük Millet Meclisi ile Ermenistan arasında imzalanan Gümrü Antlaşması'nda yer almıştır.

Cevap C

21. 10 Ağustos 1920 tarihinde imzalanan Sevr Barış Antlaşması'na göre Oniki Ada, Rodos ve Meis Adası İtalya'nın hâkimiyetine bırakılmıştır.

Cevap B

22. Saltanatın kaldırılmasından (1 Kasım 1922) sonra, 18 Kasım 1922'de TBMM tarafından halifelik makamına Abdülmecit Efendi getirilmiştir.

Rıfat Börekçi, I. TBMM Dönemi'nde Ankara Müftülüğü görevini üstlenmiştir. 1924 yılında Diyanet İşleri Başkanlığının kurulmasından sonra ilk Diyanet İşleri Başkanı olmuştur.

Diğer seçeneklerdeki neden-sonuç ilişkisi doğru verilmiştir.

Cevap D

23. Türk Medeni Kanunu'nun kabulü (17 Şubat 1926) ile; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları din, dil, ırk ve cinsiyet gözetmeksizin kanun önünde eşit olmuştur.

Cevap D

24. Bozkurt – Lotus Davası (2 Ağustos 1926); Ege Denizi'nde Midilli Adası'nın açıklarında Bozkurt adlı Türk gemisi ile Lotus adlı Fransız gemisinin çarpışması olayıdır. Türkiye ile Fransa arasında yaşanan ve Lahey Adalet Divanına taşınan bu sorunda, Türkiye'yi Adalet Bakanı Mahmut Esat Bey (Bozkurt) temsil etmiştir.

Cevap E

25. Millî Şef Dönemi (İnönü Dönemi), 1938-1950 yılları arasındaki geçen dönemdir. Bu dönemde İkinci Dünya Savaşı'nın getirdiği olumsuzlukları önlemek için; Varlık Vergisi Kanunu çıkarılmış, Millî Korunma Kanunu çıkarılarak artan ürün fiyatlarına karşı tedbirler alınmış, hane sayısına göre ekmek karnesi uygulamasına yer verilmiştir.

Cevap E

26. 1957 yılında ABD Başkanı Dwight David Eisenhower tarafından yayımlanan Eisenhower Doktrini, Orta Doğu ülkelerine mali ve askerî yardımları içermiştir. ABD bu doktrin ile Orta Doğu'da etkinlik kazanıp SSCB'nin nüfuzunu kırmak istemiştir.

Cevap B

27. Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, 1985 yılında İran'ın başkenti Tahran'da kurulmuştur. Türkiye, Yumuşama Dönemi'nde kurulan bu birliğin kurucu üyelerindendir.

Türkiye, İslam İşbirliği Teşkilatı (1969) ve Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü'nün (1992) kurucu üyelerindendir.

1949 yılında kurulan Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütüne (NATO) Türkiye 1952 yılında üye olmuştur.

Bağımsız Devletler Topluluğu (1991), SSCB'nin dağılması ile kurulan birliktir.

Cevap C

1. İslamiyet öncesi Türklerde oda şeklindeki mezarların (kurgan) üzerine dikilen mezar taşlarına "balbal" adı verilmiştir. Balballar, Türk heykel sanatının ilk örnekleri arasında yer almıştır.

Bu bağlamda Türk heykel sanatı, Türk tarihinin ilk Türk topluluğu olan Sakalar (İskitler) ile başlamıştır.

Cevap B

2. Abbasiler Bağdat merkezli kurulan bir devlettir. Öncüllerdeki devletler incelendiğinde Abbasilerin yıkılmasında rol aldığı Türk İslam devleti Tolunoğullarıdır. (868-905)

Karahanlıların yıkılmasında Moğolların ve Harzemşahların etkisi vardır.

Memlüklerin yıkılmasında Osmanlıların etkisi vardır.

Cevap C

3. Türk İslam devletlerinde ve Anadolu Selçuklularında hayır kurumlarının giderlerinin karşılanması için vakıf sistemine yer verilmiştir. Toplumsal ihtiyaçların karşılandığı kurumlardan imaretlerin (aşevleri) ve darüşşifaların (hastaneler), tüccarların ücretsiz konakladığı hanların (kervansaraylar) giderleri vakıf sisteminden karşılanmıştır.

Cevap E

4. Osmanlı Devleti'nin Fetret Devri'nde (1402-1413) ve sonrasında yaşanan taht kavgalarını önlemek için Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde Kanunname-i Âli Osman hazırlanmıştır. Bu kanunla padişaha, diğer şehzadeleri öldürme hakkı tanınmıştır.

Cevap B

5. Osmanlı Devleti'nde I. Selim Dönemi'nde Mısır Seferi'nin sonucunda halifelik makamı ele geçirilmiştir. (1517) Böylelikle hükümdarlar halife ünvanını kullanmaya başlamışlardır.

Cevap A

6. Osmanlı Devleti'nde Müslüman ve gayrimüslim halk yönetilen sınıfta yer almıştır. Yönetilen sınıfa reaya adı verilmiştir.

Cevap C

7. II. Selim Dönemi'nde Mimar Sinan tarafından inşa edilen Edirne Selimiye Cami, onun ustalık eseridir.

Şehzadebaşı Cami, Mimar Sinan'ın çıraklık eseridir. Süleymaniye Cami, Mimar Sinan'ın kalfalık eseridir.

Cevap E

8. Sipah, merkezî ordu olan kapıkulu ordusunun atlı birliğinde görev alan birliklerden biridir.

Diğer seçeneklerde verilenler taşra teşkilatında yer alan görevlilerdendir.

Cevap A

9. 1703 yılında çıkan Edirne Olayı (Cebeci Hadisesi) sonucunda II. Mustafa tahttan indirilip yerine III. Ahmet tahta çıkarılmıştır.

Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde çıkan Canberdi Gazali İsyanı ve IV. Mehmet Dönemi'nde çıkan Vaka-yı Vakvakiyye (Çınar Vakası) sonucunda taht değişikliği (saltanat değişikliği) olmamıştır.

Cevap C

10. İslahların yapılması için meşveret (Danışma) meclislerinin kurulması ve Nizam-ı Cedid Ordusunun giderlerinin karşılanması için İrad-ı Cedid Hazinesinin kurulması, Nizam-ı Cedid Dönemi'nin ıslahatlarındandır.

Avrupa ülkelerine öğrenci gönderilmesi XIX. yüzyılda II. Mahmut Dönemi'nden itibaren gerçekleşmiştir.

Cevap D

11. Garpcılık (Baticılık) fikir akımı diğer fikir akımlarından daha önce uygulanmaya konulmuştur. Garpcılık (Baticılık) fikir akımı, Lale Devri'nden itibaren uygulanmıştır.

Cevap A

12. Mithat Paşa, 1876 Anayasası'nın hazırlanmasında ve I. Meşrutiyet'in ilan edilmesine görev alan devlet adamlarından biridir.

Cevap E

13. Kırım Savaşı (1853-1856) ve Balkan Savaşları'nda (1912-1913), Çarlık Rusya'nın milliyetçilik akımının etkisiyle ortaya çıkardığı Panslavizm politikaları (Slavları birleştirme politikası) belirleyici olmuştur.

Trablusgarp Savaşı'nda İtalya'nın sömürgeci politikaları belirleyici olmuştur.

Cevap D

14. Sykes – Picot Antlaşması (1916), Birinci Dünya Savaşı'nda İngiltere ve Fransa arasında imzalanan gizli antlaşmalardan biridir. Bu antlaşmayla Irak ve Suriye topraklarının İngiltere ve Fransa arasında paylaşılmasına karar verilmiştir.

Cevap E

15. Osmanlı Devleti için ağır bir ateşkes antlaşması olan Mondros Mütarekesi'nin imzalanması (30 Ekim 1918) Ahmet İzzet Paşa Hükümetinin 8 Kasım 1918'de istifasına neden olmuştur.

İzmir'in Yunanlar tarafından işgal edilmesi (15 Mayıs 1919) ve Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a çıkması (19 Mayıs 1919) Ahmet İzzet Paşa Hükümetinin istifa etmesine ortam hazırlayan gelişmeler değildir.

Cevap A

16. Mondros Mütarekesi'nden sonra kurulan Hürriyet ve İtilaf Fırkası, İngiltere mandasını savunan kuruluşlar arasında yer almıştır.

Cevap E

17. Millî Mücadele Dönemi'nde Heyet-i Temsiliye Erzurum Kongresi (23 Temmuz - 7 Ağustos 1919) ile kurulmuştur. Ali Rıza Paşa Hükümeti ile iletişime geçilmesi (Amasya Görüşmesi 20 - 22 Ekim 1919) ve Anadolu Ajansı'nın kurulması (6 Nisan 1920), Heyet-i Temsiliyenin faaliyetlerindendir.

Samsun Raporu'nun yayımlanması (22 Mayıs 1919) Heyet-i Temsiliyenin kurulmasından önceki bir gelişmedir.

Cevap D

18. Millî Mücadele yıllarında kurulan TBMM Hükümetlerine "İcra Vekilleri Heyeti" adı verilmiştir.

Cevap B

19. 1920 yılında Kâzım Karabekir Paşa komutasındaki birlikler, Ermenistan'a karşı Doğu Cephesi'nde Gümrü Harekâtı'nı düzenlemişlerdir.

Cevap C

20. 20 Kasım 1922 tarihinde başlayan Lozan Görüşmeleri'ne TBMM adına İsmet Paşa, Dr. Rıza Nur ve Hasan Saka katılmışlardır.

Cevap A

21. Halifeliğin kaldırılması (3 Mart 1924), cumhuriyet rejimine karşı isyan düzenlenmesine (Şeyh Said İsyanı-13 Şubat 1925) neden olmuştur.

Halifeliğin kaldırılması gerek güçler birliği ilkesine geçilmesine gerekse Serbest Cumhuriyet Fırkasının kurulmasına ortam hazırlamamıştır.

Güçler birliği ilkesine geçilmesi, 1920'de I. TBMM'nin açılması ile olmuştur.

Fethi Okyar tarafından Serbest Cumhuriyet Fırkasının kurulması (1930), Mustafa Kemal Paşa'nın desteği ile olmuştur.

Cevap E

22. Razgrad Olayı; 1933 yılında Bulgaristan'daki Razgrad şehrindeki Türk mezarlarının tahrip edilmesi olayıdır. Bu olay İstanbul Darülfünun öğrencileri tarafından protesto edilmiştir.

Cevap B

23. Ülkü Dergisi, Atatürk Dönemi'nde kurulan Halkevlerinin (1932) Ankara şubesi tarafından çıkarılan yayın organıdır.

Cevap C

24. Tevfik Rüştü Aras, Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nde (1936) Türkiye'yi Dışişleri Bakanı olarak temsil eden kişidir. Tevfik Rüştü Bey Dışişleri Bakanlığı görevini 1925-1938 yılları arasında üstlenmiştir.

Cevap B

25. CHP'nin 1945 yılında kabul ettiği Çiftçi Topraklandırma Yasası'na karşı çıkanlar, aynı yıl CHP'ye dört kişinin imzasını taşıyan önerge (Dörtlü Takrir) vermişlerdir. Dörtlü Takrir'de yer alanlara Dörtlü Takrirciler denilmiş ve bunlar CHP'den istifa edip 1946 yılında Demokrat Partiyi kurmuşlardır.

Hürriyet Misakı (1947), Demokrat Partinin 7 Ocak 1947 tarihinde demokrasi isteklerine ve eleştirilerine yer verdikleri belgedir.

24 Ocak Kararları, 1980 yılında çıkarılan ve serbest piyasa ekonomisine yer verilen belgedir, Demokrat Parti ile ilgisi yoktur.

Cevap D

26. 1955 yılında Endonezya'da düzenlenen Bandung Konferansı "Bağılantısızlar Hareketi"nin doğmasını sağlamıştır.

Hindistan Lideri Nehru, Yugoslavya Lideri Tito ve Mısır Lideri Cemal Abdülnasr, Bağılantısızlar Hareketi'nde ön plana çıkan devlet adamlarıdır. Bağılantısızlar Hareketi, Soğuk Savaş Dönemi'nde ABD ve SSCB'den ayrı olarak kurulmuş bir oluşumdur.

Cevap C

27. Nursultan Nazarbayev, SSCB'nin dağılmasından sonra 1991 yılında bağımsızlığını kazanan Kazakistan'ın kurucu devlet başkanıdır.

Cevap A

1. Betimleme/tasvir sanatı olarak da bilinen minyatür sanatı; kitaplarda bir konunun anlatımı için kullanılan soyut resim sanatıdır.

Fresk; özellikle Mani tapınaklarında kullanılan resim sanatıdır. Bu resmin ustalarına, bedizci adı verilmiştir.

Çini, mimaride kullanılan süsleme sanatlarından biridir.

Her biri Uygurlarda kullanılan sanatlardandır.

Cevap E

2. Emr-i Dad; Selçuklularda örfi hukuk davalarına bakan devlet görevlisidir. Şeri davalarda kadılar görev almıştır.

Emr-i Şikâr, hükümdarın av törenlerini düzenleyen saray görevlisidir.

Naib, hükümdara vekillik yapan saray görevlisidir.

Hâce, vezire verilen addır.

Cevap B

3. Hamitoğulları (Isparta civarı), Dulkadiroğulları (Malatya civarı), Taceddinoğulları (Ordu civarı) ve Menteşeoğulları (Muğla civarı) Köseadağ Savaşı'ndan sonra Anadolu'da kurulan beyliklerdendir.

Büveyhoğulları Anadolu'da kurulan Türk beyliklerinden biri değildir. Abbasilerin hakimiyetine karşı Irak civarında hâkimiyet kurmuşlardır.

Cevap A

4. Antik dönemlerden itibaren Marmara'nın doğu kısmında yer alan; İzmit, Bolu, Düzce, Zonguldak, İzmit, Bursa, Söğüt'ün bulunduğu coğrafyaya Bitinya Bölgesi denilmiştir.

Koyunhisar (Bafeus) Savaşı (1302) ve Bursa'nın fethi (1326) Osmanlıların Bizans'a karşı Bitinya Bölgesi'ndeki fetih hareketlerindendir.

Varna Savaşı (1444) ise Osmanlıların Balkanlardaki Haçlı ordusuna karşı verdiği mücadelelerdendir.

Cevap C

5. Mısır Seferi (1516-1517) ve Sakız Adası'nın alınması (1566) Osmanlı Devleti'nin XVI. yüzyılda Akdeniz havzasında güç kazanmasına katkı sağlayan gelişmelerdendir.

Ancak İnebahtı Deniz Savaşı (1571) Akdeniz'deki Osmanlı donanmasının Haçlılar tarafından yakılması olayıdır.

Cevap D

6. Veziriazam (Sadrazam), padişahın mutlak vekili olan ve padişahın mührünü taşıyan görevlidir. Sadrazamlar, sadaret makamını temsil etmişlerdir.

Cevap B

7. İhtisab ağası (İhtisab emini), Osmanlı Devleti'nde ticari ürünlerin standartlarının belirlenmesinden ve korunmasından sorumludur.

Cevap B

8. Osmanlı Devleti'nin kötü gidişatının önüne geçmek için hazırlanan raporlara layiha veya risale adı verilmiştir.

Koçi Bey, Tarhuncu Ahmet Paşa ve Kâtip Çelebi XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin kötü gidişatının önüne geçmek için raporlar hazırlayan devlet adamlarındandır.

Koçi Bey Layihası, IV. Murat ve Sultan İbrahim dönemlerinde, Tarhuncu Layihası ve Kâtip Çelebi Layihası IV. Mehmet Dönemi'nde hazırlanmıştır.

Cevap E

9. Osmanlı Devleti'nde XVIII. yüzyıldan itibaren yabancı ülkelere elçilikler/sefirlikler açılmıştır. Yabancı ülkelere gönderilen elçilerin/sefirlerin yazdıkları raporlara "sefaretname" adı verilmiştir.

Cevap A

10. Osmanlı Devleti'nde II. Mahmut Dönemi'nde Divanıhümayun kaldırıp yerine Heyet-i Vükela (Meclis-i Vükela) açılmıştır.

Meclis-i Mebusan ve Meclis-i Ayan, I. Meşrutiyet'in ilanı sonrasında açılan meclislerdir.

Cevap B

11. Tanzimat Fermanı (1839) ve Islahat Fermanı (1856) Avrupa'daki gelişmelerin etkisiyle ortaya çıkmıştır. Ancak soruda Avrupalı devletlerin baskısından söz edildiği için, bu belgelerden Avrupalı devletlerin baskısıyla hazırlananı Islahat Fermanı olmuştur.

Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye kısa adıyla Mecelle, XIX. yüzyılda hazırlanan İslam temelli medeni kanundur.

Cevap D

12. 1908 yılında düzenlenen Reval Görüşmeleri, II. Meşrutiyet'in ilanına etki eden gelişmelerdendir. Bu görüşmeler Rusya ile İngiltere arasında gerçekleşmiştir.

Cevap D

13. İttihat ve Terakki Fırkası, II. Meşrutiyet Dönemi'ne damgasını vuran siyasi partidir.

Trablusgarp Savaşı'nda gönüllü subayların yer almasında (1911-1912), yoğun baskılar altında yapılan 1912 seçimlerinde (18 Ocak 1912) ve Balkan Savaşları'nda Doğu Trakya'nın kurtarılmasında (1913); İttihat ve Terakki Fırkasının etkisi vardır.

Cevap E

14. Birinci Dünya Savaşı'nda, Fahreddin Paşa 1916 yılından itibaren görev aldığı Hicaz Cephesi'nde İngilizlere ve onlarla iş birliği yapan bazı yerel güçlere karşı mücadele etmiştir.

Hicaz Cephesi'ndeki gösterdiği mücadelelerden dolayı Fahreddin Paşa, Medine Kahramanı olarak anılmıştır.

Cevap B

15. 29 Eylül 1918 tarihinde Bulgaristan'ın Selanik Antlaşması'nı imzalayarak savaştan çıkması, Berlin-İstanbul kara bağlantısının kopmasına ve Osmanlı'ya ulaşan yardımların kesilmesine yol açmıştır. Bu antlaşmanın getirdiği sonucun da etkisiyle Osmanlı Devleti 30 Ekim 1918 tarihinde Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalamıştır.

Cevap A

16. Hrisantos Raporu, Millî Mücadele yıllarında Karadeniz'de Rum isyancıları destekleyip Pontus Rum devletinin kurulması amacıyla Trabzon metropoliti (din adamı) Hrisantos tarafından hazırlanan belgedir.

Amiral Bristol Raporu ve Harbord Raporu Millî Mücadele'nin haklılığını kabul eden uluslararası belgelerdendir.

Cevap C

17. Bölgesel amaçlı ilk direniş cemiyetlerinin kurulması Amasya Genelgesi'nden (22 Haziran 1919) sonra değil Mondros Mütarekesi'nden (30 Ekim 1918) sonra olmuştur.

Diğer seçeneklerde verilenler Amasya Genelgesi'nin ortaya çıkardığı etkilerdendir.

Cevap E

18. 16 Mart 1920 tarihinde İstanbul'un resmen işgalinden sonra, Anlaşma Devletleri'nin desteğiyle İstanbul Hükûmeti sadrazamlığına Damat Ferit Paşa getirilmiştir. Böylece Sivas Kongresi ile beraber istifa eden Damat Ferit Paşa Hükûmeti, İstanbul'un resmen işgali sonrasında yeniden kurulmuştur.

Cevap B

19. Ahmet Anzavur isyanı; 1920'de Balıkesir civarında çıkan isyandır. İsyanı, Batı Cephesi'nde henüz düzenli ordu kurulmadan önce, Çerkez Ethem'e ait Kuva-yı Seyyare birlikleri bastırmıştır.

İkinci İnönü Muharebesi'nden (23 Mart-1 Nisan 1921) sonra bastırılan isyan, Koçgiri Aşireti isyanıdır.

Diğer seçeneklerdeki neden-sonuç ilişkisi doğru verilmiştir.

Cevap D

20. TBMM, Mudanya Mütarekesi'nden (4-11 Ekim 1922) sonra başlayacak olan barış görüşmelerinin İzmir şehrinde yapılmasını istemiştir. Ancak barış görüşmeleri Anlaşma Devletleri'nin isteği doğrultusunda tarafsız ülke olan İsviçre'de (Lozan Görüşmeleri) başlamıştır.

Cevap C

21. Küçük Mecmua Dergisi, Millî Mücadele'yi destekleyen basın yayın organlarından. Ziya Gökalp tarafından 1922-1923 yılları arasında çıkarılmıştır.

Cevap D

22. I. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurulması (1924)
II. Ankara'nın başkent olması (1923)
III. Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması (1925)
Buna göre doğru kronolojik sıralama; II – I – III şeklinde olmalıdır.

Cevap E

23. Reji İdaresi (1883-1925), Fransız tütün tekelidir. Atatürk Dönemi'nde bu kuruluşa son verilmesi ekonomik bağımsızlığın korunmasına yönelik olduğu için laiklik ilkesi ile değil milliyetçilik ilkesi ile ilişkilidir.
Şapka Kanunu (25 Kasım 1925) dinî başlıklarla ilgili düzenlemeleri içermektedir. 1924 Anayasası'nda 1928 değişikliği ile anayasadan "Devletin dini İslam'dır" ibaresi çıkarılmış, milletvekilleri ve Cumhurbaşkanı'nın yemin şekli değiştirilmiştir. Bu bağlamda Şapka Kanunu'nun kabulü ve 1924 Anayasası'nda 1928 değişikliği laiklik ilkesi ile ilgilidir.

Cevap A

24. 1937 yılında kurulan Sadabat Paketi'nin üye devletleri; Türkiye, İran, Irak ve Afganistan'dır.
Suriye hem Türkiye ile (Hatay sorunu) hem de Irak ile sınır sorunu yaşadığı için birliğin üye ülkeleri arasında yer almaz.

Cevap E

25. Adana (1943), Kahire (1943), Potsdam (1945) ve San Francisco (1945) konferansları İkinci Dünya Savaşı sırasında (1939-1945) düzenlenen uluslararası görüşmelerdendir.
Belgrad Konferansı (1961), Soğuk Savaş Dönemi'nde Bağlantısızlar Hareketi ile ilgili görüşmedir.

Cevap C

26. Soğuk Savaş Dönemi'nde (1945-1991), dünyada iki blok ortaya çıkmıştır. Doğu Bloku'nun liderliğini SSCB, Batı Bloku'nun liderliğini ABD üstlenmiştir.

Soğuk Savaş Dönemi'nde ABD'nin kurduğu NATO'ya (1949) karşı, SSCB Varşova Paketi'nin (1955) kurmuştur.

SSCB Berlin şehrinde ABD'nin etkisini kırabilmek için Doğu Almanya Devleti'ne (Demokratik Almanya Devleti) Berlin Duvarı inşa (1961) ettirmiştir.

ABD'ye karşı Küba rejimini destekleyen SSCB, Küba'ya 1962 yılında füze yerleştirmiştir.

Her biri Soğuk Savaş Dönemi'nde SSCB'nin, ABD'ye karşı aldığı önlemlerdendir.

Cevap E

27. Keşmir Krizi, Hindistan ve Pakistan arasında savaşa neden olmuştur. İki ülke arasında yaşanan bu sorun 1966 yılında SSCB'nin arabuluculuğu ile imzalanan Taşkent Deklarasyonu sayesinde çözülmeye çalışılmıştır.

Cevap B

1. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde dinî ayaklanmaların yaşanması çok az görülen gelişmelerdendir ve bu durum devletlerde taht kavgalarına neden olan gelişmeler arasında gösterilemez.

Veraset sisteminin belirsiz olması, ülke hanedanının ortak malıdır anlayışı, ikili teşkilatlanmaya yer verilmesi; gerek Asya Hun Devleti'nde gerekse İslamiyet öncesi diğer Türk devletlerinde taht kavgalarına neden olan gelişmelerdendir. Çin'in, Türk devletlerinin iç işlerine karışıp çeşitli entrikalara başvurması (örneğin Asya Hun, Kök Türk, Uygur Devleti'nde) taht kavgalarına neden olan gelişmelerdendir.

Cevap B

2. Karahanlılarda hükümdarın vekili olan vezire *yuğruş* adı verilmiştir.

Cevap A

3. Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası, Mengücekîler tarafından XIII. yüzyılda yaptırılan eserdir. Anadolu'da külliye özelliği taşıyan ilk mimari örneklerden biri olan bu eser, 1985 yılında UNESCO tarafından Dünya Mirası Listesi'ne alınmıştır.

Cevap C

4. Osmanlıların lideri Osman Bey Anadolu Selçukluları adına Söğüt civarında uç beyliği görevini üstlenmiştir. (Bu görevi daha önce babası Ertuğrul Bey üstlenmiştir.)

Osmanlılar, Ahi teşkilatı mensuplarının desteğini almışlardır. (Ahiyan-ı Rum ve Bacıyan-ı Rum) Ahi lideri Şeyh Edebali Osmanlı Devleti'nin manevi kurucusu sayılmıştır.

Osmanlılar, Bitinya Bölgesi'ndeki yerel güçlerle (tekfur gibi) kimi zaman iyi geçinmeye çalışmışlardır.

Bunların her biri Osmanlıların kurulmasında önemli etkenler arasında yer almıştır.

Cevap E

5. Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde (1512-1520) Osmanlılar Çaldıran Savaşı ile Safevîleri yenmiş ve Tebriz – Bursa İpek Yolu'nun hâkimiyetini ele geçirmişlerdir.

Cevap D

6. Nişancı, Osmanlı Klasik Dönemi'nde "Müft-i Kanun" ismiyle anılan Divanîhümayun üyesidir.

Padişahın fermanlarına tuğra çeken nişancılar, örfî hukukun gelişimine katkı sağladıkları için bu isimle de yani "müft-i kanun" olarak da anılmışlardır.

Cevap B

7. Osmanlı Devleti'nde III. Osman Dönemi'nde tamamlanan Nuruosmaniye Cami, Batı tarzı mimari formda inşa edilen ilk dinî eserdir.

Bursa Yeşil Cami ve Edirne Üç Şerefeli Cami; Erken Dönem mimari örneklerindendir. Edirne Selimiye Cami ve Sultanahmet Cami; Klasik Dönem mimari örneklerindendir. Bu eserlerde Batı mimarisinin etkisinden söz edilemez.

Cevap B

8. Kapıkulu ordusu; maaşlı, merkezî ve devşirme askerlerden oluşur. Bostancılar, lağımıcılar, humbaracılar ve sipahılar bu ordu mensuplarındandır.

Deliler, kapıkulu askerleri değildir, eyalet (taşra) ordusunun görev alan askerlerdendir.

Cevap C

9. Lale Devri'nden itibaren Avrupa'da geçici elçilikler açılmıştır. Nizam-ı Cedid Devri'nden itibaren daimî elçilikler açılmış ve bu uygulama Tanzimat Devri'nde sürdürülmüştür. Her bir dönemde elçiliklerin açılması diplomasi alanında ıslahatlara yer verildiğinin kanıtlarıdır.

Cevap E

10. Darüşşafaka (1863); yetim ve öksüz çocukların eğitim-öğretimine destek olmak amacıyla faaliyetler yürüten Osmanlı kurumlarından biridir.

Darüelhan, 1917 yılında açılan müzik okuludur.

Darülaifiye, şifahanelerin/hastanelerin diğer adıdır.

Darülfünun, temeli XIX. yüzyılın sonlarında atılan ilk üniversitedir.

Darülmualimin, 1848 yılında açılan erkek öğretmen okuludur.

Cevap D

11. Kırım Savaşı (1853-1856), Osmanlı Devleti ile Çarlık Rusya arasında yapılmıştır. İngiltere, Fransa ve Piyemonte Krallığı'nın (İtalya'daki krallıklarından biridir) desteğini alan Osmanlı Devleti, Çarlık Rusya karşısında savaşı kazanan devlet olmuştur. Savaş 1856 yılında imzalanan Paris Antlaşması ile sona ermiştir.

Cevap E

12. Osmanlı Devleti'nin ilk anayasası olan Kanunuesasi'nin hazırlanmasında görev alan komisyon Meclis-i Mahsusadır.

Meclis-i Umumi, Birinci Meşrutiyet'ten itibaren faal olan meclistir. Meclis-i Ayan ve Meclis-i Mebusan olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

Meclis-i Ahkam-ı Adliye, 1868 yılında kurulmuştur ve günümüzde Yargıtayın temelini oluşturur.

Cevap A

13. Babıali Baskını 23 Ocak 1913 tarihinde İttihat ve Terakki Fırkası tarafından gerçekleştirilen hükümet darbesidir. Bu darbeden sonra Kamil Paşa Hükûmetinin yerine Mahmut Şevket Paşa Hükûmeti kurulmuştur.

Cevap C

14. Birinci Dünya Savaşı 1914-1918 yılları arasında geçen dönemdir. Almanya'nın tarafsız ülkelerden biri olan Belçika'yı işgal etmesi (Liege Savaşı-1914) ve Osmanlı Devleti'nin Kafkasya Cephesi'nde Ermeni isyancılara karşı Sevk ve İskan Yasası'nı çıkarması (Tehcir Yasası- 1915); Birinci Dünya Savaşı'nda yaşanan gelişmelerdendir.

Kırım'ın Çarlık Rusya tarafından ilhak edilmesi ise 1783 yılında olmuştur. Osmanlı Devleti Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu 1792 yılında imzalanan Yaş Antlaşması'yla kabul etmiştir.

Cevap C

15. Yeni Osmanlılar Cemiyeti Tanzimat Dönemi'nde kurulan cemiyetlerdendir. Diğer seçeneklerde verilenler Mondros Mütarekesi'nden sonra kurulmuştur.

Cevap D

16. Amasya Genelgesi'nin yayımlanması, Erzurum ve Sivas kongreleri kararlarının kabul edilmesi, Büyük Millet Meclisinin açılması Millî Mücadele yıllarında millî egemenliğe dayalı yeni Türk devletinin kurulması yolunda atılan adımlardandır.

Amasya Genelgesi'nde "Milletin bağımsızlığını, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır" maddesi millî egemenliğin vurgulandığı ilk belge olmuştur. Erzurum ve Sivas kongrelerinde kabul edilen "İrade-i milliyeyi hakim kılmak esastır" maddesi yine millî egemenliğin vurgulandığı belgelerdendir. 23 Nisan 1920 tarihinde Büyük Millet Meclisinin açılması millî egemenliğin en somut kanıtlarından biri olmuştur.

Havza Bildirisi'nde, işgallere karşı mitinglerin ve protestoların düzenlenmesi gerektiği vurgulanarak bağımsızlık fikri ön plana çıkarılmıştır, bu belgede millî egemenliğe dayalı yeni Türk devletinin kurulmasına yönelik bir karar alınmamıştır.

Cevap E

17. Ankara'nın işgal edilmemiş olması, şehire demir yolu ağının ulaşması, şehirde haberleşme ağının güçlü olması, şehirde 20. Kolordunun bulunması; Heyet-i Temsilîyenin merkezinin Ankara olmasındaki önemli nedenlerdendir.

Cevap E

18. Birinci İnönü Savaşı'ndan (6-10 Ocak 1921) sonra düzenlenen Londra Konferansı'na (23 Şubat-12 Mart 1921) katılanlar; İngiltere, Yunanistan, Fransa, İtalya, İstanbul Hükûmeti ve Ankara Hükûmetidir.

Cevap A

19. Ceride-i Resmîyenin yayımlanması (7 Ekim 1920), İstiklâl Madalyası Kanunu'nun kabulü (29 Kasım 1920) ve Başkumandanlık Yasası'nın çıkarılması (5 Ağustos 1921); Birinci Türkiye Büyük Meclisi Dönemi'nin (1920 - 1923) gelişmelerindendir.

Cevap E

20. Sakarya Meydan Muharebesi'ne (23 Ağustos-13 Eylül 1921) ordunun ön saflarında askerlerine cesaret vermek için savaşan ancak şehit düşen 350 subaydan dolayı "Subay Muharebesi" (Subaylar Savaşı/Zabitler Savaşı) adı verilmiştir.

Cevap B

21. Doğu Trakya'daki Yunan işgalinin son bulması, Mudanya Mütarekesi (4-11 Ekim 1922) ile olmuştur. Diğer seçeneklerde verilenler TBMM'nin Lozan Barış Antlaşması'ndaki (24 Temmuz 1923) kazanımlarındandır.

Cevap C

22. Ankara'nın başkent olması 13 Ekim 1923 tarihinde olmuştur. Ankara'nın başkent oluşunun anayasaya girmesi 1924 Anayasası'nın kabulü ile olmuştur.

Cevap B

23. Verilen gelişmelerin sıralaması; Türkiye İş Bankası'nın kurulması (1924), Türk Tayyare Cemiyetinin kurulması (1925), Harf Devrimi/Latin Alfabesi'nin kabulü (1928), Halkevlerinin açılması (1932) ve Üniversite Reformu (1933) şeklindedir. Bu durumda Üniversite Reformu diğerlerinden daha sonra gerçekleşen yeniliklerdendir.

Cevap B

24. 1937 yılında kurulan Sadabat Paketi'nin üye devletleri; Türkiye, İran, Irak ve Afganistan'dır. Merkezi Tahran şehridir.

Cevap C

25. Adolf Hitler'in emriyle Almanlar, Nisan 1941'de "Marita Harekâtı" kod adıyla düzenledikleri saldırı sonucunda Yunanistan'ın başkenti Atina'yı ve Mora Yarımadası'nı işgal etmişlerdir.

Cevap A

26. 12 Temmuz Beyannamesi; 1947 yılında Cumhurbaşkanı İsmet İnönü tarafından yayımlanan bildiridir. Amaç Başbakan Recep Peker ile Demokrat Parti lideri Celal Bayar arasında yaşanan gerginliği bitirmek ve iki tarafı uzlaştırmaktır. Ancak bu beyanname iki tarafın uzlaşmasını sağlayamamıştır.

Cevap E

27. Jüpiter Füzeleleri; 1962 yılında SSCB'nin Küba'ya füze yerleştirmesine karşı, ABD'nin Türkiye'ye konuşlandırdığı orta menzilli balistik füzelelerdir.

Cevap D

1. Uygurlar, Böğü Kağan Dönemi'nde (759-779) Manihaizm dinini kabul etmişlerdir. Et yemenin ve savaşmanın yasaklandığı bu din Uygurlarda askerî, ekonomik, sanat ve kültürel alanlarda bir takım değişiklikler yaşanmasına neden olmuştur.

Uygurları hareketsizliğe, et yememeye, savaş yapmamaya teşvik eden bu din; onların savaşçı özelliklerinin zayıflamasına, yerleşik hayatın yaygınlaşmasıyla birlikte tarımla uğraşın artmasına, Mani resimleri (fresk) ve Mani tapınakları yapmalarına ortam hazırlamıştır.

Cevap E

2. Vezir Nizamülmülk *Siyasetname* adlı eserini, Büyük Selçuklu Devleti'nin hükümdarı Sultan Melikşah'a (1072-1092) sunmuştur.

Cevap B

3. Anadolu Selçuklu Devleti'nde bütün devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı en yüksek yönetim organı "Divan-ı Âlâ" dır.

Cevap D

4. İstimâlet (hoşgörü), hakkaniyet çemberi (adalet), bayındırlık ve iskân politikaları; Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nden itibaren Balkanlarda kalıcılığı sağlamak için izlediği politikalarındandır.

Cevap E

5. Lala, Osmanlı Devleti'nde sancağa gönderilen şehzadenin eğitiminden sorumlu devlet adamıdır. Lalalar, şehzadelerin devlet tecrübesi kazanmalarına yardımcı olmuşlardır.

Cevap B

6. Osmanlı kalemiye sınıfı; mali işlerin, iç ve dış yazışmaların yürütülmesinden sorumlu sınıftır.

Din ve eğitim işlerinin yürütülmesinden ilmiye sınıfı sorumludur.

Cevap C

7. Kuruluş Dönemi'nde inşa edilen Edirne Sarayı ve Yükselme Dönemi'nde inşa edilen Topkapı Sarayı Divanühümayun toplantılarının yapıldığı saraylardandır.

Orhan Bey Dönemi'nde kurulan Divanühümayun, II. Mahmut Dönemi'nde kaldırılıp Heyet-i Vükela adıyla Nazırlıklar kurulmuştur.

Bu bağlamda Sultan Abdülmecit Dönemi'nde inşa edilen Dolmabahçe Sarayında Divanühümayun toplantılarının yapılması beklenemez.

Cevap D

8. Batıcılık, III. Ahmet Dönemi'nde Lale Devri ile başlamıştır. Osmanlı Devleti'nde uygulamaya konulan ilk fikir akımı olan Batıcılık, 1789'da tahta çıkan III. Selim Dönemi'nde de uygulanmıştır.

Cevap D

9. Rusçuk Ayanı Alemdar Mustafa Paşa İsyanı'nın (1808) sonucunda, IV. Mustafa tahttan indirilmiş ve yerine II. Mahmut tahta çıkarılmıştır.

Cevap C

10. Şeker Ahmet Paşa, Tanzimat Devri padişahlarından Sultan Abdülaziz Dönemi'nde Paris'e resim eğitimi için gönderilen ressamıdır. "Yelkenliler, Ağaçlar Arasında Karaca, Manolya ve Meyveler" adlı tabloları olan sanatçı 1873'te İstanbul'da ilk resim sergisini açmıştır.

Cevap C

11. Müsadere usulü, yöneticilerin mallarına el konulmasıdır. XIX. yüzyılda bu sisteme son verilmesi özel mülkiyetin güvence altına alınmasına katkı sağlamıştır.

Cevap A

12. Osmanlı Devleti'nde 23 Aralık 1876 tarihinde Kanunuesasi'nin kabulü ile I. Meşrutiyet rejimi başlamıştır.

Osmanlı Devleti'nde demokrasi savunucularından Jön Türklerin (Osmanlı Aydınları/Genç Osmanlılar) ve talebe-i umumun (yüksek ilim gören öğrenciler) faaliyetleri anayasanın kabul sürecini hızlandırmıştır.

Bununla birlikte azınlık isyanlarının son bulmasının (azınlıklara anayasa çerçevesinde bir takım haklar tanınacağı için), anayasanın kabulü ile olacağı düşünülmüştür.

Öncüllerde verilenlerden her biri Kanunuesasi'nin kabul edilmesine etki eden gelişmelerdendir.

Cevap E

13. İtalya'nın Trablusgarp'ı işgaline Çarlık Rusya, İngiltere ve Fransa destek vermiştir.

İngiltere ve Fransa, Akdeniz'deki ve Kuzey Afrika'daki sömürgeci politikalarından dolayı bu işgali desteklemişlerdir. Çarlık Rusya ise sıcak denizlere inmek için bu işgale destek vermiştir.

Cevap E

14. Sait Halim Paşa, 1913-1917 yılları arasında sadrazamlık yapmıştır. Birinci Dünya Savaşı'nda görev alan İstanbul hükümetlerinden biridir.

Cevap A

15. Mavri Mira Cemiyeti Mondros Mütarekesi'nden sonra 1919 yılında İstanbul Fener Rum Patrikhanesi tarafından kurulmuştur. Kendini *Göçmenlere Yardım Resmî Kurumu* olarak tanıtan bu cemiyet, Bizans'ı yeniden canlandırmak (büyük düşünce/megali idea) için faaliyetlerde bulunmuştur.

Cevap D

16. Amasya Genelgesi'nde (22 Haziran 1919); "Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır" sözü yeni bir Türk devletinin kurulması amacına yönelik ilk ifadedir. Bu ifade Anadolu İhtilali Beyannamesi olarak kabul edilmiştir.

Cevap B

17. Kâzım Özalp (1882-1968), 15 Mayıs 1919 tarihinde Yunanların İzmir'i işgaline karşı Redd-i İlhak Cemiyetinin kurulmasında görev alan komutanlardandır. Bilecik'te Ertuğrul Grubu Komutanlığı'nı kurmuş ve bu orduyla birlikte Gediz Muharebesi'nde Yunanlara karşı mücadele etmiştir.

Cevap C

18. Kurtuluş Savaşı'nda TBMM ile Ukrayna arasında ilk resmî temaslar Sakarya Savaşı'ndan sonra olmuş ve iki ülke arasında 2 Ocak 1922 tarihinde TBMM – Ukrayna Dostluk Antlaşması imzalanmıştır.

Cevap A

19. Anadolu Ajansı, yurttta yaşanan işgallerin duyurulması, millî bağımsızlık ruhunun güçlendirilmesi gibi amaçlar doğrultusunda 6 Nisan 1920 tarihinde Mustafa Kemal Paşa'nın isteğiyle kurulmuştur.

İstanbul'un 16 Mart 1920 tarihinde resmen işgal edilmesi, Anadolu Ajansı'nın (6 Nisan 1920) kurulmasına ortam hazırlayan gelişmelerden biridir. Anadolu Ajansı, hem İstanbul'un ve diğer bölgelerin işgaline karşı halkı doğru bilgilendirmiş, hem de Millî Mücadele'ye katılımın artmasına önemli katkılar sağlamış kurumlardan biridir.

Diğer seçeneklerdeki Büyük Millet Meclisinin açılması (23 Nisan 1920), Sevr Antlaşması'nın imzalanması (10 Ağustos 1920), İstiklal Mahkemeleri'nin kurulması (18 Eylül 1920) ve Birinci İnönü Savaşı'nın kazanılması (6-10 Ocak 1921) Anadolu Ajansının kurulmasından sonra yaşanan gelişmelerdendir.

Cevap C

20. Lozan Konferansı'nda sadece Boğazlar konusundaki görüşmelere katılan devletler, Sovyet Rusya ve Bulgaristan'dır.

Cevap E

21. 3 Mart 1924 tarihinde halifeliğin ve Erkan-ı Harbiye Vekaleti'nin kaldırılmasından sonra 17 Kasım 1924 tarihinde Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kurulmuştur. Parti, halifeliğin kaldırılmasına ve ordunun siyasetten ayrılmasına (Erkan-ı Harbiye Vekaleti'nin kaldırılmasına) karşı çıkan politikaları benimsemiştir.

Cevap A

22. Reji İdaresinin kaldırılması ile Fransızların bütün tekeline son verilmiştir. Kabotaj Kanunu'nun kabulü ile liman ve deniz işletmeleri millileştirilmiştir. Her iki gelişme Atatürk Dönemi'nde millî ve bağımsız ekonominin sağlanmasına örnek olarak gösterilebilir.

Hıfzıssıhha Enstitüsü'nün kurulması halk sağlığının korunmasına yöneliktir, millî ve bağımsız ekonominin sağlanmasına örnek oluşturmaz.

Cevap C

23. Atatürk'ün halkçılık ilkesi diğer ilkelerle birlikte 5 Şubat 1937 tarihinde anayasaya girmiştir.

Cevap D

24. Öncüllerdeki İkinci Dünya Savaşı'ndan önce kurulan uluslararası kuruluşların her birine Türkiye taraf olmuştur/yer almıştır. 1920 yılında kurulan Cemiyet-i Akvama 1932 yılında, 1928 yılında kurulan Paris Paketi'ne (Briand – Kellog Paketi) 1929 yılında, 1929 yılında kurulan Litvinov Paketi'ne aynı yıl katılmıştır.

Cevap E

25. Japonya'nda Meiji Dönemi 1867-1912 yılları arasında yaşanmıştır.

Diğer seçeneklerde verilenler İkinci Dünya Savaşı'nın sonuçlarındandır.

Cevap D

26. Celâl Bayar, 1950-1960 yılları arasında Türkiye'nin üçüncü cumhurbaşkanı olarak görev almıştır.

27 Mayıs 1960 Askerî Darbesi'nden sonra Celâl Bayar Cumhurbaşkanlığı görevinden ayrılmış ve yerine Cemal Gürsel cumhurbaşkanlığına gelmiştir.

Cevap E

27. Francis Crick ile James Dewey Watson moleküler biyoloji alanında DNA'nın ikili sarmal yapısı üzerine çalışmalar yapmışlar ve 1962 yılında Nobel Ödülü'nü almışlardır.

Cevap B

1. Kurgan denilen oda şeklindeki mezarlara yer verilmesi, devlet işlerinin Kurultay adı verilen mecliste görüşülmesi, ülke topraklarının hanedanın ortak malı anlayışı hem Kök Türk ve Uygurların hem de diğer İslamiyet öncesi Türklerin genel özelliklerindendir.

Kök Türkler ile Uygurların kendilerine özgü alfabe kullanmaları bir diğer ortak özellikleridir. Kök Türkler, Orhun (Göktürk) alfabesine; Uygurlar, Uygur alfabesine yer vermişlerdir.

Ancak kalıp baskı yöntemiyle kitap çoğaltmak, matbaanın kullanıldığının kanıtıdır ve bu gelişmeye Uygurlardan itibaren yer verilmiştir.

Cevap C

2. Katvan Savaşı, 1141 yılında Büyük Selçuklular ile Karahitaylar (Moğollar) arasında olmuştur. Savaşı kaybedip yıkılma sürecine giren Büyük Selçuklular, 1157 yılında son bulmuşlardır.

Cevap B

3. Uluğ Bey, Timur Devleti'nin hükümdarıdır ve Semerkand şehrinde kendi adıyla anılan rasathaneyi kurmuş bilim insanıdır.

Diğer seçeneklerde verilenler Anadolu'nun İslamlaşmasına katkı sağlayan mutasavvıflardandır.

Cevap C

4. Yıldırım Bayezid, 1396 yılında Osmanlı Devleti ile Haçlı birliği arasında yapılan Niğbolu Savaşı'nı kazanmıştır. Yıldırım Bayezid'e bu savaştaki başarısından dolayı Memlüklerin himayesinde bulunan Mısır'daki halife, Sultan-ı İklim-i Rum (Anadolu Sultanı) ünvanını vermiştir.

Cevap D

5. Kassam; Osmanlı Devleti'nde mirasa konu olan malların defterlere kaydedilmesinden ve miras davalarının yürütülmesinden sorumlu şeri memurlardandır. Bu görevi kassamların haricinde kadılar da üstlenmişlerdir.

Cevap A

6. Solaklar; Osmanlı Devleti'nde Yeniçeri Ocağından seçilen ve padişahın muhafızlığı görevini üstlenen askerî sınıftır. Solaklar arasından seçilen padişahın yakın korumalarına hassa solakları denilmiştir.

Cevap E

7. Haksız kazanç sağlayan yöneticilerin mallarına el konulması (Müsadere usulü) ve salyaneli eyaletlerde vergilerin açık artırma yoluyla toplanması (iltizam usulü); devlet hazinesine doğrudan gelir sağlayan uygulamalardandır.

Ancak devşirme usulünde devlet devşirmelere bütçeden maaş ödediği için, bu uygulama devlet hazinesinin giderlerinin artmasına neden olmuştur.

Cevap C

8. Osmanlı Devleti'nde; Buhurizade Mustafa İtrî Efendi, İsmail Dede Efendi ve Hacı Arif Bey Türk musikisinin en önemli temsilcilerindendir.

Cevap D

9. Vaka-yı Vakvakiyye (Çınar Olayı) 1656 yılında yeniçeriler tarafından İstanbul'da çıkarılan ayaklanmadır.

Diğer seçeneklerdeki Karayazıcı, Kalenderoğlu, Canbolatoğlu ve Tavi Ahmet isyanları XVII. yüzyıldaki Celâli (Anadolu) ayaklanmalarındandır.

Cevap E

10. Humbaracı Ahmet Paşa (Comte de Bonneval), XVIII. yüzyıl ıslahatçıları arasında yer almıştır. I. Mahmut Dönemi'nde, Hendesehanenin kurulmasında görev alan askerî uzmandır.

Diğer seçeneklerdeki XVII. yüzyılın ıslahatçılarındandır.

Cevap A

11. Osmanlı Devleti'nde II. Mahmut Dönemi'nde muhtarlık teşkilatı, önce İstanbul'da, ardından Anadolu'da ve daha sonra diğer eyaletlerde uygulamaya konulmuştur.

Cevap B

12. Fransız Devrimi (1789) ile demokrasi kavramı güç kazanmıştır. 1830 ve 1848 İhtilalleri bu devrimin sonucunda ortaya çıkan ihtilallerdir ve her birinde demokrasi istekleri (adalet, hürriyet, eşitlik kavramları) güç kazanmıştır.

Gerek bu ihtilallerin getirdiği etkiler, gerekse Paris Antlaşması'nda (1856) Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'ne baskı yapıp İslahat Fermanı'nın yayımlanmasına yönelik baskıları; 1856 yılında İslahat Fermanı'nın yayımlanmasında etkili olan gelişmelerdir.

Berlin Antlaşması (1878), İslahat Fermanı'ndan sonra imzalandığı için bu fermana etki etmesi beklenemez.

Cevap C

13. Osmanlı Devleti'nde 1843 yılında çıkarılan kura usulü, orduya asker alma işlemlerinde uygulanmıştır.

Cevap A

14. 1912 yılındaki genel seçimlere İttihat ve Terakki Fırkası ile Hürriyet ve İtilaf Fırkası katılmıştır. Bu seçimlerde İttihatçılar rakibi olan fırka mensuplarından bazılarını sopa ile darp ettikleri için 1912 genel seçimleri sopalı seçimler olarak anılmıştır.

Ahrar Fırkası, 1908-1910 yılları arasında faal olmuştur, 1912 sopalı seçimlerinden önce kapatıldığı için bu seçimlerde yer alması beklenemez.

Cevap D

15. Osmanlı Devleti'nin Çanakkale Savaşı'nda başarılı olması 1917 Bolşevik İhtilali'ne (Ekim Devrimi) neden olan gelişmelerden biri olmuştur.

Çanakkale Savaşı'nda başarısız olan İngiltere ve Fransa'nın, Çarlık Rusya rejimine silah yardımlarını yapamamaları, Çarlık Rusya'daki savaş karşıtı çoğunluk olan Bolşeviklerin güçlenmesini beraberinde getirmiştir. Bolşevikler, İngiltere ve Fransa yanlısı Çarlık Rusya'yı devirip Sovyet Rusya'yı kurmuşlardır.

Cevap A

16. Mondros Mütarekesi'nin ardından İtilaf Devletleri'nin işgalleri başlamıştır. Urfa şehrini İtalya değil önce İngiltere sonra da Fransa işgal etmiştir.

İlk işgal İngiltere tarafından Musul'da başlamıştır. Anadolu'daki ilk işgal Hatay-Dörtöl'de Fransa tarafından gerçekleştirilmiştir.

Musul'u işgal eden İngiltere, ardından Antep, Urfa ve Maraş şehirlerinde işgallerini sürdürmüştür. İngiltere, 1919 yılında Fransa ile yaptığı antlaşma sonucunda Antep, Maraş ve Urfa şehirlerini Fransa'ya bırakmıştır.

Antalya'yı işgal eden İtalya'dır.

Cevap C

17. Azınlıklara siyasi hâkimiyet ve sosyal dengemizi bozan ayrıcalıkların verilmeyeceği, manda ve himayenin reddedilmesi, Kuvayimilliyeyi etkin kılmak için savunulması tam bağımsızlık fikrinin göstergelerindendir. Sivas Kongresi'nde alınan bu kararlar aynı zamanda milliyetçilik ilkesi ile ilgilidir. İrade-i milliyeyi hâkim kılmak düşüncesi ise cumhuriyetçilik ilkesi ile ilgilidir.

Cevap E

18. Başkanlığını Mustafa Kemal Paşa'nın üstlendiği Heyet-i Temsiliye, Erzurum Kongresi ile kurulmuş ve Sivas Kongresi ile tüm yurdu kapsar hale gelmiştir.

Heyet-i Temsiliyenin görevi Büyük Millet Meclisinin açılması ile sona ermiştir.

Cevap B

19. Birinci İnönü Muharebesi (6-10 Ocak 1921) ve Eskişehir – Kütahya Muharebeleri (10-24 Temmuz 1921), Yunanların saldırı savaşlarındandır.

Gediz Muharebesi (24 Ekim 1920) Yunanlara karşı Kuvayimilliyeli birliklerinin saldırı savaşlarıdır.

Cevap D

20. Öncüllerde verilenlerden her biri Kurtuluş Savaşı'nda görev alan Kuvayimilliyeci kadın kahramanlardır.

Kara Fatma (Fatma Seher), İzmir'in işgaline karşı mücadele etmiştir.

Şerife Bacı, İnebolu'dan aldığı cephaneyi Kastamonu'ya taşıırken şehit düşmüştür.

Kılavuz Hatice, Adana'da Fransızlara karşı mücadele etmiştir.

Cevap E

21. Mondros Mütarekesi'nde, Sevr Antlaşması'nda ve Lozan Antlaşması'nda; İstanbul ve Çanakkale Boğazları ile ilgili hükümler vardır.

Boğazların İtilaf Devletleri'ne açık olacağı/kontrolünün İtilaf devletlerine geçeceği, Mondros Mütarekesi'nde yer almıştır.

Uluslararası Boğazlar Komisyonunun kurulması, hem Sevr Antlaşması'nda hem de Lozan Antlaşması'nda yer almıştır.

Cevap E

22. Kurucuları arasında Kâzım Karabekir, Ali Fuat Cebesoy, Rauf Orbay, Refet Bele ve Adnan Adıvar gibi kişilerin yer aldığı Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası (17 Kasım 1924), Cumhuriyet Dönemi'nin ilk muhalefet partisidir. Partinin genel başkanlığı görevini Kâzım Karabekir Paşa üstlenmiştir.

Cevap A

23. 17 Şubat – 4 Mart 1923 tarihinde düzenlenen İzmir İktisat Kongresi'nde bağımsız ekonominin sağlanması kararı alınmıştır. Lozan Antlaşması ile kapitülasyonların kaldırılması, millî bankaların kurulması/Türkiye İş Bankası'nın kurulması kararı ve 1926 yılında deniz-liman işletme haklarının millîleştirilmesi olan Kabotaj Kanunu'nun kabulü; İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararların sonucu olarak gösterilebilir.

Cevap E

24. 2 Eylül 1938 tarihinde kurulan Hatay Devleti'nin ilk hükûmet başkanlığı görevini üstlenen ve "Hatay Nasıl Kuruldu" adlı eserin yazarı olan kişi Abdurrahman Melek'tir. Melek, Hatay'ın kurulmasında ve anavataana katılmasında önemli derecede katkıları olan devlet adamlarındandır.

Hatay Devleti'nin ilk Devlet Başkanı Tayfur Sökmen, ilk Meclis Başkanı Abdülgani Türkmen'dir.

Cevap B

25. Casablanca Konferansı (12-24 Ocak 1943), İkinci Dünya Savaşı devam ederken ABD Başkanı Roosevelt ile İngiltere Başbakanı W. Churchill arasında toplanmıştır. Konferansta Türkiye'nin savaşa alınması için teşebbüste bulunma kararı almışlardır.

Bu konferanstan sonra Türkiye ve İngiltere arasında 30-31 Ocak 1943 tarihinde Adana Görüşmesi (Adana Konferansı) düzenlenmiştir.

Cevap B

26. 1956 yılında Mısır Lideri Cemal Abdülnasır'ın Süveyş Kanalı'nı millîleştirme girişimi, 1956 Arap – İsrail Savaşı'nın çıkmasının nedenlerinden biri olmuştur.

Cevap A

27. Ukrayna, 1991 yılında SSCB'nin dağılmasından sonra kurulan devletlerdendir. 2004 yılında yapılan cumhurbaşkanlığı seçimlerinden sonra artan olaylar, Turuncu Devrim (2004-2005) adı verilen devrimin yaşanmasına neden olmuştur.

Cevap D

1. Göç Destanı, Uygurlara aittir. Hunlara ait destan, Oğuz Kağan Destanı'dır.
Diğer seçeneklerdeki destan eşleştirmeleri doğru verilmiştir.

Cevap B

2. Karahanlıların batı koluna Harzemşahlar, doğu koluna Moğol Karahitaylar son vermiştir.
Büyük Selçukluların Moğol Karahitaylar ile yaptıkları Katvan Savaşı, yıkılmalarına neden olan gelişmelerdendir.
İhşidilerin (905-969) yıkılmasında Moğolların etkisi yoktur. Bu devlet Fatımiler tarafından yıkılmıştır.

Cevap D

3. Hat, güzel yazı yazma sanatıdır. Minyatür, genellikle kitaplarda kullanılan soyut resimlerdir. Çini, toprağa pişirildikten sonra şekil verilmesiyle ortaya çıkan sanattır. Telkâri, gümüşün el ile işlenmesiyle ortaya çıkan süsleme sanatıdır. Bunlardan her biri XIII. yüzyıldaki Anadolu mimarisinde gelişme gösteren Türk İslam sanatlarındandır.
Ancak heykel sanatının (günah sayıldığı için) Türk İslam devletlerinde gelişme göstermesi beklenemez.

Cevap C

4. Osmanlı Devleti Ankara Savaşı'ndan sonra Fetret Devri'ne girmiştir. 11 yıl süren bu dönemde Yıldırım Bayezid'in oğulları arasında taht kavgaları mücadelesi başlamıştır. Musa Çelebi, İsa Çelebi, Süleyman Çelebi ve Mehmet Çelebi; Fetret Devri'nde taht kavgalarına karışan şehzadelerdir.

Cevap E

5. Narh uygulaması, ürün fiyatlarına getirilen sınırlamadır. Bu uygulama sayesinde hem fiyat denetimi sağlanmış hem de reayanın (halkın) mal ve hizmetlere rahat bir şekilde ulaşması amaçlanmıştır.

Cevap B

6. Öncüllerde verilenlerin her biri saray görevlilerindendir.
Hazineدار ağa, Harem-i Hümayunun masraflarıyla ilgilenir.
Silahdar ağa, padişahın silahlarından sorumludur.

Hasodabaşı, Enderunun en önemli birimi olan has odanın sorumlusudur. Padişahın hizmetinde bulunan hasodabaşları, padişahın sohbetlerinde ve resmî törenlerde yer alan görevlilerdendir.

Cevap E

7. Osmanlı Klasik Dönemi'nde Müslüman nüfusundaki artış medrese mezunlarının (müdderris adaylarının) da artmasını beraberinde getirmiştir. Artan müdderris adaylarının tayin işlerinin adil bir şekilde yapılması için mülazemet sistemine yer verilmiştir.

Cevap C

8. Risale, XVII. yüzyıl padişahlarından IV. Murat ve Sultan İbrahim dönemlerinde merkez ve taşra teşkilatındaki bozulmaların tespiti için hazırlanan belgelerden biridir. Hazırlanan bu risale, Koç Bey Risalesi'dir.

Cevap D

9. Meclis-i Vala-yı Ahkâm-ı Adliyye, II. Mahmut Dönemi'nde yapılacak ıslahatların plan ve denetimini sağlamak amacıyla açılan kurumdur. Bu kurumun yargılama yetkisi de vardır.
Takvim-i Vekayi, II. Mahmut Dönemi'nden itibaren çıkarılan Osmanlı'nın resmî gazetesidir.

Mekteb-i Maarif-i Adliyye, II. Mahmut Dönemi'nde memur yetiştirmek için açılan modern okuldur.

Meclis-i Mebusan, I. ve II. Meşrutiyet dönemlerinde üyelerini halkın seçtiği meclistir.

Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye, kısa adı Mecelle'dir. Ahmet Cevdet Paşa tarafından hazırlan İslam temelli medeni kanundur.

Cevap A

10. Berlin Antlaşması (1878); Osmanlı Devleti, Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya, Avusturya-Macaristan ve Çarlık Rusya arasında imzalanmıştır. Bu antlaşmada Osmanlı Devleti'nin Ermenilerin yaşadığı yerlerde ıslahat yapmasına karar verilmiş ve böylece Ermeni sorunu resmen başlamıştır.

Cevap D

11. Tanzimat Dönemi'nde (1839-1876) uygulamaya konulan ceza (1840) ve ticaret (1850) kanunları, Fransa örnek alınarak hazırlanmıştır.

Cevap B

12. 31 Mart Vakası'nın (13 Nisan 1909) bastırılmasından sonra İttihat ve Terakki Fırkasının etkisiyle mecliste alınan karar gereği II. Abdülhamit tahttan indirilmiş ve yerine Sultan Reşat (V. Mehmet Reşat) tahta çıkarılmıştır.

Cevap D

13. Birinci Dünya Savaşı'nda gizli antlaşmalar İngiltere, Fransa, Çarlık Rusya ve İtalya arasında imzalanmıştır.

Gizli antlaşmalar arasında yer alan Londra ve St Jean de Maurienne antlaşmalarına göre; Osmanlı Devleti'nin Güneybatı Akdeniz toprakları ile Oniki Ada ve Rodos, İtalya'ya bırakılmıştır.

Cevap A

14. Mustafa Kemal Paşa, 1905 yılında Harp Akademisinden mezun olduktan sonra aynı yıl Şam'daki 5. Ordu'da Kurmay Yüzbaşı olarak görev almıştır.

II. Balkan Savaşı'nda (1913) Doğu Trakya'nın kurtarılmasında Bolayır Komutanı olarak görev almıştır.

Balkan Savaşları'ndan sonra Sofya Ataşemiliterliği (27 Ekim 1913 - 20 Ocak 1915) görevini üstlenmiştir.

Cevap E

15. 19 Aralık 1918'de Fransızların Hatay-Dörtölü'ü işgaline karşı Anadolu'da ilk kurşun Mehmet Çavuş (Mehmet Kara) tarafından atılmıştır.

Cevap D

16. Erzurum Kongresi'nin (23 Temmuz- 7 Ağustos 1919) toplanmasına, Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti ve Şark Vilayetleri Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin katkıları olmuştur.

Cevap B

17. Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi, (I. TBMM), 23 Nisan 1920 - 1 Nisan 1923 tarihleri arasında faaliyet yürütmüştür. 24 Nisan Kararları (24 Nisan 1920), Halkçılık Beyannamesi (18 Kasım 1920) ve Antep şehrine Gazi ünvanının verilmesi (8 Şubat 1921); Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetlerindendir.

Cevap E

18. Birinci İnönü Savaşı'ndan (6-10 Ocak 1921) sonra Londra Konferansı'nda TBMM'yi temsil eden Bekir Sami Bey, İngiltere, Fransa ve İtalya ile eşitlik ilkesine aykırı antlaşmalar yaptığı için Ankara'ya döndüğünde bu antlaşmalar TBMM tarafından kabul edilmemiştir. Bu nedenle görevinden ayrılan Bekir Sami Bey'in yerine Dışişleri Bakanlığına Yusuf Kemal Bey getirilmiştir.

Cevap C

19. Büyük Taarruz'un kazanılmasından sonra Batı Anadolu'daki düşman işgali tamamen son bulmuştur. Savaşın son TBMM Hükümeti, Anlaşma Devletleri ile ateşkes antlaşması (Mudanya Ateşkes Antlaşması-11 Ekim 1922) imzalamıştır.

Millî Mücadele Dönemi'nde Damat Ferit Paşa Hükümetinin son istifası Sevr Antlaşması (10 Ağustos 1920) ile olmuştur. Büyük Taarruz gerçekleştiğinde mevcut İstanbul Hükümeti Tefrik Bey Hükümetidir.

Cevap D

20. 20 Kasım 1922 tarihinde başlayan I. Lozan Görüşmeleri 4 Şubat 1923 tarihinde son bulmuştur. II. Lozan Görüşmeleri 23 Nisan 1923-24 Temmuz 1923 arasında olmuştur. Her iki görüşmede Türkiye'nin gündeme gelen sınırları; Yunanistan, Irak ve Suriye sınırlarıdır.

İran sınırı Kasr-ı Şirin Antlaşması'yla(1639), Bulgaristan sınırı İstanbul Antlaşması'yla (1913) çizilmiştir. Bu sınırlar ve Doğu sınırı (13 Ekim 1921 - Kars Antlaşması) Lozan Görüşmeleri'nde gündeme gelmemiştir.

Cevap C

21. Atatürk Dönemi'nde belediye seçimlerine katılan partiler; Cumhuriyet Halk Fırkası ve Serbest Cumhuriyet Fırkasıdır. (1930 Belediye seçimleri)

Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası 1924 yılında kurulmuş 1925 yılında kapatılmıştır. Herhangi bir seçime katılmamıştır.

Cevap D

22. II. TBMM Dönemi, 11 Ağustos 1923'ten 1 Ekim 1927 tarihleri arasındaki dönemdir.

Şerîye ve Evkaf Vekaletinin kaldırılması (1924), Takrir-i Sükûn Yasası'nın kabulü (1925), aşar vergisinin kaldırılması (1925) ve İzmir Suikast Girişimi'nin düzenlenmesi (1926); II. TBMM Dönemi'nin gelişmelerindendir.

Harf İnkılabı'nın kabulü (1928), II. TBMM Dönemi'nden sonra yaşanan gelişmelerdendir.

Cevap E

23. Türkiye'nin kara sularında, akarsu ve göllerinde gemi bulundurma, yük ve yolcu taşıma haklarını elde etmesi 1 Temmuz 1926 tarihinde kabul edilen Kabotaj Kanunu ile sağlanmıştır.

Cevap C

24. Haliç Konferansı, 19 Mayıs 1924 tarihinde Türkiye ile İngiltere arasında Musul sorununun çözümü için düzenlenen toplantıdır.

Cevap E

25. İkinci Dünya Savaşı'nda (1939-1945) Lebensraum adlı verilen Hayat Sahası politikasını benimseyen devlet Almanya'dır. Adolf Hitler, Almanya'yı bu politikayla gerek İkinci Dünya Savaşı'nın öncesinde gerekse İkinci Dünya Savaşı'nda yayılmacı bir devlete dönüştürmüştür.

Cevap D

26. Bağdat Paktı (1955); Soğuk Savaş Dönemi'nde Türkiye, İngiltere, Irak, İran ve Pakistan arasında kurulan birliktir. Irak'ın 1959 yılında pakttan ayrılmasından sonra, paktın adı Merkezî Antlaşma Teşkilatına (CENTO) dönüştürülmüştür.

Cevap C

27. Türkiye'de 1961 Anayasası'na göre kurulan Cumhuriyet Senatosu 12 Eylül 1980 sonrasında kaldırılmıştır.

1946 yılında kurulan Demokrat Parti 27 Mayıs 1960 Askerî Darbesi'nden sonra kapatılmıştır. Yükseköğretim Kurulu 1974 yılında kurulmuştur. Her iki gelişme de 12 Eylül 1980 öncesine aittir.

Cevap A

1. IV. yüzyılın ortalarında Hun Lideri Balamir Kağan liderliğinde başlayan Kavimler Göçü'nün sonucunda; Avrupa Hun Devleti kurulmuş, günümüz Avrupa milletlerinin temeli atılmış ve Roma İmparatorluğu, doğu ve batı olmak üzere ikiye ayrılmış, Avrupa'da feodalite güç kazanmış ve skolastik düşünce gelişmiştir. İlk Çağ bitmiş ve Orta Çağ başlamıştır.

Ancak Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu'nun yıkılması Osmanlı Devleti Dönemi'nde İstanbul'un fethi ile gerçekleşmiştir.

Cevap C

2. Eyyûbiler, Selahattin Eyyûbi liderliğinde 1171 yılında Fatımîlere son verip Kuzey Afrika'da hâkimiyet kuran Türk İslam devletidir. Eyyûbilere 1250 yılında Memlûkler son vermiştir.

Cevap A

3. Ahi teşkilatı, Anadolu Selçuklularında Ahi Evran tarafından kurulan Müslüman esnaf ve zanaatkâr birliğidir.

Anadolu Selçukluları kervansaraylar inşa ederek, kervansaraya gelen tüccarların mallarını sigortacılık sistemi ile garanti altına almışlardır.

Anadolu Selçuklu Devleti'nde gerek ahi teşkilatının varlığı gerekse sigortacılık sistemine yer verilmesi Anadolu'daki ticaretin gelişmesine katkı sağlayan önemli gelişmelerdendir.

İkta sistemi, taşrada tarıma dayalı asker yetiştirmek için uygulanan bir sistemdir. Ticaretin gelişmesine doğrudan katkı sağlaması beklenemez.

Cevap D

4. Mustafa Çelebi, Timur tarafından Semerkand'a kaçırıldığı için Fetret Devri'nde (1402-1413) taht kavgasında yer almıştır. Fetret Devri'nden sonra Anadolu'ya gelip I. Mehmet'e karşı taht kavgasına girişen Mustafa Çelebi'nin isyanı, II. Murat Dönemi'nde bastırılmıştır.

Cevap E

5. Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nden itibaren İstanbul'da bulunan Venedik daimî temsilcilerine (elçilerine) Balyos adı verilmiştir.

Cevap D

6. Osmanlı Klasik Dönemi'nde devlete ait toprakların idari ve askerî amaçlarla ayrılmasına dayalı sisteme verilen ad dirlik (Tımar) sistemidir. Bu topraklarda beslenen askerlere cebelü (tımarlı sipahi) adı verilmiştir.

Cevap B

7. Osmanlı Klasik Dönemi'nde millet sisteminin oluşumunda din ve mezhep aidiyeti esas alınmıştır. Millet sisteminde Osmanlı tebaası(reayası), Müslüman ve gayrimüslim olarak ikiye ayrılmıştır.

Cevap C

8. Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde çıkarılan Kanunname-i Âl-i Osman ile veraset sisteminde düzenlemeye gidilerek kardeş katli yasallaştırılmıştır.

Diğer seçeneklerde verilenler ile veraset sisteminin değiştirilmesi arasında bir bağ kurulamaz.

Cevap A

9. "Vesîletü't Tıbâa" adlı eser, İbrahim Müteferrika tarafından Lale Devri'nde 1726 yılında yazılan ve matbaanın önemi hakkında bilgiler veren eserdir.

Vanî Mehmet Efendi'ye ait Vankulu Lügati adlı eser, İbrahim Müteferrika ve Sait Efendi tarafından matbaada bastırılan ilk eserdir.

Cevap B

10. II. Mahmut Dönemi'nde Divanihümayun kaldırılıp yerine nazırlıklar (bakanlıklar) kurulmuştur. Sadrazam yardımcılığı makamı olan sadaret kethüdalığı, Dâhiliye Nazırlığına dönüştürülmüştür.

Cevap D

11. Navarin Baskını (1827), Osmanlı donanmasının İngiltere, Fransa ve Çarlık Rusya tarafından yakılması olayıdır. Bu olaydan sonra Çarlık Rusya, Osmanlı Devleti'ne savaş açmıştır.

1828-1829 Osmanlı-Rusya Savaşı'nın ardından imzalanan 1829 Edirne Antlaşması ile Yunanistan bağımsızlığını ilan etmiştir.

Bu savaşı değerlendiren Fransa ise 1830 yılında Cezayir'i işgal etmiştir.

Cevap D

12. Sultan Abdülaziz 1861-1876 yılları arasında tahtta kalmıştır. Muharrem Kararnamesi'nin yayımlanması (1881), II. Abdülhamit Dönemi'ne (1876-1909) ait bir gelişmedir.

Diğer seçeneklerdeki eşleştirmeler doğru verilmiştir.

Cevap C

13. İttihat ve Terakki Fırkası II. Meşrutiyet rejimine karşı çıkarılan 31 Mart Vakası'nı (13 Nisan 1909) bastırmış, ardından da Kanunuesasi'de 1909 değişikliğini gerçekleştirmiştir.

Birinci Balkan Savaşı'nın çıkması (1912) ve Babıali Baskını'nın yapılması (1913), 1909 Anayasa değişikliğinden sonraki gelişmelerdendir.

Cevap B

14. Birinci Dünya Savaşı'nda Mustafa Kemal Paşa önce Çanakkale Cephesi'nde ardından Kafkasya Cephesi'nde en son olarak da Suriye-Filistin Cephesi'nde mücadele etmiştir.

Cevap D

15. Mondros Mütarekesi'nin ardından Anadolu'daki ilk işgal Dörtöl-Hatay işgalidir. Fransızların 19 Aralık 1918 tarihindeki işgaline karşı ilk kurşun Mehmet Çavuş tarafından atılmıştır ve Anadolu'daki ilk halk direnişi bu işgale karşı başlamıştır.

Cevap A

16. 9. Ordu Müfettişliği göreviyle 19 Mayıs 1919'da Samsun'a ulaşan Mustafa Kemal Paşa, buradaki gözlem ve tespiti-rini, hazırladığı 22 Mayıs 1919 tarihli Samsun Raporu ile ortaya koymuştur. Bu raporu Mustafa Kemal Paşa resmî görevi gereği İstanbul Hükûmetine göndermiştir.

Cevap E

17. Damat Ferit Paşa Hükûmetinin kontrolündeki Elazığ Valisi Ali Galip Olayı ve Ankara Valisi Muhittin Paşa Olayı, Sivas Kongresi'nin (4-11 Eylül 1919) toplanmasını engellemek için düzenlenmiştir.

Ancak Hilafet Ordusu İsyanı (1920), TBMM'ye karşı düzenlenen isyanlardan biridir.

Cevap D

18. Hıyanet-i Vataniye Kanunu, İstiklal Madalyası Kanunu, Men-i İsfat Kanunu ve Nisab-ı Müzakere Kanunu; Millî Mücadele yıllarında I. TBMM tarafından çıkarılan kanunlardandır.

Teşvik-i Sanayi Kanunu 1927 yılında çıkarılmıştır. Bu kanun Cumhuriyet Dönemi'ne ait kanunlar arasında yer almıştır.

Cevap B

19. Birinci İnönü Savaşı'ndan (6-10 Ocak 1921) sonra düzenlenen Londra Konferansı ile Misakımillî Kararları dünyaya duyurulmuştur.

Diğer iki öncülde verilenlere Birinci İnönü Savaşı'nın ortam hazırlaması söz konusu değildir. Balıkesir civarındaki Anzavur İsyanı 1920 yılında Çerkez Ethem'in birlikleri tarafından bastırılmıştır. Güney Cephesi'nin kapanması Sakarya Savaşı'ndan sonra imzalanan Ankara Antlaşması (20 Ekim 1921) ile gerçekleşmiştir.

Cevap D

20. Eskişehir – Kütahya Muharebeleri'nin (10-24 Temmuz 1921) ardından Genelkurmay Başkanlığı görevine İsmet Paşa'nın yerine Fevzi Paşa getirilmiştir.

Cevap C

21. TBMM, Lozan Görüşmeleri sürecinde İngiltere ve Fransa'ya karşı ABD yetkilileriyle bir takım görüşmeler yapıp Anadolu'da kurulacak demir yolu hattını gündeme getirmiştir. Ancak ABD firması Chester'in hazırladığı Chester Projesi'ne, İngiltere ve Fransa (XIX. yüzyıldan beri Osmanlı'dan demir yolu inşasında çeşitli haklar elde ettikleri için) büyük tepki göstermişlerdir.

Cevap A

22.

- I Cumhuriyetin ilanı (29 Ekim 1923)
- II 1924 Anayasası'nın kabulü (20 Nisan 1924)
- III Halifeliğin kaldırılması (3 Mart 1924)

Bu durumda doğru kronolojik sıralama; I – III – II şeklinde olmalıdır.

Cevap E

23. Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyetinin kurulması ve Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'nın hazırlanması Dünya Ekonomik Buhranı'na karşı alınan önlemlerdir.

Sanayi ve Maadin Bankasının açılması ise Dünya Ekonomik Buhranı'ndan öncedir.

Cevap D

24. Boğazlar meselesi ve İskenderun Sancağı (Hatay) meselesi, 1930-1938 yılları arasında Türk dış politikasında gündeme gelen konulardandır. Boğazlar meselesi, Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile son bulmuştur. İskenderun Sancağı meselesi, 1938 yılında Hatay Devleti'nin kurulması ve 1939 yılında Hatay Devleti'nin anavatana katılmasıyla son bulmuştur.

Ancak Musul meselesi 1926 yılında imzalanan Ankara Antlaşması ile son bulduğu için, 1930-1938 yılları arasında Türk dış politikasında gündeme gelen konular arasında yer almaz.

Cevap C

25. Millî Şef Dönemi'nin/İnönü Dönemi'nin (1938-1950) ilk muhalefet partisi olan ve 22 Eylül 1945 tarihinde Nuri Demirağ tarafından kurulan parti "Millî Kalkınma Partisi"dir.

Millet Partisi (1948), Millî Şef Dönemi'nde kurulan bir diğer muhalefet partisidir.

Cumhuriyetçi Millet Partisi (1954), Hürriyet Partisi (1955) ve Adalet Partisi (1961) daha sonraki dönemlerde kurulan siyasi partilerdendir.

Cevap B

26. Varşova Paktı (1955), Soğuk Savaş Dönemi'nde SSCB tarafından kurulan ve desteklenen askerî paktır.

Diğer seçeneklerdeki Soğuk Savaş Dönemi'nde SSCB'ye karşı oluşturulan kuruluşlar olduğu için, bu kuruluşlar ABD tarafından desteklenmiştir.

Cevap E

27. Yumuşama Dönemi'nin sonlarında çıkan Falkland ve Güney Georgia Adaları sorunu, Arjantin ile İngiltere arasında çıkan sorundur. Bu sorun iki ülke arasında 1982 yılında Falkland Adaları Savaşı'na neden olmuştur. Savaşı Arjantin kaybetmiştir.

Cevap D

1. IV. yüzyılın ortalarında Kavimler Göçü'nü başlatan Hun Lideri Balamir Kağan'dır. Kavimler Göçü'nün ardından (375) Balamir Kağan Avrupa Hun Devleti'ni kurmuştur.

V. yüzyılda tahta çıkan Attila zamanında, Avrupa Hun Devleti'nin en parlak dönemi yaşanmıştır.

Diğer öncüllerdeki açıklamalar doğru verilmiştir.

Cevap A

2. Sultan Kutuz, Kölemenler (Memlük) Devleti'nin hükümdarıdır. Bu dönemde Moğollara karşı Filistin yakınlarında yapılan Aynicâlüt Savaşı'nı (1260) Memlükler kazanmış ve Suriye ve Filistin bölgesinin büyük kısmı hâkimiyet altına alınmıştır. Bu savaş Orta Doğu'daki Moğol istilasının durdurulması açısından büyük bir öneme sahiptir.

Cevap B

3. Pervaneci, Anadolu Selçuklu Devleti'nde mülk ve ikta dağıtımı ile ilgili işlerden sorumlu devlet görevlisidir. Müstevfi, mali işlerden; müşrif-i memalik, teftiş işlerinden; atabeg, şehzade/melik eğitiminden sorumlu devlet görevlileridir. Naib-i saltanat, hükümdarın vekillidir.

Cevap C

4. 1329 yılındaki Palekanon (Maltepe) Savaşı, hem bir Haçlı savaşı değildir hem de Balkan (Rumeli) coğrafyasında yapılmamıştır. Bu savaş Kocaeli Yarımadası'nda Osmanlılar ile Bizans arasında olmuştur.

Diğer seçeneklerde verilenler Balkanlardaki Osmanlı-Haçlı savaşlarıdır.

Cevap E

5. Ermeni tebaası Osmanlı Klasik Dönemi'nden itibaren millet-i sadıka (sadık millet) olarak nitelendirilmiştir.

Cevap D

6. İltizam, Osmanlıda tımarın uygulanmadığı salyaneli eyaletlerde (Mısır, Tunus, Cezayir, Trablusgarp, Habeş, Yemen gibi) vergilerin açık arttırma yoluyla peşin olarak toplanmasıdır. İltizam sistemi, devlet gelirlerinin bir bölümünün belli bir bedel karşılığında mültezim adı verilen kişilere devredilerek toplanması olarak da tanımlanabilir.

Cevap A

7. Osmanlı Klasik Dönemi'nde kul sistemi, devşirme usulünün temelini oluşturmuştur. Buradaki kul sistemiyle kastedilen, devşirme usulüyle yetiştirilen kapıkulu askerleriyle idarecilerdir.

Cevap C

8. Kanuni, I. Süleyman'ın kullandığı ünvanıdır. I. Süleyman'ın şiirlerinde kullandığı mahlası ise "muhibbî"dir.

Avni, Fatih Sultan Mehmet'in; Cihangir, III. Mustafa'nın şiirlerinde kullandığı mahlasıdır.

Hüdavendigâr, I. Murat'ın kullandığı ünvanıdır.

Cevap E

9. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyıldan itibaren başlayan ıslahat hareketleri mali ve askerî alanda yoğunlaşmıştır. ıslahatlara karşı çıkan en büyük kesim yeniçeri ordusu ve ilmiye sınıfının üyeleri olan ulemalar olmuştur.

Kalemiye sınıfı (ehl-i kalem); maliye ve yazışma işlerinden sorumlu sınıftır. ıslahatların uygulanmasına destek veren sınıflardandır.

Cevap D

10. Esham usulü, Osmanlı Devleti'nde 1775-1870 yılları arasında uygulanan iç borçlanma sistemine verilen addır.

Nizam-ı Cedid, III. Selim Dönemi'ne verilen addır. İsmi bu dönemde kurulan Nizam-ı Cedid Ordusundan almıştır. İrad-ı Cedid, bu ordunun masrafları için kurulan hazine dir.

İaşecilik, ticari ürünlerin, mal ve hizmetlerin, ucuz ve kaliteli olmasına yönelik politikadır.

Cevap B

11. Lale Devri'nde (1718-1730) Tulumbacılar Ocağı kurulmuştur. I. Abdülhamit Dönemi'nde (1774-1789) İstihkâm Okulu açılmıştır. Her ikisi de XVIII. yüzyıla ait Osmanlı kurumlarıdır.

Mülkiye Mektebi XIX. yüzyıl padişahlarından Abdülmecit Dönemi'nde (1839-1861) açılmıştır.

Cevap E

12. 93 Harbi'nden sonra imzalanan Ayastefanos (Yeşilköy) Antlaşması ile Çarlık Rusya, Osmanlı Devleti üzerinde hâkim güç olmuştur. Bu anlaşmanın kendi çıkarlarına ters düştüğünü gören Avrupalı devletler Ayastefanos'un yeniden düzenlenmesi için "Berlin Kongresi"ni düzenlemişlerdir.

13 Haziran 1878'de başlayan Berlin Kongresi'ne; Osmanlı Devleti, Çarlık Rusya, İngiltere, Fransa, Almanya, Avusturya-Macaristan ve İtalya katılmıştır. Bu kongrede alınan karar gereği Ayastefanos Antlaşması'nın yerine 13 Temmuz 1878 tarihinde imzalanan Berlin Antlaşması yürürlüğe konulmuştur.

Cevap A

13. Birinci Balkan Savaşı'nda denizlerdeki başarısından dolayı Hüseyin Rauf Paşa, Osmanlı kamuoyunda Hamidiye Kahramanı olarak anılmıştır.

Cevap E

14. Sykes Picot Antlaşması ile Suriye ve Irak topraklarının İngiltere ile Fransa arasında paylaşımı planlanmıştır.

Mac Mahon Planı ile İngiltere, bölgede etkinliğini arttırabilmek için, Hicaz Emiri Şerif Hüseyin'e büyük Arap devleti kurma sözü vermiştir.

Her iki belgede de İngiltere'nin Orta Doğu'ya hâkim olma amacı vardır.

Wilson İlkeleri, 1918 yılında ABD tarafından yayımlanan ve Birinci Dünya Savaşı'nı kaybeden devletlerin ateşkes antlaşmalarını imzalamalarına neden olan belgelerden biridir.

Cevap C

15. 30 Ekim 1918 tarihli Mondros Mütarekesi'nde, Osmanlı Devleti'nin elindeki tüm İtilaf ve Ermeni esirlerini teslim etmesi kararı yer almıştır.

Ancak kapitülasyonlar, dış borçlar, halk oylaması ve nüfus mübadelesi ile ilgili Mondros Mütarekesi'nde herhangi bir karara yer verilmemiştir.

Cevap B

16. Karakol Cemiyeti, Mondros Mütarekesi'nden sonra İstanbul'da Kara Vasıf ve Kara Kemal tarafından kurulan gizli bir cemiyettir. Millî Mücadele'ye katkı sağlayan cemiyetin lideri Kara Vasıf, Mustafa Kemal Paşa'nın isteğiyle Sivas Kongresi'nde Heyet-i Temsiliye üyeliğine getirilmiştir.

Cevap D

17. Samsun Raporu – Mustafa Kemal Paşa'nın İstanbul'a çağırılması arasındaki neden-sonuç ilişkisi yanlış verilmiştir. Mustafa Kemal Paşa'nın İstanbul'a çağırılmasına neden olan ilk gelişme, Havza Bildirisi'nin yayımlanması olmuştur.

Cevap E

18. Ferda gazetesi, Adana ve civarındaki Fransızlarla işbirliği yapan Millî Mücadele karşıtı yayın organlarından biridir. Millî Mücadele yanlısı Yeni Adana gazetesi, Ferda gazetesine karşı halkı doğru bilgilendirmiştir.

Diğer seçeneklerdeki Millî Mücadele yanlısı basın yayın organlarındandır.

Cevap B

19. Tevfik Paşa (Ahmet Tevfik Paşa), Damat Ferit Paşa Hükûmeti adına 18-26 Nisan 1920'de İtalya, Fransa, İngiltere ile Osmanlı Devleti arasında düzenlenen San Remo Konferansı'na katılan temsilcidir.

Tevfik Paşa Sevr'in taslağının hazırlandığı bu konferansta alınan kararları bağımsızlığa aykırı bulduğu için, taslağı hükûmete göndermiştir. Ancak Sevr'in taslağı olan bu belgeyi Damat Ferit Paşa Hükûmeti Saltanat Şurasına sevk etmiş ve belge ufak değişikliklerle kabul etmiştir.

Cevap C

20. İstiklal Marşı, Birinci İnönü Muharebesi'nden sonra 12 Mart 1921 tarihinde TBMM tarafından oy birliği ile kabul edilmiştir. Mehmet Akif Ersoy tarafından yazılan İstiklal Marşı, TBMM kürsüsünde Millî Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi Bey tarafından okunmuştur.

Cevap A

21. Kurtuluş Savaşı'nı sona erdiren Mudanya Ateşkes Antlaşması (4-11 Ekim 1922), Bursa'nın Mudanya ilçesinde imzalanmıştır.

Cevap D

22. 20 Kasım 1922'de başlayan Lozan Görüşmeleri 4 Şubat 1923'te kesintiye uğramıştır. İzmir İktisat Kongresi (17 Şubat – 4 Mart 1923) düzenlenerek Misak-ı İktisadi yani ekonomik bağımsızlık yemini kabul edilmiştir. 1 Nisan 1923'te TBMM genel seçim kararı almıştır.

Saltanatın kaldırılması (1 Kasım 1922) Lozan Görüşmeleri'nden önce gerçekleştirilmiştir.

Cevap D

23. 1930 yılında açılan bir yıl sonra faaliyetine başlayan Merkez Bankası, ekonomik bağımsızlık yönünden milliyetçilik ilkesiyle ilişkilendirilebilir.

1931 yılında açılan Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti (Türk Tarih Kurumu), Türk tarihinin araştırılıp ortaya konulması ve millî bilincin güçlendirilmesi yönünden milliyetçilik ilkesiyle ilişkilendirilebilir.

1932 yılında açılan Türk Dili Tetkik Cemiyeti (Türk Dil Kurumu), Türk dilinin araştırılıp korunması ve millî bilincin güçlendirilmesi yönünden milliyetçilik ilkesiyle ilişkilendirilebilir.

Cevap E

24. İngiltere, Musul meselesinden dolayı Hakkari civarında çıkan Nasturi Ayaklanması'na (1924) ve Güney Doğu'da çıkan Şeyh Sait İsyanı'na (1925) destek vermiştir. 5 Haziran 1926 tarihli Ankara Antlaşması sonucunda Musul, İngiltere mandası Irak'a ait olmuştur.

Bozkurt – Lotus Davası (2 Ağustos 1926) ve Vagon – Lit's Olayı (22 Şubat 1933) Türkiye ile Fransa arasında yaşanan sorunlardır.

Cevap B

25. İkinci Dünya Savaşı'nda on binlerce insanın ölümüne neden olan atom bombaları, ABD tarafından Japonya'ya atılmıştır. (ABD nükleer silah olan atom bombalarını "Manhattan Projesi" ile üretmiştir.)

1945 yılında Japonya'nın Hiroşima ve Nagazaki şehirlerine atılan bu bombalar sonucunda, Japonya resmen teslim olmuştur.

Cevap D

26. Adnan Menderes Dönemi (Demokrat Parti Dönemi) 1950-1960 yılları arasındaki dönemdir. 1952 yılında Et ve Balık Kurumunun kurulması, Adnan Menderes Dönemi'nin gelişmelerindendir.

Millî Korunma Kanunu'nun çıkarılması, varlık vergisinin yürürlükten kaldırılması ve Çiftçi Topraklandırma Yasası'nın çıkarılması; İnönü Dönemi'nin gelişmelerindendir.

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun kurulması (TÜBİTAK) 1963 yılında İsmet İnönü'nün başbakanlığındaki koalisyon hükûmeti döneminin gelişmelerindendir.

Cevap E

27. 1996 yılında Çin, Rusya Federasyonu, Tacikistan, Kazakistan ve Kırgızistan tarafından Şanghay Beşlisi adıyla kurulan birlik, 2001 yılında Özbekistan'ın girmesiyle Şanghay İşbirliği Örgütü adını almıştır. Birliğe 2017 yılında Hindistan ve Pakistan devletleri üye olmuşlardır. 2021 yılında üye olan devlet İran'dır.

Cevap C

1. 682-742 yılları arasında varlığını sürdüren Kutluk Devleti (II. Kök Türk), Kutluk İlteriş Kağan tarafından kurulmuştur. Vezir Tonyukuk, Kutluk Devleti'nin hükümdarlarından Kutluk İlteriş Kağan'a, Kapgan Kağan'a ve Bilge Kağan'a vezirlik yapan ünlü devlet adamıdır.

Cevap C

2. Büyük Selçuklular, Tuğrul Bey Dönemi'nde yapılan Bağdat Seferi ile Büveyhîlerin siyasi varlığına son vermişlerdir. Nizamiye Medreseleri, Selçuklu Veziri Nizamülmülk tarafından kurulmuştur. Bu dönemde Selçuklular Hasan Sabbah'ın Haşhaşilik hareketine karşı tedbir almış ancak başarılı olamamışlardır.

Cevap E

3. Mardin (Artuklular), Sivas (Danışmentliler), Erzurum (Saltuklular) ve İzmir (Çaka Beyliği) Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da kurulan beyliklerin merkezlerindendir. Bursa, Osmanlı Devleti'nin Orhan Gazi Dönemi'nde fethettiği şehirlerden biridir.

Cevap B

4. 1362-1389 yılları arasında hüküm süren Murat Hüdavendigâr Dönemi'nde, Sazlıdere Savaşı ile Bizans İmparatorluğu mağlup edilmiş ve Edirne fethedilmiştir. I. Murat Dönemi'nde Balkanlardaki fetihlerle birlikte Rumeli Beylerbeyliği makamı oluşturulmuştur. Yine bu dönemde ilk kez veraset sisteminde değişiklik yapıp, ülke hanedanın ortak malı anlayışı terk edilmiştir. Bunun yerine ülke padişah ve oğullarınıdır anlayışına geçilmiştir.

Cevap D

5. Öncüllerde verilenlerden her biri Hristiyan unsurlardır. Bu nedenle Osmanlı Klasik Dönemi'nde Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nden itibaren Hristiyan birliğini önlemek için Floransa'ya ticari imtiyaz tanınmış, Ermenilere ayrı kilise açma hakkı tanınmış ve Ortodoks halkın himayesi üstlenilmiştir.

Cevap E

6. Osmanlı Devleti'nde kalemiye sınıfı; mali işler ve iç-dış yazışmalardan sorumludur. Bu çerçevede devlet gelirlerinin toplanması, tımar topraklarının dağıtılması ve yazışmaların yürütülmesi kalemiye sınıfının görev ve yetki alanında yer almıştır.

Cevap E

7. Sancağa çıkma usulü, Orhan Gazi Dönemi'nden III. Mehmet Dönemi'ne kadar, şehzadelerin lala adı verilen eğitimcilerle sancaklara gönderilmesi usulüdür. Kafes usulü, III. Mehmet Dönemi'nden itibaren şehzadelerin sancağa çıkma usulünün kaldırılıp yerine sarayda şimşirlik dairesinde eğitim almasıdır. Ekberiyet usulü (Ekber ve Erşed Sistemi), I. Ahmet Dönemi'nde saltanatın babadan oğula geçme yöntemi yerine en yaşlı hanedan üyesinin tahta geçmesi için uygulanan sistemdir. Bu sistemle kardeş katlinin önüne geçilmeye çalışılmıştır.

Cevap E

8. Vakfiye senetleri, Osmanlı Devleti'nde bir malın hangi hayır işlerinde kullanılacağını, ne şekilde yönetileceğini gösteren senetlerdir.

Cevap A

9. Kabakçı Mustafa İsyanı (1807), III. Selim Dönemi'nde yapılan ıslahat uygulamalarına tepki olarak Yeniçeri Ocağı tarafından çıkarılan isyandır. Edirne Vakası ve Vakayı Hayriye, ıslahat uygulamalarına tepki olarak ortaya çıkmamıştır. Edirne Vakası (1703), II. Mustafa'nın yerine III. Ahmet'in tahta çıkmasına neden olan olaydır, yenilik karşıtı bir olay değildir. Vakayı Hayriye (1826), yenilik karşıtı olan Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasıdır.

Cevap B

10. XVIII. yüzyılın sonlarında III. Selim Dönemi'nde (1789-1807) ortaya çıkan Nizam-ı Cedid Dönemi, yenilenme veya yeniden yapılanma olarak kabul edilen dönemdir. Osmanlı Devleti'nde radikal ıslahatlar bu dönemden itibaren başlamıştır.

Cevap D

11. Kıbrıs ve Tunus, Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılda sömürgecilik doğrultusunda işgal edilen topraklarındandır. Kıbrıs, 1878 yılında İngiltere tarafından; Tunus, 1881 yılında Fransa tarafından işgal edilmiştir.

Irak'ın İngiltere tarafından işgali, XX. yüzyılda (I. Dünya Savaşı) olmuştur.

Cevap C

12. Sanayi-i Nefise Mektebi, Osmanlı Devleti'nde 1883 yılında resim, heykel ve mimari gibi güzel sanatlarda eğitim öğretmek için açılan kurumdur. Bu okulun ilk müdürlüğünü Osman Hamdi Bey yapmıştır. Sanayi-i Nefise Mektebi, Atatürk Dönemi'nde Güzel Sanatlar Akademisine dönüştürülmüştür.

Cevap C

13. Trablusgarp Savaşı, Osmanlı Devleti ile İtalya arasında 18 Ekim 1912 tarihinde imzalanan Ouchy (Uşi) Antlaşması ile son bulmuştur.

Cevap A

14. Makedonya, Romanya – Dobruca, Galiçya cepheleri; Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin sınırları dışında mücadele ettiği cephelerdir.

Cevap E

15. Mondros Mütarekesi'nden sonra Urfa, Antep ve Maraş şehirlerini işgal eden ilk devlet İngiltere'dir. İngiltere işgal ettiği bu şehirleri 15 Eylül 1919'da imzaladığı Suriye İtilafnamesi ile Fransa'ya bırakmıştır.

Cevap D

16. Samsun Raporu (22 Mayıs 1919), IX. Ordu Müfettişi Mustafa Kemal Paşa'nın Karadeniz'deki durum hakkında İstanbul Hükûmetine bilgi verdiği rapordur.

Cevap B

17. Anadolu Ajansı, Mustafa Kemal Paşa'nın desteğiyle, 6 Nisan 1920 tarihinde Halide Edip Hanım ve Yunus Nadi Bey tarafından kurulmuştur.

Cevap D

18. Ali Fuat Paşa'nın Batı Cephesi Kuvayımiliye Komutanlığı görevine getirilmesi, Sivas Kongresi'nde (4-11 Eylül 1919) alınan karar gereği Heyet-i Temsiliye tarafından gerçekleştirilmiştir.

Cevap C

19. Doğu Cephesi'nde Ermenistan'a karşı kazanılan Gümrü Harekâtı sonucunda imzalanan Gümrü Antlaşması (3 Aralık 1920) ile Ankara Hükûmeti ilk diplomatik başarısını elde etmiştir.

Cevap A

20. Büyük Taarruz – Kars Antlaşması'nın imzalanması eşleştirmesi yanlış verilmiştir. Sakarya Savaşı'ndan sonra Kars Antlaşması (13 Ekim 1921) imzalanmıştır.

Diğer seçeneklerdeki neden-sonuç ilişkisi doğru verilmiştir.

Cevap D

21. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, Atatürk Dönemi'nin ilk muhalefet partisidir. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının parti programında; dinî inanç ve düşüncelere saygılı olunması, ekonomide liberalizmin benimsenmesi ve tek dereceli seçim yöntemine geçilmesine yer verilmiştir.

Cevap E

22. Şeyh Said İsyanı nedeniyle, 4 Mart 1925'te Takrir-i Sükûn Kanunu (iki yıl geçerli olmak şartıyla) çıkarılmıştır. İzmir Suikast Girişimi (16 Haziran 1926) ise bu kanunun süresinin iki yıl daha yani 1929'a kadar uzatılmasına neden olan gelişme olmuştur.

Cevap E

P
E
G
E
M

A
K
A
D
E
M
İ

23. Atatürk Dönemi'nde kadınlara belediye seçimlerine katılma hakkı ilk kez 1930 yılında tanınmıştır. Bu seçimlerin sonucunda Artvin Yusufeli İlçesi Kılıçkaya Beldesi'nden Sadiye Hanım ilk belde başkanı olmuştur.

Atatürk Dönemi'nde kadınlara muhtarlık hakkı 1933 yılında, milletvekilliği hakkı 1934 yılında tanınmıştır.

Cevap B

24. Ermeni yurdu sorunu Lozan Antlaşması'nda taviz verilmeden konulardan biri olmuştur. Lozan'dan sonra tekrar gündeme gelen Türk dış politikasının sorunları arasında yer almamıştır.

Diğer seçeneklerdeki; Batı Trakya Türkleri (Nüfus mübadelesi konusu içerisinde yer almıştır.), yabancı okullar, dış borçlar ve Hatay konuları Lozan'dan sonra tekrar gündeme gelen sorunlardandır.

Cevap D

25. Weserübung Harekâtı, İkinci Dünya Savaşı sırasında Almanya'nın Norveç'e karşı 9 Nisan 1940'da başlattığı askerî girişimdir.

Dunkirk Muharebesi (1940), Müttefik güçleri ile Almanya arasında yaşanan savaşıardan biridir.

Barbarossa Harekâtı (1941), Almanya'nın SSCB'ye karşı düzenlediği harekâttır.

Midway Muharebesi (1942), ABD ile Japonya arasında yaşanan savaşıardan biridir.

Normandiya Çıkarması (1944), Müttefik güçlerinin Almanya'ya karşı düzenledikleri harekâttır.

Cevap A

26. Demokrat Parti Dönemi 1950-1960 yılları arasında geçen dönemdir. 6 – 7 Eylül Olayları (1955), Atatürk'ün Selanik'teki evine bomba atıldığına dair habere karşı (haber doğru değildir) buna tepki gösterenlerin İstanbul'da gayrimüslim işyerlerine yönelik çıkardıkları olaydır.

24 Ocak Kararları (1980) ve 12 Eylül Darbesi (1980), Demokrat Parti Dönemi'nin gelişmeleri arasında gösterilemez.

Cevap B

27. Muammer Kaddafi (1942-2011), Soğuk Savaş Dönemi'nde 1970-2011 yılları arasında Libya'nın liderliğini üstlenmiştir. Ancak Arap Baharı'nın etkisiyle ülkesinde çıkan ayaklanma sonucunda 2011 yılında iktidardan uzaklaştırılmıştır.

Cevap E

1. İslamiyet öncesi Türklerde sözlü hukuk kurallarına töre adı verilmiştir. Hunlar hem alfabe hem de matbaa kullanmadıkları için yazılı hukuk belgelerine rastlanması beklenemez.

Uygurlar Dönemi'nde matbaanın kullanılması sayesinde Türk töresiyle ilgili yazılı belgelerde gelişme yaşanmıştır.

Diğer öncüllerdeki bilgiler doğru verilmiştir.

Cevap C

2. Ahmet bin Tolun, Tolunoğullarının kurucusudur. Muhammed bin Toğaç, İhşidilerin kurucusudur. Selahattin Eyyubi, Eyyubilerin kurucusudur. Sultan Aybek, Memlüklerin kurucusudur. Bu liderlerden her biri Kuzey Afrika'da (Mısır ve civarında) hâkimiyet kuran Türk İslam hükümdarlarındandır.

Uluğ Kara Buğra Han, Orta Asya'da hâkimiyet kuran Karahanlıların hükümdarlarındandır. Karahanlılar Kuzey Afrika'da hüküm sürmemiştir.

Cevap A

3. Gaza ve cihat politikası, Müslüman devletlerin İslam dinini yaymak için Müslüman olmayan devletlerle yaptığı mücadelelerdir.

Pasinler Savaşı ve Malazgirt Meydan Muharebesi, Büyük Selçuklular ile Bizans İmparatorluğu arasında olmuştur. Miryokefalon Savaşı, Anadolu Selçukluları ile Bizans İmparatorluğu arasında olmuştur. Her biri gaza ve cihat politikasına yönelik savaşlardır.

Cevap E

4. Ahiyan-ı Rum diğer adıyla Anadolu Ahileri, Müslüman esnaf ve zanaatkâr birliğidir. Bu teşkilat Osmanlıların kuruluşunda etkili olan dinî ve sosyo-ekonomik topluluklardan biri olmuştur.

Cevap C

5. Kanun-u kadim, Osmanlı Devleti'nde örfi hukukla ilgili geleneksel uygulamaları ifade eden kavramlardandır. Başka bir ifadeyle İslam hukuku dışındaki geleneksel uygulamalar için kullanılan kavramlardan biridir.

Cevap B

6. Osmanlı Devleti'nde kul sistemi devşirmeler için kullanılan bir tabirdir. Sipah, kapıkulu/devşirme ordusunun atlı kısmındandır. Hekimbaşı, hasodabaşı ve sancak beyleri kul sistemiyle yetiştirilir yani devşirme olabilir.

İlmiye sınıfına devşirmeler alınmamıştır. Müderrisler (Medrese hocaları) ilmiye sınıfının üyesidir, kul sistemiyle/devşirme sistemiyle yetiştirilen devlet görevlileri arasında yer almazlar.

Cevap E

7. Bağdat Seferi'nin düzenlenip ardından İran ile Kasr-ı Şirin Antlaşması'nın imzalanması (1639) ve Koçi Bey Risalesi'nin hazırlanmaya başlanması; IV. Murat Dönemi'nin (1623-1640) gelişmelerindendir.

Cevap D

8. Saray harcamalarının kısıtlanması ve olağanüstü hallerde alınan avarız vergisinin nakdî olarak alınması, müsadere usulünün (yöneticilerin mallarına el konulması) yaygınlaştırılması Osmanlı Devleti'nde XVIII. yüzyılda bütçe açıklarını kapatıp, hazine gelirlerini arttırmaya yönelik başvuru uygulamalardandır.

Cevap E

9. Mekteb-i Harbiye, II. Mahmut Dönemi'nde Batı tarzında açılan askerî eğitim kurumlardandır.

Mühendishane-i Bahrî-i Hümayun, I. Abdülhamit Dönemi'nde Batı tarzında açılan askerî kurumlardandır.

Nizam-ı Cedit Ordusu ve Mühendishane-i Berrî-i Hümayun, III. Selim Dönemi'nde Batı tarzında açılan kurumlardandır.

Cevap B

10. Fransız İhtilali'nin getirdiği hürriyet, eşitlik ve adalet gibi kavramlar milliyetçilik akımının güç kazanmasına neden olmuştur. Avrupa'da yaşanan 1830 İhtilali'nde ve 1848 İhtilali'nde bu kavramlar güç kazanmaya devam etmiştir.

Bu bağlamda 1839 yılında yayımlanan Tanzimat Fermanı'nda, Fransız İhtilali'nin ve 1830 İhtilali'nin etkisinden söz edilebilir. Ancak 1848 İhtilali, Tanzimat Fermanı'ndan (1839) sonra yaşanan bir gelişme olduğu için fermanın yayımlanmasına etki etmesi beklenemez.

1848 İhtilali sonrasında Avrupa'daki Macar topluluklarının Osmanlı'ya sığınması, Macar mültecileri sorunu çıkmasına neden olmuştur. Bu mülteci sorunu Kırım Savaşı'nın nedenlerinden biri haline gelmiş ve savaş Paris Antlaşması (1856) ile sona ermiştir. Tüm bu gelişmeler Islahat Fermanı'na (1856) ortam hazırlayan gelişmelerdendir.

Tersane Konferansı (1876), I. Meşrutiyet'in ilanına neden olan gelişmelerden biridir.

Cevap A

11. Avrupalı devletler ile Osmanlı Devleti arasında 1878 yılında Berlin Kongresi düzenlenmiştir. Bu kongre ile 93 Harbi'nden sonra Osmanlı Devleti ile Çarlık Rusya arasında imzalanan Yeşilköy (Ayastefanos) Antlaşması'nda yeni düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenleme sonucunda Yeşilköy (Ayastefanos) Antlaşması geçersiz sayılıp yerine Berlin Anlaşması (1878) imzalanmıştır.

Cevap D

12. 1868-1876 yılları arasında hazırlanan ve Osmanlı Devleti'nin İslam temelli medeni kanunu olan Mecelle (Mecelle-i Ahkam-ı Adliye) Ahmet Cevdet Paşa tarafından hazırlanmıştır.

Mecelle, 1926 yılında kabul edilen Türk Medeni Kanunu'na kadar yürürlükte kalmıştır.

Cevap C

13. 24 Temmuz 1908'de II. Meşrutiyet'in ilanı, Hürriyet Bayramı/Millî Bayram (İyd-i Millî) olarak nitelendirilmiştir.

İkinci Meşrutiyet'in ilanında görev alan Enver Paşa, bu nedenle "Hürriyet Kahramanı" olarak nitelendirilmiştir.

Cevap B

14. Ömer Fahrettin Paşa, Birinci Dünya Savaşı'nda Hicaz-Yemen Cephesi'nde mücadele etmiştir. Medine şehrinde İngilizlere karşı savaşan ve bu bölgede vermiş olduğu mücahedeleler dolayısı İngilizler tarafından "Türk Kapları" olarak nitelendirilen, Medine Müdafii olarak da bilinen Osmanlı komutanıdır.

Cevap E

15. Minber gazetesi, Mondros Mütarekesi'nden (30 Ekim 1918) sonra Mustafa Kemal Paşa'nın Fethi Bey ile birlikte İstanbul'da çıkardıkları basın yayın organıdır.

Cevap D

16. Askerî Nigehban Cemiyeti, saltanat ve İstanbul Hükûmeti yanlısıdır. Millî Mücadele yıllarında Anadolu direnişine destek veren cemiyetler arasında yer almaz.

Diğer seçeneklerde verilenler, Millî Mücadele yıllarında Anadolu direnişine destek veren cemiyetlerdendir.

Cevap E

17. Amasya Genelgesi (22 Haziran 1919) sonrasında İstanbul Hükûmeti, Mustafa Kemal Paşa hakkında tutuklama kararı çıkarmıştır.

Amasya Genelgesi sonrasında İstanbul Hükûmeti, Mustafa Kemal Paşa hakkında ikinci kez dön çağrısında (ilk dön çağrısı Havza Bildirisi sonucunda verilmiştir) bulunmuş ancak o İstanbul'dan gelen emirlere uymamış ve Erzurum'a hareket etmiştir. 3 Temmuz'da Erzurum'a ulaşan Mustafa Kemal Paşa, İstanbul Hükûmeti ile çeşitli telgraflaşmalar sonrasında 8 -9 Temmuz 1919 ordudan istifa etmiştir. Tüm bu süreç çerçevesinde hakkında İstanbul Hükûmeti tarafından tutuklama kararı çıkarılmıştır.

Cevap D

18. Millî Mücadele yıllarında kapitülasyonlara karşı ilk tepki, Son Osmanlı Mebusan Meclisinde kabul edilen Misakımillî Kararları (28 Ocak 1920) ile verilmiştir.

Cevap A

19. Sinop Mebusu Mehmet Şerif Bey (1845-1926), 23 Nisan 1920'de açılan Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisinin en yaşlı üyesi olması nedeniyle açılış konuşmasını yapan kişidir.

Cevap B

20. Birinci İnönü Savaşı'nın (6-10 Ocak 1921) ardından düzenlenen Londra Konferansı'ndan (23 Şubat-12 Mart 1921) sonuç alamayacaklarını gören Yunanlar İngilizlerin onayı ile İkinci İnönü Savaşı'nı (23 Mart-1 Nisan 1921) başlatmışlardır.

Cevap C

21. TBMM'nin Edirne ve Kırklareli şehirlerini (Bu şehirlerle beraber tüm Doğu Trakya'yı) kurtarması Mudanya Mütarekesi (4-11 Ekim 1922) ile olmuştur.

Cevap A

22. Başvekillik makamı, Cumhuriyetin ilanından sonra oluşturulan Başbakanlık makamının karşılığında kullanılmıştır. Başvekil, başbakan için kullanılan kavramdır.

Cevap D

23. 3 Mart 1924 tarihinde Şeriye ve Evkaf Vekaletinin kaldırılması, Erkân-ı Harbiye Vekâletinin kaldırılması ile birlikte gerçekleştirilmiştir.

Saltanatın kaldırılması (1922), Şeriye ve Evkaf Vekaletinin kaldırılmasından önceki inkılaplardandır. Şeyh Said İsyanı'nın bastırılması (1925), tekke ve zaviyelerin kapatılması (1925) ve Türk Medeni Kanunu'nun kabulü (1926); Şeriye ve Evkaf Vekaletinin kaldırılmasından sonraki gelişmelerdendir.

Cevap E

24. Atatürk Dönemi'nde Türkiye, Cemiyet-i Akvama (Milletler Cemiyeti) 1932 yılında üye olmuştur. Türkiye'yi bu kuruluşa davet eden ülkeler; İspanya ve Yunanistan'dır.

Cevap B

25. Mercan Denizi Muharebesi (1942), ABD ile Japonya arasında yaşanan savaşlardan biridir.

Barbarossa Harekâtı ve Stalingrad Muharebesi, Almanya'nın SSCB'ye karşı düzenlediği savaşlardır.

Marita Harekâtı, Almanya'nın Yunanistan'a karşı düzenlediği harekâttir.

Normandiya Çıkarması, ABD ve İngiltere'nin liderliğinde müttefik birliklerinin Almanya'ya karşı düzenledikleri harekâttir.

Cevap A

26. Yumuşama Dönemi'nde Türkiye'ye ABD Başkanı tarafından gönderilen Johnson Mektubu (1964), Kıbrıs sorunuyla ilgilidir. Bu mektupta ABD, Türkiye'nin Kıbrıs'a müdahalesini önlemeye çalışmıştır.

Cevap C

27. Birinci Körfez Savaşı, 1990 yılında Saddam Hüseyin'in liderliğindeki Irak'ın, Kuveyt'i işgal etmesiyle (Kuveyt'in petrol gelirlerini elde etmek amacıyla) başlamıştır. Savaş 1991 yılında BM Güvenlik Konseyinde alınan karar gereği, ABD liderliğine oluşturulan koalisyon güçlerinin Irak'ı işgali ile son bulmuştur.

Cevap D

P
E
R
S
E
N
E
M
A
K
A
D
E
M
İ

1. Kut; İslamiyet öncesi Türk devletlerinde hükümdarın siyasi iktidarının meşru dayanağı olduğuna inanılan tanrısal güce verilen addır.

Ongun (Totem), doğadaki bazı canlı veya nesnelere değer vermek olarak tanımlanabilir.

Kengeş (Kurultay), devlet meselelerinin görüşüldüğü meclislerdir.

Orun, Kurultaydaki oturma düzenine/protokole verilen addır.

Yarlıg, kağanın fermanına verilen addır.

Cevap A

2. 935-969 yılları arasında Mısır, Suriye, Mekke ve Medine bölgelerinde hâkimiyet kuran Türk İslam devleti Akşitlerdir (İhişidiler). Devletin kurucusu Muhammed bin Toğaç'tır.

Cevap B

3. Şihne, Anadolu Selçuklu Devleti'nde askerî vali olup, hükümdarın yürütme gücünü temsil eden ve merkezden gelen emirleri uygulayan taşra görevlilerinden biridir.

Müstevfi (mali işlerden sorumludur), müşrif-i memalik (teftiş işlerinden sorumludur), naib (hükümdar vekilidir) ve emr-i arz (askeri işlerden sorumludur) merkezî teşkilatta görev alan devlet görevlilerindendir.

Cevap D

4. Azeb teşkilatı, Osmanlı Devleti'nde gönüllü bekâr Türkmenlerden oluşturulan askerî birliktir.

Ahiyan-ı Rum, Anadolu ahilerine verilen addır.

Kapıkulu ordusu, devşirme ordusudur.

Abdalan-ı Rum, Anadolu dervişlerine verilen addır.

Menzil teşkilatı, ticari bölgelerde posta işlerini yürüten birliktir.

Cevap E

5. Hükümdarlık alametlerinden biri olan kendi adına hutbe okutmak padişaha ait bir özelliiktir.

Sancakların asayiş ve huzurunu sağlamak, vergilerini ve ticari gelirlerini artırmak, hükümdarın emriyle seferlere katılmak, ilim ve imar faaliyetlerini artırmak, vergi ve ticari gelirleri artırmak, askerî ve idari işleri yürütmek; sancaklara gönderilen şehzadelerin görev ve sorumlulukları arasında yer almıştır.

Cevap C

6. Çırağan Sarayı, Sultan Abdülaziz Dönemi'nde Batı mimarisi etkisiyle inşa edilen eserdir.

Anadolu Hisarı, Sahnı Seman Medresesi, Mostar Köprüsü, Edirne Selimiye Cami geleneksel mimari örneklerdendir.

Cevap E

7. Nişancı, Osmanlı Devleti'nde fermanlara tuğra çekilmesi, toprak kayıtlarının tutulması ve dirlik dağıtımının yapılması görevlerini yürüten Divanîhümayun üyesidir.

Cevap B

8. Cizye vergisi, sadece gayrimüslim erkeklerden askerlik muafiyeti karşılığında alınan vergisidir.

Zekat vergisi, zengin Müslümanlardan alınan vergidir.

Öşür vergisi, Müslümanlardan alınan ürün vergilerinden biridir.

Cevap A

9. Sürat Topçuları Ocağı, XVIII. yüzyılda III. Mustafa Dönemi'nde kurulmuştur.

Yeniçeri Ocağının kaldırılması ve Şirket-i Hayriyenin kurulması XIX. yüzyıldaki gelişmelerdendir.

Süleymaniye Medresesi, XVI. yüzyılda, Tarhuncu Bütçesi'nin hazırlanması XVII. yüzyılda yaşanan gelişmelerdendir.

Cevap A

10. Osmanlı Devleti, ilk dış borçlanmayı Kırım Savaşı'nda İngiltere'den almıştır. 1854 yılında alınan bu borçlanma sonucunda Osmanlı Devleti'nde dış borçlar dönemi başlamıştır.

Cevap B

11. II. Abdülhamit Dönemi'nde, 1895 yılında kimsesiz çocuklar ile yaşlı ve bakıma muhtaç insanların barınmasına yönelik açılan kurum Darülacezedir.

Cevap E

12. Tanzimat Fermanı'nın ve Islahat Fermanı'nın kabul edilmesinde; Osmanlıcılık (ırk, din, mezhep ayrımı olmaksızın, tüm tebaayı eşit kılmak) ve Batıcılık (Avrupa'yı örnek alma düşüncesi) fikir akımlarının etkisi vardır.

Tanzimat ve Islahat fermanlarında, Türkçülük fikir akımının etkisi yoktur. Bu fikir akımı, II. Meşrutiyet Dönemi'nde etkili olmaya başlamıştır.

Cevap D

13. 1908 yılında İkinci Meşrutiyet'in ilan edilmesinde, 1912 so-
palı seçimlerinin düzenlenmesinde ve 1917 yılında Talat
Paşa Hükûmetinin kurulmasında, İttihat ve Terakki Fırkası-
nın etkisi olmuştur.

Cevap E

14. Dimetoka, Birinci Balkan Savaşı ile kaybedilen Doğu Trak-
ya şehirlerinden biridir. Osmanlı Devleti Dimetoka ve diğer
Doğu Trakya topraklarını İkinci Balkan Savaşı ile geri al-
mıştır.

Diğer seçeneklerde verilenler Osmanlı Devleti'nin Balkan
Savaşları ile kaybettiği yerlerdendir.

Cevap C

15. Kafkasya (Doğu) Cephesi, Osmanlı Devleti'nin Birinci Dün-
ya Savaşı'nda açtığı ilk cephe-
dir. Cephenin açılmasında;
Çarlık Rusya'yı durdurma, toprak kazanma, Bakü petrolünü
ele geçirme, Orta Asya Türklerine yardım etme gibi etkenler
belirleyici olmuştur.

Cevap A

16. Mustafa Kemal Paşa, Mondros Mütarekesi'nden (30 Ekim
1918) sonra 31 Ekim – 7 Kasım 1918 tarihleri arasında Yıl-
dırım Orduları Grup Komutanlığı görevinde bulunmuştur.

Diğer seçeneklerdeki; Hareket Ordusu Kurmay Başkanlığı
(31 Mart Vakası'nın bastırılması-1909), Tobruk ve Derne
Komutanlığı (Trablusgarp Savaşı 1911-1912), Sofya Ataşe-
millerliği (Balkan Savaşları sonrası Ekim 1913- Ocak 1915)
ve 57. Alay Komutanlığı (Çanakkale Savaşı-1915) Mustafa
Kemal Paşa'nın Mondros Mütarekesi'nden önce üstlendiği
görevlerdendir.

Cevap B

17. 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'a çıkan Mustafa Kemal
Paşa, 22 Mayıs 1919'da Karadeniz bölgesindeki gelişme-
lerle ilgili bilgiler veren raporu (Samsun Raporu), IX. Ordu
Müfettişi görevi gereği Damat Ferit Paşa Hükûmetine gön-
dermiştir.

Cevap C

18. Misakımillî kararlarında tam bağımsızlık vurgusu savunul-
muş ancak saltanat idaresine karşı millî egemenlik anlayı-
şından söz edilmemiştir.

Diğer seçeneklerdeki belgelerde hem tam bağımsızlık hem
de saltanat idaresine karşı millî egemenlik anlayışı savu-
nulmuştur.

Cevap D

19. TBMM, Birinci İnönü Savaşı'ndan sonra Sovyet Rusya ile
16 Mart 1921'de Moskova Antlaşması'nı (diğer adı "Dostluk
ve Kardeşlik Antlaşması"dır) imzalamıştır.

TBMM ile Ukrayna arasında Sakarya Savaşı'ndan sonra,
Dostluk ve Kardeşlik Antlaşması (2 Ocak 1922) adında bir
antlaşma imzalamıştır.

Ancak TBMM ile İngiltere arasında Millî Mücadele yıllarında
herhangi bir dostluk ve kardeşlik antlaşması imzalanma-
mıştır.

Cevap C

20. Mustafa Kemal Paşa'nın 1 Eylül 1922 tarihinde Türk ordu-
suna verdiği "Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir, İleri!" emri-
nin sonucunda, kazanılan Büyük Taarruz ile birlikte İzmir'in
işgali de son bulmuştur.

Ancak Millî Mücadele Dönemi'nde Güney Cephesi'nin ka-
panması, Sakarya Savaşı'ndan sonra TBMM ile Fransa
arasında imzalanan Ankara Antlaşması (20 Ekim 1921) ile
olmuştur.

Cevap D

21. Saltanatın kaldırılması ve halifelîğe Abdülmecit Efendi'nin getirilmesi, Lozan Görüşmeleri'nin (20 Kasım 1922 - 4 Şubat 1923) kesintiye uğramasından önceki gelişmelerdir.

Lozan Görüşmeleri kesintiye uğradıktan sonra TBMM, 1 Nisan 1923 tarihinde meclis seçimlerinin yenilenmesi kararını almıştır.

Cevap C

22. *Zabıt ve Kumandan ile Hasbihâl* adlı eser, Mustafa Kemal Paşa tarafından yazılmıştır.

Tek Adam, Şevket Süreyya Aydemir'e; *İstiklâl Harbimiz*, Kâzım Karabekir Paşa'ya; *Üç Devirde Bir Adam*, Ali Fethi Bey'e; *Türk'ün Ateşle İmtihanı*, Halide Edip Hanım'a ait eserlerdir.

Cevap E

23. 5 Aralık 1934 tarihli Anayasa değişikliği ile kadınlara resmî olarak milletvekilliği hakkı tanınmıştır.

Cevap A

24. 1934 yılında kurulan ve Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya'nın yer aldığı Balkan Antantı'nın merkezi Atina şehridir.

Cevap B

25. İlk Hedefler Beyannamesi, İsmet İnönü'nün liderliğinde 1959 yılında Cumhuriyet Halk Fırkası tarafından yayımlanan belgedir.

Hürriyet Misakı'nın kabul edilmesi (1947), Vatan Cephesi'nin kurulması (1958), Yüksek İslâm Enstitüsü'nün kurulması (1959) ve Tahkikat Komisyonunun kurulması (18 Nisan 1960), Adnan Menderes Dönemi'nde (1950-1960) Demokrat Parti'nin faaliyetlerindendir.

Cevap D

26. Demir perde ülkeleri; İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra başlayan Soğuk Savaş Dönemi'nde, SSCB'nin kontrolüne giren Doğu Avrupa (Polonya, Macaristan, Romanya, Doğu Almanya, Bulgaristan, Arnavutluk gibi) ülkeleri için kullanılan bir kavramdır.

Cevap E

27. Avrupa Konseyi (1949), Uluslararası Enerji Ajansı/IEA (1974), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı/ECO (1985) ve Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü/KEİ (1992); Türkiye'nin kurucusu olduğu uluslararası birliklerdendir.

Türkiye, 1949 yılında kurulan Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü'nün (NATO) kurucularından değildir. Türkiye bu örgüte 1952 yılında üye olmuştur.

Cevap A

1. İslamiyet öncesi Türklerle ait oda şeklindeki mezarlara kurgan adı verilmiştir. Atlı göçebe kültüre sahip olan ve maddencilikle uğraşan İskitlerin (Sakalar) kurganları incelendiğinde madenî araç-gereçlere ve at koşum takımlarına (nal, üzengi, eyer gibi) rastlanabilir. Ancak İskitler yazılı kültürel ürünler bırakmadıkları için İskit kurganlarında Türkçe dinî metinlere/belgelere rastlanması söz konusu değildir.

Cevap D

2. Karahanlı Devleti (840-1212) Bilge Kül Kadir Han tarafından kurulmuştur. Başkenti Balasagun şehri (günümüzde Kırgızistan sınırları içerisinde) olan Karahanlılar, en parlak dönemlerine Yusuf Kadir Han Dönemi'nde ulaşmışlardır.

Cevap C

3. Müşrif (Müşrif-i memalik), Anadolu Selçuklu Devleti'nde hükümdarın emriyle, askerî kurumların dışındaki kurumların teftiş ve denetim işlerini yürüten devlet görevlisidir.

Cevap E

4. Kapıkulu ordusunun temelleri I. Murat Dönemi'nde atılmıştır. Önceleri bu orduya asker temin etmek için savaş esirlerinin beşte biri asker yapılmıştır (Savaş esirlerinin beşte birini devlet payı olarak alınmış ve bunlar devlet hizmetinde kullanılmıştır). Bu uygulamaya verilen ad pençik usulüdür.

Cevap B

5. Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika fetihleri başlamamıştır.

Kuzey Afrika'daki fetih hareketleri, Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde Mısır Seferi ile başlamıştır. Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde, Trablusgarp'ın fethi, Cerbe Adası'nın (Tunus açıkları) ve Cezayir'in alınmasıyla Kuzey Afrika fetihleri sürdürülmüştür.

Cevap D

6. Osmanlı Klasik Dönemi'nde Müslüman ve gayrimüslim tebaanın Divanhümayunda temsil hakları yoktur. Osmanlı tebaasının genel yönetimde temsil hakları, I. Meşrutiyet'in ilanı (1876) ile olacaktır.

Zimmî, Osmanlı Devleti'nde İslam hukukuna göre gayrimüslim tebaa için kullanılan kavramlardandır. Gayrimüslimler devlet tarafından zimmî hukuka tabi tutulmuşlardır. Başka bir ifadeyle gayrimüslim tebaanın can ve mal gibi çeşitli haklarının güvence altına alınması, zimmî hukukla (zimme hukuku) sağlanmıştır. Gayrimüslim tebaa kendi loncalarını kurabilmiş ve ziraî faaliyetlerde bulunabilmiştir. Dinî hakları devlet tarafından korunmuştur.

Cevap A

7. Defterdar, Osmanlı Klasik Dönemi'nde padişah adına her türlü mali işlerinin yürütüldüğü ve gelirlerinin toplandığı Hazine-i Amireden sorumlu devlet görevlisidir.

Cevap E

8. Osmanlı padişahları tarafından çıkarılan bütün belgelerin içeriği (ferman, kanunname, adaletname, yasakname, buyruk, irade gibi) şeri (İslam hukuku) değil, örfi hukukla ilgili hükümleri barındırmıştır. Bu çerçevede ferman ve kanunnameler örfi hukuka örnek belgelerdendir.

Mecelle; XIX. yüzyılda hazırlanan İslam temelli medeni kânundur, şeri hukukla ilgili hükümleri barındırır.

Cevap A

9. Kırım imtiyazlı eyaletlerden biridir, devlete asker vermek şartıyla imtiyazlıdır. Ancak soruda Kırım ile ilgili herhangi bir özelliğe yer verilmemiştir.

Osmanlı Klasik Dönemi'nde eyaletler; salyanesiz (tımar/dirlik sistemi uygulanan), salyaneli (iltizam sistemi uygulanan) ve imtiyazlı (ayrıcalıklı) olmak üzere üçe ayrılmışlardır.

Anadolu ve Rumeli eyaletleri, salyanesiz eyaletlerdendir. Bu eyaletler, dirlik/tımar sisteminin uygulandığı (cebelü ordusunun yetiştirildiği) eyaletlere örnek oluşturmıştır.

Mısır eyaleti, salyaneli eyaletlerdendir. Bu eyalette ve diğer salyaneli eyaletlerde (Habeş, Trablusgarp, Tunus, Cezayir gibi) vergi gelirleri açık arttırma yoluyla (iltizam sistemi) toplanmıştır.

Hicaz eyaleti, imtiyazlı (ayrıcalıklı) eyaletlerden biridir. Asker ve vergi alınmayan eyalettir.

Cevap B

10. Edirne Vakası (Cebeci Hadisesi), 1703 yılında düzenlenen bir yeniçeri isyanıdır. Bu isyan sonucunda II. Mustafa tahttan indirilip yerine III. Ahmet tahta çıkarılmıştır.

Çeşme Baskını (1770), Sened-i İttifak (1808), Vaka-yı Vakvakiyye (1826) ve Kuleli Vakası (1859) sonucunda padişah değişikliği olmamıştır.

Cevap E

11. Tercüme Odası, II. Mahmut Dönemi'nde dış ülkelerle yapılan resmî yazışmaların yürütülmesi ve yabancı dil bilen Müslüman memurların yetiştirilmesi amacıyla açılan kurumdur.

Mekteb-i Mülkiye (Bürokrasiye memur yetişen okul), Encümen-i Daniş (Bilim Heyeti) ve Darülfünun (Üniversite), Tanzimat Dönemi'nde (1839-1876) açılan kurumlardandır.

Enderun Mektebi, devşirmelerin eğitimi için XV. yüzyılda açılan kurumdur.

Cevap C

12. Osmanlı Devleti'nde ilk dış borç, 1854 yılında Sultan Abdülmecit Dönemi'nde İngiltere'den alınmıştır.

Cevap D

13. Hürriyet ve İtilaf Fırkası 1911 yılında kurulmuştur. 1913 yılında yaşanan Babıali Baskını sonucunda kapanan parti 1918 yılında yeniden açılmıştır.

Diğer seçeneklerde verilenler 31 Mart Vakası'nın (13 Nisan 1909) sonuçları arasında yer almıştır.

Cevap A

14. Osmanlılık fikir akımı; din, ırk ve mezhep ayrımı gözetmeksizin tüm tebaanın eşit kılınması ve bu çerçevede Osmanlı topraklarının korumasını hedefleyen siyasi bir düşüncedir.

93 Harbi (1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı), Trablusgarp Savaşı ve Balkan Savaşları; Osmanlı Devleti'nde toprak kayıplarına yol açmış ve Osmanlılık fikir akımının güç kaybetmesine neden olmuştur.

Cevap E

15. Gazi Osman Paşa, 93 Harbi'nde (1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı) görev almıştır.

Diğer seçeneklerde verilenler Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı cephelerinde görev alan komutanlardır.

Enver Paşa, Kafkasya Cephesi'nde; Halil Paşa, Irak Cephesi'nde; Kâzım Karabekir Paşa, Çanakkale, Kafkasya ve Irak cephelerinde; Fahrettin Paşa, Hicaz Cephesi'nde görev almıştır.

Cevap B

16. Öncüllerde verilenlerden her biri, Mondros Mütarekesi'ne bir tepki olarak ortaya çıkmıştır.

Mondros Mütarekesi'nden sonra Anadolu işgallerine karşı millî direniş cemiyetleri kurulmuş, Kuvayimilliye birlikleri oluşturulmuştur. Mustafa Kemal Paşa tarafından yayımlanan Havza Bildirisi'nde (28 Mayıs 1919), Mondros sonrasındaki işgallere karşı mitinglerin düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Cevap E

17. Erzurum Kongresi'nin düzenlenmesi (1919), Amasya Görüşmesi'nin yapılması (1919), Heyet-i Temsiliyenin merkezinin Ankara'ya taşınması (1919) ve Ali Rıza Paşa Hükûmetinin istifa etmesi (2 Mart 1920); 16 Mart 1920'de İstanbul'un resmen işgalinin öncesinde yaşanan gelişmelerdendir.

İstanbul'un resmen işgali, San Remo Konferansı'nın düzenlenmesine (18-26 Nisan 1920) ve ardından da Sevr Barış Antlaşması'nın imzalanmasına (10 Ağustos 1920) neden olmuştur.

Cevap C

18. Koçgiri Aşireti İsyanı, Kuva-yı İnzibatiye (Hilafet Ordusu) İsyanı, Demirci Mehmet Efe İsyanı ve Çapanoğlu İsyanı, Millî Mücadele Dönemi'nde (1920-1922) TBMM'ye karşı düzenlenen ayaklanmalardandır.

Derviş Mehmet İsyanı (Menemen Olayı), Millî Mücadele Dönemi'nde değil 1930 yılında TBMM'ye karşı çıkarılan ayaklanmadır.

Cevap B

19. Ceride-i Resmîye, 7 Şubat 1921 tarihinden itibaren Büyük Millet Meclisi tarafından çıkarılan basın yayın organıdır. 17 Aralık 1927 tarihinde Resmî Gazete ismini almıştır.

Cevap D

20. Birinci İnönü Savaşı'ndan sonra Sivas'ta 1 Şubat 1921'de İslam Kongresi düzenlenmiştir.

Diğer seçeneklerdeki neden-sonuç ilişkileri yanlış verilmiştir.

TBMM-Afganistan Dostluk Antlaşması'nın imzalanması ve İstiklal Marşı'nın TBMM tarafından kabul edilmesi, Birinci İnönü Savaşı'nın sonuçlarındandır.

Fransa'nın Zonguldak'taki işgalini sonlandırması, İkinci İnönü Savaşı'nın sonuçlarındandır.

Çanakkale Olayı/Krizi (Eylül 1922), Büyük Taarruz'un ardından TBMM ordusunun Çanakkale Boğazı'na yönelmesi üzerine, İngiltere'nin buna tepki vermesiyle başlayan krizdir. TBMM ile İngiltere arasında yaşanan bu sorun, Mudanya Mütarekesi'nin imzalanması (4-11 Ekim 1922) ile son bulmuştur.

Cevap A

21. 17 Kasım 1924 yılında Cumhuriyet Halk Fırkasından ayrılanlar tarafından kurulan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, Cumhuriyet döneminin ilk muhalif partisidir. Kâzım Karabekir, Refet Bele, Ali Fuat Cebesoy, Rauf Orbay, Bekir Sami Kunduh, Adnan Adıvar bu partinin önde gelen üyelerindendir.

İsmet İnönü, Celâl Bayar, Ali Fethi Okyar ve Recep Peker, Cumhuriyet Halk Fırkasında siyasi yaşamlarına devam etmişlerdir, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasında görev almamışlardır.

Cevap D

22. Ankara Hukuk Mektebi (1925), Millet Mektepleri (1928), Halkevleri ve Türk Dili Tetkik Cemiyeti/Türk Dil Kurumu (1932); Atatürk Dönemi'nde açılan kurumlardandır.

Ancak Türk Ocağı Derneği (Türk Ocağı), II. Meşrutiyet Dönemi'nde 1912 yılında açılan Osmanlı Devleti'ne ait kurumlardandır.

Cevap B

23. Atatürk Dönemi'nde ceza hukuku, İtalya'dan; borçlar hukuku ile icra – iflas hukuku, İsviçre'den uyarlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Cevap C

24. Nüfus mübadelesi ve İskenderun sancağı (Hatay) konuları, Lozan'dan sonra 1930 – 1939 yılları arasında tekrar gündeme gelen sorunlardandır. Nüfus mübadelesi 1930 yılında çözülmüş, Hatay 1939 yılında anavatanına katılmıştır.

Yabancı okullar konusu ise Lozan'dan sonra tekrar gündeme gelmesine rağmen, 1926 yılında çözülmüştür. 1930 – 1939 yıllarında yeniden gündeme gelmemiştir.

Cevap D

25. Tahran Konferansı (1943); ABD, İngiltere ve SSCB arasında düzenlenmiştir. Bu konferansta, Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı'na katılması gündeme gelmiştir.

Atlantik Bildirisi ve San Francisco Konferansı'nda Türkiye'nin savaşa girmesine yönelik bir fikir gündeme gelmemiştir.

ABD ile İngiltere tarafından yayımlanan Atlantik Bildirisi'nde Birleşmiş Milletler fikri gündeme gelmiştir.

San Francisco Konferansı (1945); Birleşmiş Milletleri (BM) kurmak amacıyla ABD, İngiltere, Fransa, SSCB, Çin liderliğinde düzenlenen ve aralarında Türkiye'nin de bulunduğu bu konferansa toplam elli ülke katılmıştır. BM, bu konferans sonucunda kurulmuştur.

Cevap A

26. İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Avrupa'da SSCB liderliğinde komünist devlet sayısının artması ABD'nin yeni bir hamle yapmasını (ilk hamlesi, 1947 Truman Doktrini'dir) beraberinde getirmiştir. Marshall Planı; ABD Dışişleri Bakanı George Marshall tarafından hazırlanan, 1948-1951 yılları arasında Türkiye dahil toplam on altı Avrupa ülkesine askerî ve ekonomik yardımı ön gören plandır.

Cevap E

27. İngiltere 1973 yılında üye olduğu AB'den (Avrupa Birliği), Brexit süreci sonucunda 2020 yılında resmen ayrılmıştır.

Cevap C

1. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde uygulanan ikili teşkilatlanma ve boylar birliği örgütlenmesi "federatif devlet" yapısının kanıtlarıdır.

İslamiyet öncesi Türk devletlerinde, ikili teşkilatlanmada ülke genellikle doğu ve batı olarak ikiye ayrılmış ve batı yöneticisi olan yabgu içişlerinde serbest, dışişlerinde doğuya yani merkezde bulunan kağana bağlı olmuştur. Benzer durum boylar birliğinde de söz konusudur; her boy iç işlerinde serbest, dışişlerinde kağana bağlı olmuştur.

Ancak onlu teşkilatlanma düzenli ordunun kanıtıdır, federatif devlet yapısıyla ilgili değildir.

Cevap D

2. Hanedan kavramı, hükümdar ve ailesi için kullanılan bir kavramdır.

Babür Devleti'nin kurucusu Babür Şah'ın soyu, Timurlular hanedanından gelmektedir. (Babür Şah, Timur'un birkaç kuşak sonrasındaki torunlarındandır.) Bu çerçevede Timurlular ile Babürler aynı hanedana (hükümdar ailesi) mensup kişiler tarafından kurulmuş devletlerdendir.

Diğer seçeneklerdeki eşleştirmelerde yer alan devletler aynı aileden (aynı hanedandan) değildir, ayrı hanedanlıklardır.

Cevap B

3. Artuklular, Mardin ve Diyarbakır merkezli bir beyliktir. Erzurum şehri Saltukluların merkezidir.

Diğer seçeneklerdeki beyliklerin merkezleri doğru verilmiştir.

Cevap C

4. Maltepe (Palekanon) Savaşı (1329), İzmit'in fethi (1337) ve Çimpe Kalesi'nin alınması (1353), Osmanlı Devleti'nin Orhan Gazi Dönemi'nde Bizans İmparatorluğu'na karşı üstünlük sağladığı gelişmelerdendir.

Bu bağlamda öncüllerde verilenlerden her biri Orhan Gazi Dönemi'nde Bizans'ın egemenlik alanının daralmasına neden olan gelişmelerdir.

Cevap E

5. Kanuni Sultan Süleyman, Avrupa'da Hristiyan birliğinin oluşmasını ve Osmanlı'ya karşı olası ittifakların kurulmasını engellemek için Kutsal Roma – Germen İmparatoru V. Karl'a (Şarlken) karşı bir takım politikalar uygulamıştır. Bunlardan biri de o dönemde Katolik kilisesine karşı ortaya çıkan Protestanlık mezhebinin desteklenmesi olmuştur. Kanuni, Protestanlık mezhebinin mensuplarına destek vererek Katolik hükümdar V. Karl'ın (Şarlken) Avrupa'da büyümesinin önüne geçmiştir.

Cevap A

6. Osmanlı Devleti'nde askerî ve idari yöneticiler, ümera sınıfını/seyyiye sınıfını temsil etmişlerdir. Alay beyi (tımarlı sipahi komutanlarındandır), Rumeli beylerbeyi (Rumeli eyaleti yöneticisidir), yeniçeri ağası (kapıkulu ordusunun lideridir) ve sahib-i arz (tımar arazilerinden geçinen yöneticilerdir); ümera sınıfının temsilcilerindendir.

Müteveli; vakıf yöneticilerine verilen addır ve bu yöneticiler ilmiye sınıfının mensuplarındandır.

Cevap B

7. Kırım, Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde 1475 yılında fethedilmiştir. XV. yüzyıldan itibaren Kırım'da hüküm süren hanedana Giray adı verilmiştir.

Cevap E

8. Altuncuzade ve Sabuncuoğlu Şerafeddin, Fatih Dönemi'nin ünlü hekimlerindendir. Fatih Dönemi'nin bir diğer hekimi Akşemseddin'dir.

Ahi Ahmet Çelebi, Fatih, II. Bayezid, Yavuz Sultan Selim ve Kanuni dönemlerinin ünlü hekimlerindendir.

Cevap A

9. Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde Tokat civarında çıkan Bozoklu Şeyh Celâl İsyanı, Anadolu isyanlarının ortak adı haline gelmiştir. Başka bir ifadeyle bu isyandan hareketle, Anadolu Eyaleti'nde çıkan tüm isyanlara "Celâli İsyanları" adı verilmiştir.

Anadolu, dirlik/tımar sisteminin uygulandığı salyanesiz eyaletlerdendir. XVII. yüzyılda Anadolu'da iltizam sistemine yer verilmesi (vergilerin açık arttırma yoluyla toplanması) tımar sisteminin bozulmasına neden olan gelişmelerden biridir.

Sorudaki seçenekler incelendiğinde; reayadan alınan vergilerin artırılması, beşik ulemalığı sistemine yer verilmesi (eğitim sisteminin bozulması), dirlik (tımar) sisteminin bozulması, Anadolu'da iltizam sisteminin uygulanması, Celâli İsyanları'nın çıkmasının nedenlerindendir.

Ancak imtiyazlı eyalet sayısının artması ile Celâli İsyanları arasında bağ kurulamaz. İmtiyazlı eyaletler; Kırım, Hicaz, Eflak, Boğdan ve Erdel eyaletleridir.

Cevap B

10. Osmanlı Devleti'nde ilk Türk matbaası Lale Devri'nde kurulmuştur. Bu dönemde matbaanın kurulmasında İbrahim Müteferrika ve Sait Efendi görev almışlardır.

Koçi Bey, Kâtip Çelebi ve Tarhuncu Ahmet Paşa XVII. yüzyılın ıslahatçılarındandır.

Yusuf Agâh Efendi, Nizam-i Cedid Dönemi'nde Osmanlının Avrupa'ya gönderdiği ilk daimi elçisidir.

Cevap D

11. Patrona Halil İsyanı (1730), Osmanlı Devleti'nde XVIII. yüzyılda saltanat değişikliğine yol açan gelişmelerinden biridir. Bu isyan sonucunda III. Ahmet'in yerine tahta, I. Mahmut getirilmiştir.

Kabakçı Mustafa İsyanı (1807) ve Alemdar Mustafa Paşa İsyanı (1808); XIX. yüzyılda saltanat/taht değişikliğine yol açan ayaklanmalardır.

Çınar Vakası ve Çırağan Baskını; saltanat/taht değişikliğine yol açmamıştır.

Cevap C

12. II. Mahmut Dönemi'nde, Divanhümayun kaldırılıp yerine nazırlıklar (bakanlıklar) kurulmuştur. Bu değişiklik sonucunda Hazine-i Amireden (devlet hazinesi) sorumlu defterdarlık makamı, Maliye Nezaretine dönüştürülmüştür.

Cevap D

13. Sened-i İttifak (1808), II. Mahmut Dönemi'nde padişah ve ayanlar arasında yapılan bir sözleşmedir. Padişah yetkileri ilk kez bu belgeyle sınırlandırılmasına rağmen tüm tebaanın eşitliğini amaçlayan bir belge değildir. Sened-i İttifak'ta sadece ayanlara bir takım haklar verilmiştir.

Diğer seçeneklerdeki; Tanzimat Fermanı diğer adı Gülhane Hatt-ı Hümayunu (1839), Islahat Fermanı (1856), Kanunesasi (1876); hem padişah yetkilerini sınırlandıran hem de tüm Osmanlı tebaasının kanun önünde eşitliğine dayanan Osmanlı birliği siyasetinin bir sonucudur.

Cevap C

14. Trablusgarp Savaşı'nda Mustafa Kemal Paşa, Kolağası (Binbaşı) rütbesiyle Derne ve Tobruk cephelerinin komutanı olarak görev almıştır.

Mustafa Kemal Paşa 31 Mart Vakası'nın bastırılmasında, Hareket Ordusu Kurmay Başkanlığı; Birinci Balkan Savaşı'nda, Bahr-i Sefid Kuvay-ı Mürettebesi Komutanlığı Harekât Şubesi Müdürlüğü; Çanakkale Muharebeleri'nde, Anafartalar Grup Komutanlığı görevlerini üstlenmiştir.

Trablusgarp Savaşı'nda Bingazi Cephesi Komutanlığı görevini Enver Paşa üstlenmiştir.

Cevap A

15. Öncüllerde verilenlerden her birine Mondros Ateşkes Antlaşması ortam hazırlamıştır. Mondros'tan hemen sonra İttihat ve Terakki Fırkası kapatılmıştır. (1 Kasım 1918)

Mondros Mütarekesi'nden sonra Anlaşma Devletleri'nin Osmanlı ülkesinde işgalleri başlamıştır. 13 Kasım 1918'de İstanbul resmî olmayan işgale maruz kalmış ve ardından 21 Aralık 1918'de Mebusan Meclisi kapatılmıştır.

Mustafa Kemal Paşa'nın liderliğinde Amasya Genelgesi'nin yayımlanmasına neden olan belge Mondros Mütarekesi'dir. Başka bir ifadeyle Amasya Genelgesi, Mondros'a tepki niteliği taşıyan gelişmelerdendir.

Cevap E

16. Muhittin Paşa Olayı'nın (Ankara valisi) çıkması, İstanbul Hükümetinin Sivas Kongresi'nin toplanmasını engellemek için aldığı önlemlerden biridir. Elazığ Valisi Ali Galip Olayı'nın çıkarılması, kongreye katılacak delegelere baskılar uygulanması, Heyet-i Nasihalar aracılığıyla Millî Mücadelecilere katılımın önlenmek istenmesi gibi gelişmeler; Sivas Kongresi'nin toplanmasını engellemek ve Millî Mücadelecileri ortadan kaldırmak için İstanbul Hükümetinin aldığı diğer önlemlerdendir.

Dürrizade Abdullah Efendi'nin fetva yayımlaması (1920) İstanbul Hükümetinin Sivas Kongresi'nden sonra aldığı önlemlerden biridir.

Hiyanet-i Vataniye Kanunu'nun kabul edilmesi (1920), TBMM'ye ait faaliyetlerdendir.

Cevap B

17. Millî Mücadele yıllarında Birinci TBMM'de; yasama, yürütme ve yargı meclise aittir yani güçler birliği ilkesi benimsenmiştir.

Kabine sistemine (Cumhuriyet'in ilanı ile) ve siyasi partilere yer verilmesi, İkinci TBMM Dönemi'nin gelişmelerindendir.

Cevap A

18. İstanbul'un resmen işgalinden sonra 11 Nisan 1920'de Son Osmanlı Mebusan Meclisi kapatılmıştır. 10 Ağustos 1920 tarihinde Sevr Barış Antlaşması, Damat Ferit Paşa Hükûmeti döneminde Saltanat Şurası tarafından imzalanmıştır.

Cevap B

19. Şeyh Eşref, Bayburt'ta Millî Mücadele karşıtı isyan çıkaran biridir. Şeyh Eşref İsyanı, Kuvayımiliye birlikleri tarafından bastırılmıştır.

Yahya Kaptan (İzmit), Topal Osman Ağa (Giresun), İpsiz Recep (Rize) ve Şahin Bey (Antep); Millî Mücadele yıllarında görev alan Kuvayımiliyecilerdendir.

Cevap C

20. Gediz Taarruzu (24 Ekim 1920), Kuvayımiliye birlikleri tarafından gerçekleştirilmiştir. Savaşta Batı Cephesi Komutanı Ali Fuat Paşa'dır. Bu savaştan sonra düzenli orduya geçilmiş ve İsmet Paşa, tüm savaşlarda (İnönü Muharebeleri, Eskişehir-Kütahya Muharebeleri, Sakarya Muharebesi, Büyük Taarruz) Batı Cephesi Komutanı olarak görev almıştır.

Cevap D

21. Lozan Görüşmeleri'nde Oniki Ada konusu, TBMM ile İtalya arasında; Etabli ve Ege Adaları konuları, TBMM ile Yunanistan arasında yaşanan sorunlardandır.

Cevap B

22. 17 Kasım 1924 tarihinde kurulan ve Cumhuriyet Dönemi'nin ilk muhalif partisi olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kapatılması, Takrir-i Sükûn (Genel Huzuru Öngören) Kanunu (4 Mart 1925) çerçevesinde olmuştur.

Cevap D

23. 1933 yılında Türkiye Halk Bankasının (Halkbankası) kurulmasına, 1929 Dünya Ekonomik Buhranı'nın ortam hazırladığı anlaşılmaktadır. Türkiye Halk Bankası, Dünya Ekonomik Buhranı'nın getirdiği ağır ekonomik şartlardan küçük esnaf ve sanatkarların korunması ve desteklenmesi amacıyla açılmıştır.

Türk Tayyare Cemiyetinin kurulması (1925), Alpullu Şeker Fabrikasının açılması (1926), Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması (1927) ve Toprak Reformu'nun kabulü (1929) ; Dünya Ekonomik Buhranı'ndan (24 Ekim 1929) önceki gelişmelerdendir.

Cevap E

24. Türkiye, İngiltere ve Irak Hükûmeti arasında 5 Haziran 1926 tarihinde imzalanan Ankara Antlaşması ile Musul Irak'a bırakılmıştır. Türkiye – Irak sınırı bu antlaşmayla çizilmiştir.

Cevap A

25. ABD, İngiltere ve SSCB tarafından düzenlenen Yalta Konferansı'nda (4-11 Şubat 1945), Mihver Devletler'e 1 Mart 1945'e kadar savaş açan ülkelerin yakında kurulacak olan BM'ye üye olabileceği yönünde karar alınmıştır. Türkiye kağıt üzerinde de olsa 23 Şubat 1945 tarihinde Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etmiştir. Ardından Türkiye, BM'nin kurulduğu konferansa yani San Francisco Konferansı'na (25 Nisan-26 Haziran 1945) katılmış ve BM'nin kurucu üyelerinden biri olmuştur.

Cevap E

26. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Kore, Kuzey ve Güney Kore olarak ikiye ayrılmıştır. 38. Enlem sorunu Kore Savaşı'na (1950-1953) neden olan gelişmedir.

Diğer seçeneklerdeki diğer doğru verilmiştir.

Cevap D

27. 15 Kasım 1983'te kurulan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'tır.

Cevap C

1. İslamiyet öncesi Türklerde devletin batısını yöneten kişiye "yabgu" adı verilmiştir. Tudun, vergi işlerinden sorumlu devlet görevlisidir.

Diğer seçeneklerdeki terimlerin açıklamaları doğru verilmiştir.

Cevap E

2. Berid teşkilatı, Selçuklularda ve diğer Türk İslam devletlerinde merkezî otoritenin korunması amacıyla kurulan, istihbarat ve posta işlerini yürüten teşkilattır.

Cevap C

3. Karamanoğullarının lideri Karamanoğlu Mehmet Bey, 13 Mayıs 1277'de çıkardığı bir fermanla Anadolu'da resmî dilin Türkçe olduğunu ilan eden Türk İslam hükümdarındır.

Karamanoğulları Anadolu'da resmî dili Türkçe kılan ilk Türk İslam beyliğidir.

Cevap A

4. 1402 yılında Osmanlı Devleti ile Timur Devleti arasında yapılan Ankara Savaşı'nda, beylik orduları ve Akkoyunlular Timur Devleti'nin yanında yer almışlardır. Bu savaşta Osmanlı Devleti'nin yanında yer alan devlet Karakoyunlular olmuştur.

Cevap D

5. Pirî Reis, Osmanlı Devleti'nde *Kitâb-ı Bahriyye* adlı eserin yazarı ve kartografıdır (haritacı). Kanuni Sultan Süleyman'a sunulan eser, Osmanlı Devleti'nde çizilen ilk dünya haritasıdır.

Cevap B

6. Kapiya çıkma (Bedergâh), Acemiler Ocağına alınan devşirmelerin burada bir süre hizmet ettikten sonra Yeniçeri Ocağı başta olmak üzere diğer yaya kapıkulu ocaklarına geçmesine verilen addır. Bu bağlamda kapiya çıkma kavramı, Osmanlı Devleti'nde devşirme ordusuna asker temin etmek için kullanılan kavramlardan biridir.

Cevap C

7. Şerhiye sicilleri, Osmanlı Devleti'nde kadı ya da kadı naibleri tarafından mahkemelerde verilen kararlarının kaydedildiği defterlerdir.

Cevap C

8. Fiskalizm, Osmanlı Devleti'nde hazine gelirlerinin yükseltilmesi politikasıdır. Osmanlı Devleti'nde hazine gelirlerinin en yüksek seviyeye ulaşması, Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde olmuştur.

Cevap A

9. Kâtip Çelebi Layihası'nın hazırlanması XVII. yüzyılda IV. Mehmet Dönemi'nde olmuştur.

Tulumbacılar Ocağı'nın kurulması ve Avrupa'da daimî elçiliklerin açılması XVIII. yüzyıldaki gelişmelerdendir. Barok tarzı mimari (Batı tarzı mimari) eserlere yer verilmesi XVIII. yüzyıldan itibaren başlamıştır.

Takvim-i Vekayi adlı resmî gazetenin çıkarılması XIX. yüzyıldaki gelişmelerdendir.

Cevap D

10. Genç Osman'ın tahttan indirilmesi (1622) ve Kabakçı Mustafa Paşa İsyanı (1807) yeniçeriler tarafından çıkarılan yenilik karşıtı isyanlardır.

31 Mart Vakası (1909), II. Meşrutiyet'in ilanına (1908) ve İttihatçılara karşı yenilik karşıtları tarafından çıkarılmıştır.

Cevap E

11. Osmanlı Devleti'nde ilk dış borçlanma 1854 yılında Sultan Abdülmecit Dönemi'nde olmuştur. Ancak dış borçlar sorunu Sultan Abdülaziz Dönemi'nde ortaya çıkmıştır.

Sultan Abdülaziz Dönemi'nde, 1875 yılında yayımlanan Ramazan Kararnamesi ile Osmanlı Devleti maliyesinin iflasını açıklamış ve dış borçlarla ilgili borç erteleme (moratoryum) istemiştir. Bu kararname ile dış borçlar sorunu başlamıştır.

Cevap A

12. Şemsettin Sami, Türk edebiyatının ünlü yazarlarından biridir. Türkçülük fikir akımının gelişmesine katkılar sağlayan düşünürlerden biri olan Sami, 1900 yılında Türk dilinin en önemli sözlüklerinden olan *Kamûs-ı Türkî* adlı eserin sahibidir.

Cevap D

13. Ali Fethi Bey (Ali Fethi Okyar), Balkan Savaşları'ndan sonra Sofya elçiliği görevine getirilmiştir. Mustafa Kemal Paşa ise Sofya ataşemiliterliği görevine getirilmiştir.

Cevap A

14. Kanal (Süveyş), Irak – Basra ve Suriye – Filistin Cepheleri Osmanlı Devleti'nin, İngiltere'nin sömürgeleriyle olan bağlantısını kesmek (Hint deniz yolunu kapatmak) amacıyla mücadele ettiği cephelerdendir.

Cevap E

15. Wilson Prensipleri Cemiyeti, 4 Ocak 1919'da İstanbul'da (Ali Kemal, Celalettin Muhtar, Hüseyin Avni Bey, Halide Edip Hanım, Dr Adnan Adıvar gibi üyeler) kurulan ve Amerikan mandasını isteyen zararlı cemiyetlerdendir ancak azınlıkların kurduğu cemiyetler arasında yer almaz.

Kordos, Mavri Mira ve Göçmenler Komisyonu adındaki cemiyetler Rumlara aittir. Taşnak Cemiyeti, Ermenilere aittir. Bu cemiyetler Mondros Mütarekesi'nden sonra İtilaf Devletleri'yle işbirliği yaparak hem ayaklanmalar çıkarmışlar hem de Anadolu'daki işgallere destek vermişlerdir.

Cevap C

16. Erzurum Kongresi'nde (23 Temmuz – 7 Ağustos 1919) "İstanbul Hükûmeti vatani koruma ve istiklali elde etme gücünü gösteremediği takdirde, bu gayeyi gerçekleştirmek için geçici bir hükûmetin kurulacağı" kararı kabul edilmiştir.

Cevap D

17. Mustafa Kemal Paşa, Millî Mücadele Dönemi'nde 1920 yılında Afyon ve Pozantı kongrelerine, Bilecik Görüşmesi'ne ve 1921 yılında düzenlenen Birinci Eğitim Kongresi'ne katılmıştır.

1919 yılında düzenlenen Edirne Kongresi'nde Mustafa Kemal Paşa yer almamıştır.

Cevap B

18. Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisinde siyasi partilerle ilgili herhangi bir düzenlemeye gidilmemiştir. Siyasi partilerin kurulması II. TBMM Dönemi'nin (1 Ağustos 1923 – 1 Ekim 1927) gelişmelerindendir.

Vatan hainlerinin yargılanması (Hıyanet-i Vatanîye Kanunu- 29 Nisan 1920), Birinci İcra Vekilleri Heyetinin kurulması (3 Mayıs 1920), Osmanlı saltanat yönetimine son verilmesi (1 Kasım 1922) ve Halifelîge Abdülmecit Efendi'nin getirilmesi (18 Kasım 1922), I. TBMM Dönemi'nin gelişmelerindendir.

Cevap C

19. Batı Cephesi'ndeki Yunanlara karşı mücadelelerin son bulması Sakarya Meydan Muharebesi ile değil Büyük Taarruz'un sonucunda olmuştur.

Diğer seçeneklerdeki açıklamalar Sakarya Meydan Muharebesi ile ilgili doğru bilgilerdir.

Cevap E

20. 20 Kasım 1922'de başlayan Lozan Görüşmeleri'nde, Ankara Hükûmetinden Dışişleri Bakanı İsmet İnönü, Maliye Bakanı Hasan Saka ve Sağlık Bakanı Dr. Rıza Nur yer almışlardır.

Cevap B

21. Birinci İnönü Savaşı'ndan sonra 1 Mart 1921'de TBMM – Afganistan Dostluk Antlaşması imzalanmıştır. Afganistan, TBMM'yi ve Misakımillî kararlarını tanıyan ilk Müslüman devlet olmuştur. Bu antlaşma ile birlikte Afganistan, TBMM'ye mali destekte bulunmuştur. Afgan Kralı Ebnullah Han'ın askerî eğitim gibi alanlarda Mustafa Kemal Paşa'dan yardım talep etmesi üzerine, Türkiye zamanla doktor, asker ve öğretmen gibi meslek gruplarından oluşan heyetler kurup, Afganistan'a bu yardımları ulaştırmıştır.

Cevap D

22. Din ve vicdan özgürlüğünün sağlanması, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması, dinî inançların kötüye kullanımının önüne geçilmesi, akıl ve bilimin ön plana çıkarılıp skolastik düşüncenin sonlandırılması laiklik ilkesi ile ilgilidir.

Öncüllerde verilenlerin her biri Atatürk Dönemi'nde laik devlet anlayışını güçlendiren inkılaplardandır.

Takrir-i Sükûn Kanunu'nun kabulü (4 Mart 1925) ile rejim ve laiklik karşıtı Şeyh Said İsyanı bastırılmış ve laik devlet yapısı korunmuştur. Kanun 1925-1929 yılları arasında yürürlükte kalmıştır.

Tekke ve zaviyelerin kapatılması (30 Kasım 1925) ile toplumun dinî duygularını istismar eden kurumların önüne geçilmiştir.

Türk Medeni Kanunu'nun kabulü (17 Şubat 1926) ile İslam temelli medeni kanun olan "Mecelle" yürürlükten kaldırılmıştır. Bu inkılapla hem medeni hukukun laikleştirilmesi sağlanmış hem de laik devlet anlayışının güçlenmesine katkı sağlanmıştır.

Toplumun laik ve çağdaş olması amaçlandığı bir diğer yenilik, Kılık Kıyafet Kanunu'nun kabulü olmuştur.

Cevap E

23. İstiklal Yolu, Kurtuluş Savaşı'nda İnebolu'dan başlayıp Kastamonu ve Çankırı üzerinden Ankara'ya kadar ulaşan (344 km uzunluğunda) yolun adıdır.

İnebolu (11 Şubat 1924), Kurtuluş Savaşı'nda İstiklal Yolu'ndaki mücadelesinden dolayı TBMM tarafından "Beyaz Şeritli İstiklal Madalyası ve Berati" taltif edilen yerdir.

Maraş, Kurtuluş Savaşı'ndaki mücadelesinden dolayı 5 Nisan 1925 tarihinde TBMM tarafından "Kırmızı Şeritli İstiklal Madalyası" taltif edilen verilen ilk şehirdir.

Cevap A

24. Türkiye, Milletler Cemiyetine (Cemiyet-i Akvam) 1932 yılında üye olmuştur. Atatürk Dönemi'nde Türkiye'nin Milletler Cemiyetine üye olduktan sonra uluslararası kuruluşlara taşınan sorunları; önce Boğazlar (1936) ve sonra Hatay Sorunu (1937) olmuştur.

Atatürk Dönemi'nde Milletler Cemiyetine üye olmadan önce uluslararası kuruluşlara taşınan sorunlar; Musul (1926), Bozkurt-Lotus Davası (1926) ve Nüfus Mübadelesi (1930) konulardır.

Cevap C

25. Hatay 1939 yılında Türkiye'ye katıldığında dönemin başbakanı Refik Saydam'dır. Refik Saydam, 1939 – 1942 yılları arasında Başbakanlık yapmıştır.

Cevap D

26. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra başlayan Soğuk Savaş Dönemi, 1945 – 1991 yılları arasındaki dönemin adıdır.

Bağlantısızlar Hareketi, Soğuk Savaş Dönemi'nde kurulan üçüncü (Doğu ve Batı bloklarının dışında) bloktur. Temeli 1955 yılında düzenlenen Bandung Konferansı ile atılmıştır.

Japonya'daki Meiji Restorasyonu (1868 – 1912), I. Dünya Savaşı'ndan önceki dönemde yaşanmıştır.

Basmacı Hareketi (1917 – 1935), iki dünya savaşı arasındaki dönemde yaşanmıştır.

Pearl Harbor Baskını (1941), II. Dünya Savaşı sırasında yaşanmıştır.

İkinci Körfez Savaşı (2003 – 2011); Soğuk Savaş Dönemi'nin sonrasında yaşanmıştır.

Cevap D

27. Türk Devletleri Teşkilatı; 2009 yılında (eski adıyla Türk Dilini Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi - Türk Konseyi) Türkiye, Azerbaycan ve Kazakistan tarafından kurulmuştur. Özbekistan, 2019 yılında tam üye olmuştur.

2018 yılında Macaristan, 2019 yılında Türkmenistan gözlemci olarak kabul edilen devletlerdir.

2021 yılında adı Türk Devletleri Teşkilatı olarak değişen örgüte, 2022 yılında Semerkant'ta düzenlenen IX. Zirve sonucunda gözlemci olarak kabul edilen devlet Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'dir.

Cevap B

1. İslamiyet öncesi Türklerle ait terim ve açıklamalarından "Emçi- Dışişleri sorumlusu" eşleştirmesi yanlış verilmiştir. İslamiyet öncesi Türklerde dışişleri sorumlusuna "Bitigci" adı verilmiştir. Emçi (Otacı), İslamiyet öncesi Türklerde tabip görevini üstlenen şifacılar verilen addır.

Diğer seçeneklerdeki eşleştirmeler doğru verilmiştir.

Cevap B

2. Haçlı Seferleri'nin başlamasına zemin hazırlayan savaş, Malazgirt Meydan Muharebesi'dir. Gerek Malazgirt Meydan Muharebesi'ni yürüten Sultan Alp Arslan gerekse ondan sonra tahta çıkan oğlu Sultan Melikşah Dönemi'nde henüz Haçlı Seferleri başlamamıştır.

I. Kılıç Arslan ve Selahaddin Eyyubî Haçlılarla savaşan Türk İslam hükümdarlarındandır.

Anadolu Selçuklu Hükümdarı I. Kılıç Arslan, Malazgirt Meydan Muharebesi'nden sonra başlayan Haçlı Seferleri ile mücadele eden ilk Türk İslam hükümdarıdır. I. Haçlı Seferi sonucunda Anadolu Selçuklu Sultanı I. Kılıç Arslan, başkenti İznik'ten Konya'ya taşımıştır.

Eyyubî Devleti'nin kurucusu Selahaddin Eyyubî, I. Haçlı Seferi'nden sonra Haçlıların ele geçirdiği Kudüs'ü Hittin Savaşı (1187) ile geri almıştır.

Cevap D

3. Anadolu Selçuklu Devleti'nde devlet işleri Kurultayda değil çeşitli divanlarda (Divan-ı Ala/Divan-ı Saltanat gibi) görülmüştür.

Kurultay, İslamiyet öncesi Türklerde devlet işlerinin karara bağlandığı meclislerdir. Türk İslam devletlerinde devlet işlerinin karara bağlandığı meclisler divan adı verilen organlardır.

Diğer seçeneklerde verilenler Anadolu Selçuklu Devleti'nin özellikleri arasında yer almıştır.

Cevap A

4. Rumeli'deki ilk iskân politikası Orhan Bey Dönemi'nde Çimpe Kalesi'nin alınmasıyla başlamıştır. Rumeli Bölgesi, Osmanlı Devleti'nin XIV. ve XV. yüzyıllarda Anadolu'dan iskân politikasıyla en fazla nüfus nakledilen bölgesi olmuştur.

Cevap B

5. Osmanlı Devleti'nde Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nden itibaren hükümdarların Divanühümayun başkanlığı kaldırılmıştır. Bu dönemden itibaren Divanühümayun başkanlığını sadrazamlar üstlenmişlerdir.

Cevap E

6. Hey'et ilmi (ilm-i felek, ilm-i nücum), astronomi bilimine verilen isimdir. Osmanlı Devleti'nde Kadızade Rumî, Ali Kuşçu, Mirim Çelebi ve Takıyüddin Mehmet, bu alanda öne çıkan bilim insanlarıdır.

Cevap C

7. Tekaütük, XIX. yüzyıldan itibaren devlet yöneticileri için uygulanan emeklilik sistemidir.

Kafes sisteminde şehzadelerin yetiştirildiği/ eğitim aldığı bölüme şimşirlik dairesi adı verilmiştir.

Diğer seçeneklerdeki eşleştirmeler doğru verilmiştir.

Cevap D

8. Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde Hindistan'a dört kez sefer (1538-1554) düzenlenmiştir.

Seydi Ali Reis, Hindistan Deniz Seferleri'nin dördüncüsüne katılan Osmanlı denizcisidir.

Kitâbü'l Muhîtt, Hindistan Deniz Seferleri hakkında yazdığı eserlerden biridir. Seydi Ali Reis'in Hindistan Deniz Seferleri hakkında yazdığı bir diğer eseri Mir'âtü'l-Memâlik adlı eserdir.

Cevap A

9. Osmanlı Devleti'nde adaletin sağlanması amacıyla hukuki uyumsuzluklarda bilgisine başvurulacak birliktişlere ehl-i vukuf veya ehl-i hibre adları verilmiştir.

Ehl-i hifet, küçük zanaatkar birliğidir.

Mekkâri taifesi, ticari ürünlerin taşımacılığını üstlenen kişilerdir.

Bezîrgân, büyük tüccarlara verilen adlardan biridir.

Menzil teşkilatı, ticari bölgelerde posta ve haberleşme işlerini yürüten teşkilattır.

Cevap E

10. Müsadere usulünün yaygınlaştırılması (yöneticilerin mallarına el konulması) ve Tarhuncu Layihası'nın hazırlanması (Tarhuncu Ahmet Paşa'nın hazırladığı bütçedir) XVII. yüzyılda Osmanlı'nın bütçe açıklarını kapatmak ve hazine gelirlerini arttırmak için aldığı önlemlerendir.

Tımar sistemine son verilmesi ve Vilayet Nizamnamesi'nin yayımlanması, XIX. yüzyıldaki gelişmelerdendir ve bütçe açıklarını kapatmak için başvurulan uygulamalar arasında yer almazlar.

Cevap C

11. Osmanlı Devleti'nde askerî alanda yenilikler XVIII. yüzyılda başlamıştır. Comte de Bonneval, Baron de Tott, Koca Ragıp Paşa ve Halil Hamit Paşa, bu dönemin yeniliklerine öncülük eden ıslahatçılardır.

Comte de Bonneval (Humbaracı Ahmet Paşa), I. Mahmut Dönemi'nde; Koca Ragıp Paşa, III. Mustafa Dönemi'nde; Baron de Tott, III. Mustafa ve I. Abdülhamit dönemlerinde; Halil Paşa, I. Abdülhamit Dönemi'nde askerî alandaki yeniliklere öncülük eden devlet adamlarındandır.

Guiseppe Donizetti, XIX. yüzyılda II. Mahmut Dönemi'nde Osmanlı'da modern ilk bando okulunu (Mızıkı-ı Hümayun) kuran kişidir.

Cevap C

12. Osmanlı Devleti'nde gayrimüslim tebaadan askerlik muafiyeti için alınan cizye vergisi, Tanzimat Fermanı ile değil Islahat Fermanı ile kaldırılmıştır.

Diğer seçeneklerdeki neden-sonuç ilişkisi doğru verilmiştir.

Cevap D

13. Londra Antlaşması (30 Mayıs 1913), Birinci Balkan Savaşı'nı bitiren belgedir.

Bükreş Antlaşması (10 Ağustos 1913), İkinci Balkan Savaşı'nı bitiren belgedir. Bu antlaşma Balkan Devletleri'nin kendi aralarında imzaladığı belgedir. Osmanlı Devleti Bükreş Antlaşması'nda yer almamıştır.

İstanbul Antlaşması (10 Eylül 1913), İkinci Balkan Savaşı'nın ardından Osmanlı Devleti ile Bulgaristan arasında imzalanmıştır. 1914 yılındaki İstanbul Antlaşması ise Osmanlı Devleti ile Sırbistan arasında imzalanmıştır.

Atina Antlaşması (14 Kasım 1913), İkinci Balkan Savaşı'nın ardından Osmanlı Devleti ile Yunanistan arasında imzalanmıştır.

Cevap D

14. Çanakkale Muharebeleri'nin sonucunda Bulgaristan İttifak Grubu'nun yanında savaşa girmiştir. Böylece Osmanlı ile Almanya arasında kara bağlantısı sağlanmıştır.

Çanakkale Muharebeleri'nde İtilaf devletlerinin Çarlık Rusya'ya yardım ulaştıramaması, Çarlık Rusya'da savaş karşıtı çoğunluğun Bolşevik İhtilali'ni (1917 Ekim Devrimi) çıkarmasına neden olan gelişmelerden biridir. Bolşevik İhtilali sonucunda rejim değişikliği (Sovyet Rusya kurulmuştur) yaşayan Rusya Birinci Dünya Savaşı'ndan çekilmiştir.

Cevap E

15. Millî Kongre Cemiyeti, Mondros Mütarekesi'nden sonra Dr Esat Bey (Dr Esat Işık) tarafından kurulan bünyesinde birçok derneği barındıran ulusal cemiyettir. Anadolu'daki işgalcilere karşı basın yayın yoluyla faaliyetlerde bulunan cemiyet, Dr Esat Raporu'nu hazırlamıştır.

Cevap C

16. 23 Temmuz – 7 Ağustos 1919 tarihleri arasında düzenlenen Erzurum Kongresi'nden sonra Mustafa Kemal Paşa: "Tarih, bu kongremizi şüphesiz ender ve büyük bir eser olarak kaydedecektir" sözünü söylemiştir.

Cevap B

17. Şeyh Sait İsyanı (1925), Millî Mücadele Dönemi'nden ve Osmanlı Devleti'nin yıkılmasından (1 Kasım 1922) sonra çıkan olaylardan biridir.

Diğer seçeneklerdeki Damat Ferit Paşa Hükûmetinin hem Heyet-i Temsiliyeye karşı (Ali Galip ve Muhittin Paşa Olayları) hem de TBMM'ye karşı (Ahmet Anvazur ve Hilafet Ordusu İsyanları) düzenlediği faaliyetlerindendir.

Cevap D

18. 23 Mayıs 1920'de imzalanıp 29 Mayıs'ta yürürlüğe giren ateşkese göre Fransa, Pozantı ve Antep bölgesini boşaltma sözü vermiştir. Ancak 8 Haziran 1920'de Karadeniz Ereğlisi'ne asker çıkarması antlaşmanın TBMM tarafından geçersiz sayılmasını beraberinde getirmiştir. Fransa, Türk direnişi karşısında işgal ettiği Karadeniz Ereğlisi'nden 18 Haziran 1920 tarihinde çıkmıştır.

Cevap C

19. Mudanya Ateşkes Antlaşması (11 Ekim 1922) sonucunda, Batı Trakya değil Doğu Trakya işgalden kurtarılmıştır. Batı Trakya, Balkan Savaşları ile kaybedilmiştir.

Diğer seçeneklerdeki neden-sonuç ilişkisi doğru verilmiştir.

Cevap E

20. "Vatan Hizmetinde" adlı eser, Yusuf Kemal Tengirşenk'e aittir.

Sırf Arkadaşım Atatürk, Moskova Hatıraları, Millî Mücadele Hatıraları; Ali Fuat Cebesoy'a ait eserlerdendir.

Diğer seçeneklerdeki yazar - eser eşleştirmeleri doğru verilmiştir.

Cevap C

21. Ankara'da ilk Afganistan elçiliğinin açması (1921), Ankara'nın başkent olması (13 Ekim 1923), I. TBMM'de seçimlerinin yenilenmesi kararının alınması (1 Nisan 1923) ve Dokuz Umde'nin kabul edilmesi (8 Nisan 1923); Cumhuriyet'in ilanından önceki gelişmelerdendir.

29 Ekim 1923'te Cumhuriyet'in ilanından sonra TBMM, Mustafa Kemal Paşa'yı Cumhurbaşkanı olarak seçmiştir. Cumhurbaşkanı, hükûmeti kurma görevini İsmet Paşa'ya vermiş ve böylece ilk İsmet Paşa Hükûmeti (30 Ekim 1923) kurulmuştur.

Cevap B

22. II. TBMM Dönemi 1923 – 1927 yılları arasındaki dönemi kapsamaktadır.

Günün 24 Saate Taksimine Dair Kanun'un kabulü (Ulusal-rarası Saat'in kabulü) 1926 yılında gerçekleşmiştir. Bu inki-lap II. TBMM Dönemi'nin gelişmelerindendir.

Resmî Gazete'nin yeni Türk alfabesiyle bastırılması (1928), Makbule Hanım'ın Serbest Cumhuriyet Fırkasına katılması (1930), Mustafa Kemal Paşa'ya Atatürk soyadının verilmesi (1934) ve Türk Bayrağı Yasası'nın kabul edilmesi (1936), II. TBMM Dönemi'nden sonra yaşanan gelişmelerdendir.

Cevap D

23. Üniversite Reformu (1933), çağdaşlaşma hedeflendiği için inkılapçılık ilkesiyle bağ kurulabilir.

Saltanatın kaldırılması (1922), millî egemenliğin önündeki engelin kaldırılmasıdır, bu nedenle cumhuriyetçilik ilkesiyle bağ kurulabilir.

Toprak Reformu (1929), halkın tarımsal alanda kalkınması hedeflendiği için halkçılık ilkesiyle bağ kurulabilir.

Atatürk Dönemi'ndeki inkılapların/yeniliklerin her biri aynı zamanda inkılapçılık ilkesiyle ilgilidir.

Cevap E

24. Sadabat Paketi, 1937 yılında İran'ın başkenti Tahran'da dört devletin (Türkiye, İran, Irak ve Afganistan) imzasıyla yürürlüğe girmiştir. Paketi Türkiye adına imzalayan Dışişleri Bakan-ı Tefvîk Rüşdî Aras'tır. Tefvîk Rüşdî Bey, 1925-1938 yılları arasında Dışişleri Bakanlığı görevini üstlenmiştir.

Cevap A

25. Millî Şef (İnönü) Dönemi'nde (1938 – 1950) İkinci Dünya Savaşı'nın etkilerini önlemek için çıkarılan Millî Korunma Kanunu (1940) ile ekonominin ve ürün fiyatlarının denetim altına alınması amaçlanmıştır.

İlk Hedefler Beyannamesi, İsmet İnönü'nün liderliğinde 1959 yılında Cumhuriyet Halk Partisi tarafından (demokrasi hedeflerine yönelik) yayımlanan belgedir.

Etibank'ın kurulması (1935), Atatürk Dönemi'nin gelişme-lerindendir.

Hürriyet Misakı'nın kabul edilmesi (1947) ve Tahkikat Ko-misyonunun kurulması (18 Nisan 1960), Adnan Menderes Dönemi'nin (1950-1960) gelişmelerindendir.

Cevap C

26. Şattül-arap Su Yolu Sorunu, İran-İrak Savaşları'na (1980-1988) neden olmuştur. Ancak Baas Hareketi, bu savaştan sonra ortaya çıkmamıştır.

Baas Hareketi'nin temeli 1940'lı yıllarda atılmıştır. Birleşik, sosyalist ve bağımsız Arap birliğinin sağlanmasını amaç-layan bu hareket, 1960'larda Suriye ve Irak'ta etkinliğini arttırmıştır.

Diğer seçeneklerdeki neden – sonuç ilişkileri doğru veril-miştir.

Arap devletlerinin petrolü İsrail ve Batılı devletlere karşı bir güç olarak kullanmak istemeleri, 1973 Petrol Krizi'ne neden olmuştur. Bu ve buna benzer krizlerin yaşanmaması için ABD liderliğindeki Batılı devletler 1974 yılında Uluslararası Enerji Ajansı'na kurmuşlardır. Türkiye bu ajansın kurucu üyelerindendir.

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın (1974) ardından 1975 yılında Kıb-rıs Türk Federe Devleti kurulmuştur.

SSCB'nin Afganistan'ı işgal etmesi (1979) nedeniyle ABD 1979 yılında SSCB ile imzaladığı SALT II Antlaşması'nı ge-çersiz saymıştır.

Nixon Doktrini, Vietnam Savaşı'nın son bulması için ABD tarafından 1969 yılında yayımlanan doktrindir.

Cevap D

27. Dünyadaki küresel ısınma ve iklim değişikliği ile mücadele için 2005 yılında yürürlüğe giren belge, Kyoto Protokolü'dür. Türkiye bu protokole 2009 yılında taraf olmuştur.

Cevap C